

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022

Lipiec, 2017 r.

Zamawiający:

Gmina Małkinia Górna
Urząd Gminy w Małkini Górnej
ul. Przedszkolna 1
07-320 Małkinia Górna

Wykonawca:

Green Key
Joanna Masiota-Tomaszewska
ul. Nowy Świat 10a/15
60 - 583 Poznań
www.greenkey.pl

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022

Kierownik projektu:

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autorzy opracowania:

mgr Daniel Wiśniewski
mgr Kamil Nabagło
mgr Andrzej Karkowski
mgr Joanna Kamińska
mgr Wojciech Pająk

Lipiec, 2017 r.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	5
1.1.	PODSTAWA PRAWNA	5
1.2.	METODA OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	7
II.	OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	9
2.1.	STRATEGIA ROZWOJU GMINY MAŁKINIA GÓRNA NA LATA 2016 – 2022	9
2.2.	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAŁKINIA GÓRNA NA LATA 2016-2021	9
III.	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	10
3.1.	WYZNACZENIE PORÓWNYWALNYCH JEDNOSTEK PRZESTRZENNYCH DO CELÓW ANALIZY WYSTĘPUJĄCYCH ZJAWISK	10
3.2.	SFERA SPOŁECZNA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	16
3.2.1.	ZMIANY DEMOGRAFICZNE	16
3.2.1.1.	Wskaźnik – Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012 = 100,00 %)	18
3.2.1.2.	Wskaźnik – Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	21
3.2.2.	PROBLEMY RYNKU PRACY	23
3.2.2.1.	Wskaźnik – Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	25
3.2.2.2.	DODATKOWE INFORMACJE UZYSKANE Z PUP W OSTROWI MAZOWIECKIEJ DOTYCZĄCE STRUKTURY BEZROBOCIA W GMINIE WSKAZUJĄCE NA KIERUNEK INTERWENCJI	27
3.2.3.	SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI	29
3.2.3.1.	Wskaźnik – Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	30
3.2.3.1.	Wskaźnik – Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. w przeliczeniu na 100 osób	33
3.2.4.	POZIOM BEZPIECZEŃSTWA	36
3.2.4.1	Wskaźnik – Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	38
3.3.	SFERA GOSPODARCZA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	41
3.3.1.	PODSTAWOWE WSKAŹNIKI – KONTEKST PRZESTRZENNY	41
3.3.2.	KONDYCJA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	44
3.3.2.1.	Wskaźnik – Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016	46
3.4.	SFERA ŚRODOWISKOWA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	48
3.4.1.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU – UWARUNKOWANIA	49
3.4.2.	ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	50
3.4.3.	JAKOŚĆ POWIETRZA	51
3.4.3.1.	KLIMAT	51
3.4.3.2.	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA – RAPORT „ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM” WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU ŚRODOWISKA W WARSZAWIE	53
3.5.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA	56
3.5.1.	WYBRANE ASPEKTY SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ W GMINIE	56
3.5.1.1.	INFRASTRUKTURA SPORTOWA	56
3.5.1.2.	INFRASTRUKTURA KULTURY	56
3.5.1.3.	INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ	57
3.5.2.	MIESZKALNICTWO	57
3.5.2.1.	Wskaźnik – Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km ²	57
IV.	PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ	61
4.1.	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK DEGRADACJI	62
V.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	65
VI.	CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – POGŁĘBIONA DIAGNOZA	68
6.1.	RYS HISTORYCZNY	68
6.2.	TERENY I ZASOBY MIESZKANIOWE SMLW „ZACISZE” W MAŁKINI GÓRNEJ	69
6.3.	TERENY I ZASOBY MIESZKANIOWE SML-W „MAŁKINIANKA” W MAŁKINI GÓRNEJ	71
6.4.	BUDYNKI I TERENY WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH PRZY UL. NURSKIEJ W MAŁKINI GÓRNEJ	72
6.5.	TERENY, INFRASTRUKTURA I BUDYNKI NALEŻĄCE DO GMINY W MAŁKINI GÓRNEJ	73
6.6.	ŻACHY-PAWŁY – WYKLUCZENIE CYFROWE	77
6.7.	POTENCJAŁ, PROBLEMY ORAZ POTRZEBY REWITALIZACYJNE TKANKI SPOŁECZNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	77

6.8.	PODSUMOWANIE	79
VII.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	80
VIII.	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZONEJ REWITALIZACJI	83
IX.	CELE REWITALIZACJI	85
X.	PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY REWITALIZACYJNE	86
10.1.	GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	86
10.2.	UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	110
XI.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	114
11.1.	MECHANIZMY ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI	114
11.1.2.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	114
11.1.3.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	116
11.1.4.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA	118
11.1.5.	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	118
11.1.6.	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	118
11.2.	MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	119
XII.	FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ	122
XIII.	OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	125
XIV.	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI	127
XV.	PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	131
XVI.	SPIS TABEL	132
XVII.	SPIS RYCIŃ	133
XVIII.	SPIS WYKRESÓW	134

I. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 poz. 1777, ze zm.), określiła zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Samorządy otrzymały podstawę prawną do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Zgodnie z art. 52 ustawy o rewitalizacji do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, specjalnej strefy rewitalizacji, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne.

Prowadzenie rewitalizacji bez korzystania z rozwiązań ustawowych (bez uchwalania Gminnego Programu Rewitalizacji) nie jest za to przeszkodą do aplikowania o środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. W przypadku, w którym gmina chce się ubiegać o otrzymanie środków unijnych na projekty rewitalizacyjne musi opracować program rewitalizacji zgodny z wymaganiami wynikającymi z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020¹ oraz z wymaganiami i wytycznymi, które zostały przyjęte przez Instytucję Zarządzającą RPO. Wszelkie prace związane z przygotowaniem i wdrożeniem **Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022** są więc zgodne z „Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego”.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne wobec czego Gmina Małkinia Górna przystąpiła do opracowania Programu Rewitalizacji. W celu opracowania diagnozy służącej wskazaniu obszarów najbardziej narażonych na oddziaływanie negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy Małkinia Górna Wójt Gminy zobowiązany jest przeprowadzić analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub

¹ w aspekcie merytorycznym są to wymogi tożsame do ustawowych, jednak uproszczone są kwestie proceduralne

- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 został opracowany zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”. Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016). Zgodnie z zapisami niniejszego dokumentu PR jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków dla ich zrównoważonego rozwoju, który stanowi narzędzie planowania koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 został również sporządzony zgodnie z „Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego”. Dokument instrukcji przygotowania projektów rewitalizacyjnych określa zasady przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Instrukcja jest skierowana przede wszystkim do władz samorządów lokalnych w województwie mazowieckim, które są odpowiedzialne za opracowanie i wdrażanie programów rewitalizacji, ale także do innych podmiotów, które są zainteresowane kreowaniem zmian na zdegradowanych przestrzeniach wskazanych do rewitalizacji.

1.2. METODA OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Na podstawie przeprowadzonych analiz Wójt Gminy Małkinia Górna sporządza diagnozę, która jest podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk gospodarczych lub środowiskowych lub funkcjonalno-przestrzennych lub technicznych. Obszar zdegradowany może zostać podzielony na podobszary, w tym takie nieposiadające wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Obszar rewitalizacji natomiast stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Szczegółowy opis cech i delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji został zamieszczony w kolejnych rozdziałach dokumentu.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Wójt Gminy Małkinia Górna sporządza Program Rewitalizacji (PR), który zawiera:

- opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy,
- diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych,
- zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów zdegradowanych,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji),
- identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- wykaz dopełniających się wzajemnie najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach programu rewitalizacji tzn. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji,
- ogólny (zbiorczy) opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych – tzn. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji,
- indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE),
- mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
- system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji,
- system monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Program Rewitalizacji sporządzony zgodnie z założeniami Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 powinien odznaczać się następującym zestawem cech:

Ryc. 1. Cechy programów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014– 2020”

Kompleksowość programu jest rozumiana jako ujęcie wszystkich działań rewitalizacyjnych w oparciu o wszystkie aspekty rewitalizacji (społeczny i gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny lub środowiskowy) powiązane z obszarem rewitalizacji i jego otoczeniem, a także z integracją działań pod względem finansowania z różnych źródeł.

Koncentracja odnosi się do prowadzenia działań rewitalizacyjnych dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji charakteryzującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk.

Komplementarność przedsięwzięć/projektów dotyczy komplementarności pod względem:

- przestrzennym,
- problemowym,
- proceduralno-instytucjonalnym,
- międzyokresowym,
- źródeł finansowania;

i jest opisana szerzej w podrozdziale XI. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH.

Realizacji zasady partnerstwa i partycypacji dotyczy aktywnego udziału w pracach nad programem wszystkich interesariuszy rewitalizacji wraz z opisem przebiegu partycypacji społecznej podczas tworzenia programu

Niniejszy PR odznacza się wszystkimi spośród wyżej wymienionych cech, w oparciu o które powinny być opracowywane programy rewitalizacji.

II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

2.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY MAŁKINIA GÓRNA NA LATA 2016 – 2022

W swym zakresie merytorycznym Strategia Rozwoju Gminy na lata 2016 – 2022 jest spójna z Programem Rewitalizacji Gminy Małkinia na lata 2016 – 2022, gdyż operacjonalizuje i wdraża główne cele strategiczne wyartykułowane w dokumencie, tj. poprawę stanu infrastruktury oraz ładu przestrzennego gminy (Cel Strategiczny II) poprzez np. kompleksową rewitalizację terenów spółdzielni mieszkaniowych obszaru rewitalizacji oraz poprawę infrastruktury społecznej obszaru rewitalizacji. W aspekcie realizacji celu strategicznego III: Wysokiej jakości środowisko naturalne, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych zakłada realizację projektów ograniczających zanieczyszczenie powietrza na rewitalizowanym obszarze, w a kontekście celu strategicznego: Poprawa jakości życia, otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki wdraża działania mające charakter poprawiający jej stan (działania „miękkie” – Projekty główne 1 i 2 PR, a także działania „twarde” – 3 – PR). Wobec powyższych stwierdzeń stwierdza się, iż zakres programowy Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 jest zgodny z obowiązującą Strategią Rozwoju Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022.

2.2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAŁKINIA GÓRNA NA LATA 2016-2021

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna jest również spójny ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2021 dlatego, iż podobnie jak *Strategia...* umożliwia realizację celów strategicznych poprzez:

- tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu oraz tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu rodziny – cel strategiczny 2 – poprzez między pokoleniową animację lokalną (Projekt 1) oraz projekty mające na celu eliminację bądź ograniczenie zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery poprzez tzw. niską emisję,
- tworzenie godnych warunków zamieszkania – cel strategiczny 3 – poprzez między innymi odbudowę tkanki mieszkalnej rewitalizowanego obszaru oraz działania aktywizujące i animacyjne lokalną społeczność (Projekty 1 i 2),
- tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego – poprzez realizację zadań w ramach projektów 1 i 2 na zrewitalizowanych obszarach.

III. **DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA**

Obszar zdegradowany to obszar, w którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujący z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Na etapie sporządzania diagnozy, powoduje to konieczność określenia, które jednostki przestrzenne wchodzące w skład Gminy Małkinia Górna charakteryzują się kumulacją problemów.

Na terenie Gminy wyznaczono 29 jednostek przestrzennych, dla których zebrano dane, zagregowano je, a następnie dokonano analizy.

3.1. **WYZNACZENIE PORÓWNYWALNYCH JEDNOSTEK PRZESTRZENNYCH DO CELÓW ANALIZY WYSTĘPUJĄCYCH ZJAWISK**

Gmina Małkinia Górna jest gminą wiejską zajmującą obszar 13 431 ha (134 km²). Na koniec roku 2016 Gminę zamieszkiwało 11 975 osób. Gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 89,2 os/km² plasując Gminę poniżej średniej dla województwa mazowieckiego.

Uzyskanie **porównywalności** wyników diagnozy wymaga przetwarzania danych w ramach możliwie podobnych do siebie jednostek przestrzennych. „Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego” w tym zakresie rekomenduje, że najwłaściwymi do analizy w ujęciu przestrzennym, społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym jednostkami są miejskie jednostki urbanistyczne. Gmina Małkinia jest gminą wiejską – nie posiada zatem takiego podziału przestrzeni w Gminie. Ze względu na brak takich jednostek podziału, zdecydowano, że analiza wewnątrzgminna na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji odbywać się będzie w podziale na sołectwa, których w Gminie jest 29. Taki podział uwzględnia jednocześnie rekomendacje, by wyznaczane jednostki w Gminie odpowiadały istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Małkinia Górna Rozdziałem 12 (§ 85, pkt. 6) „*granice jednostki pomocniczej powinny w miarę możliwości uwzględniać naturalne uwarunkowania przestrzenne, komunikacyjne i więzi społeczne*”, a więc warunek stawiany w „Instrukcji...” zostaje spełniony w wystarczający sposób.

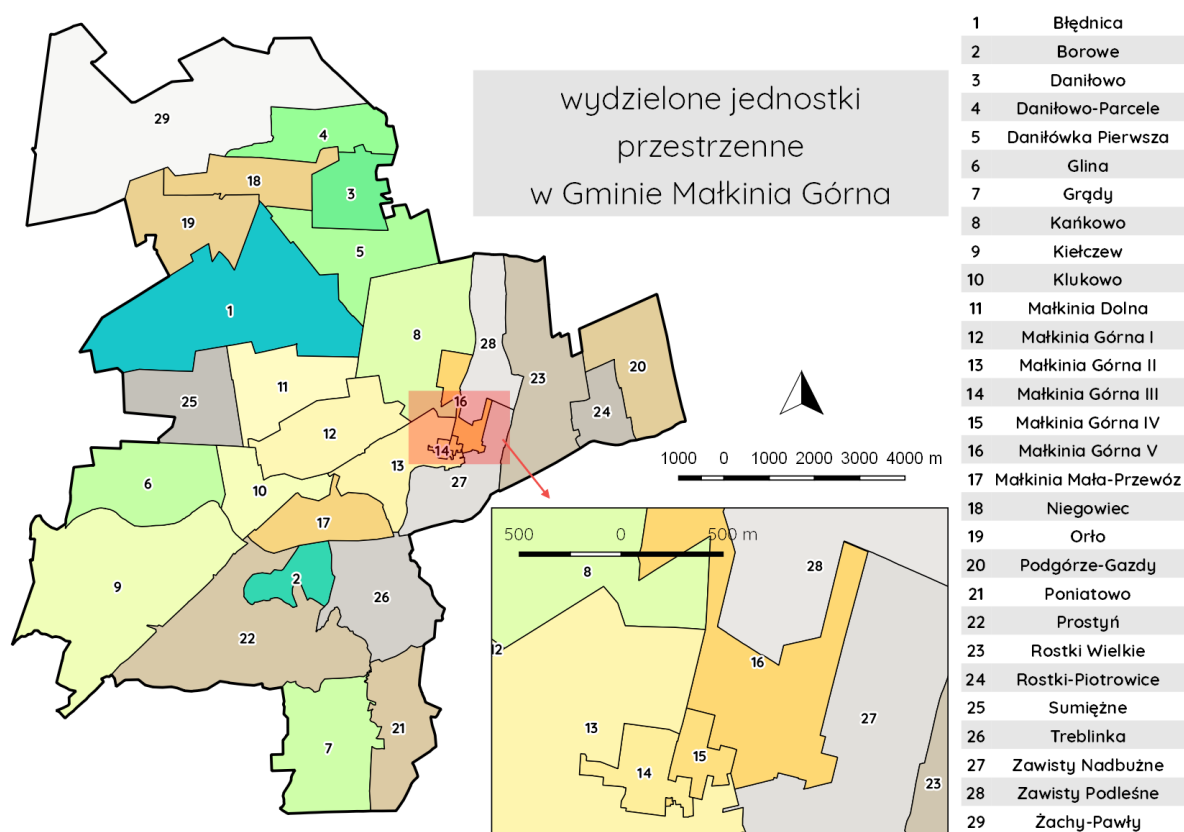
Liczbę ludności zamieszkującą poszczególne jednostki przestrzenne, a także ich powierzchnie wraz z przedstawieniem procentowego udziału poszczególnych wartości w ogólnej liczbie ludności i ogólnej powierzchni Gminy przedstawiono w formie tabelarycznej (Tabela 1).

Ryc. 2 przedstawia lokalizację poszczególnych jednostek przestrzennych.

Tabela 1. Podstawowe dane o jednostkach analitycznych w Gminie Małkinia Górna

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Udział (%) ludności obszaru w ogólnej liczbie ludności	Powierzchnia obszaru (ha)	Udział (%) powierzchni obszaru w ogólnej powierzchni Gminy
1	Błądnica	384	3,21%	1168	8,70%
2	Borowe	58	0,48%	170	1,27%
3	Daniłowo	131	1,09%	257	1,91%
4	Daniłowo-Parcele	136	1,14%	302	2,25%
5	Daniłówka Pierwsza	241	2,01%	424	3,16%
6	Glina	373	3,11%	504	3,75%
7	Grądy	216	1,80%	563	4,19%
8	Kańkowo	589	4,92%	652	4,85%
9	Kielczew	738	6,16%	1215	9,05%
10	Klukowo	173	1,44%	251	1,87%
11	Małkinia Dolna	182	1,52%	383	2,85%
12	Małkinia Górna I	1136	9,49%	425	3,16%
13	Małkinia Górna II	1052	8,78%	314	2,34%
14	Małkinia Górna III	1145	9,56%	15	0,11%
15	Małkinia Górna IV	1166	9,74%	9	0,07%
16	Małkinia Górna V	780	6,51%	112	0,83%
17	Małkinia Mała-Przewóz	228	1,90%	284	2,11%
18	Niegowiec	163	1,36%	287	2,14%
19	Orło	244	2,04%	393	2,93%
20	Podgórze-Gazdy	55	0,46%	413	3,07%
21	Poniatowo	177	1,48%	383	2,85%
22	Prostyń	784	6,55%	987	7,35%
23	Rostki Wielkie	360	3,01%	615	4,58%
24	Rostki-Piotrowice	51	0,43%	171	1,27%
25	Sumiężne	376	3,14%	383	2,85%
26	Treblinka	230	1,92%	501	3,73%
27	Zawisty Nadbużne	367	3,06%	318	2,37%
28	Zawisty Podleśne	274	2,29%	302	2,25%
29	Żachy-Pawły	166	1,39%	1630	12,14%
	suma	11 975	100,00%	13 431	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 2. Lokalizacja poszczególnych jednostek przestrzennych w Gminie Małkinia Górna*

Źródło: opracowanie własne

*mapę przedstawiającą szczegółowy podział miejscowości Małkinia Górna ukazano także na Ryc. 3

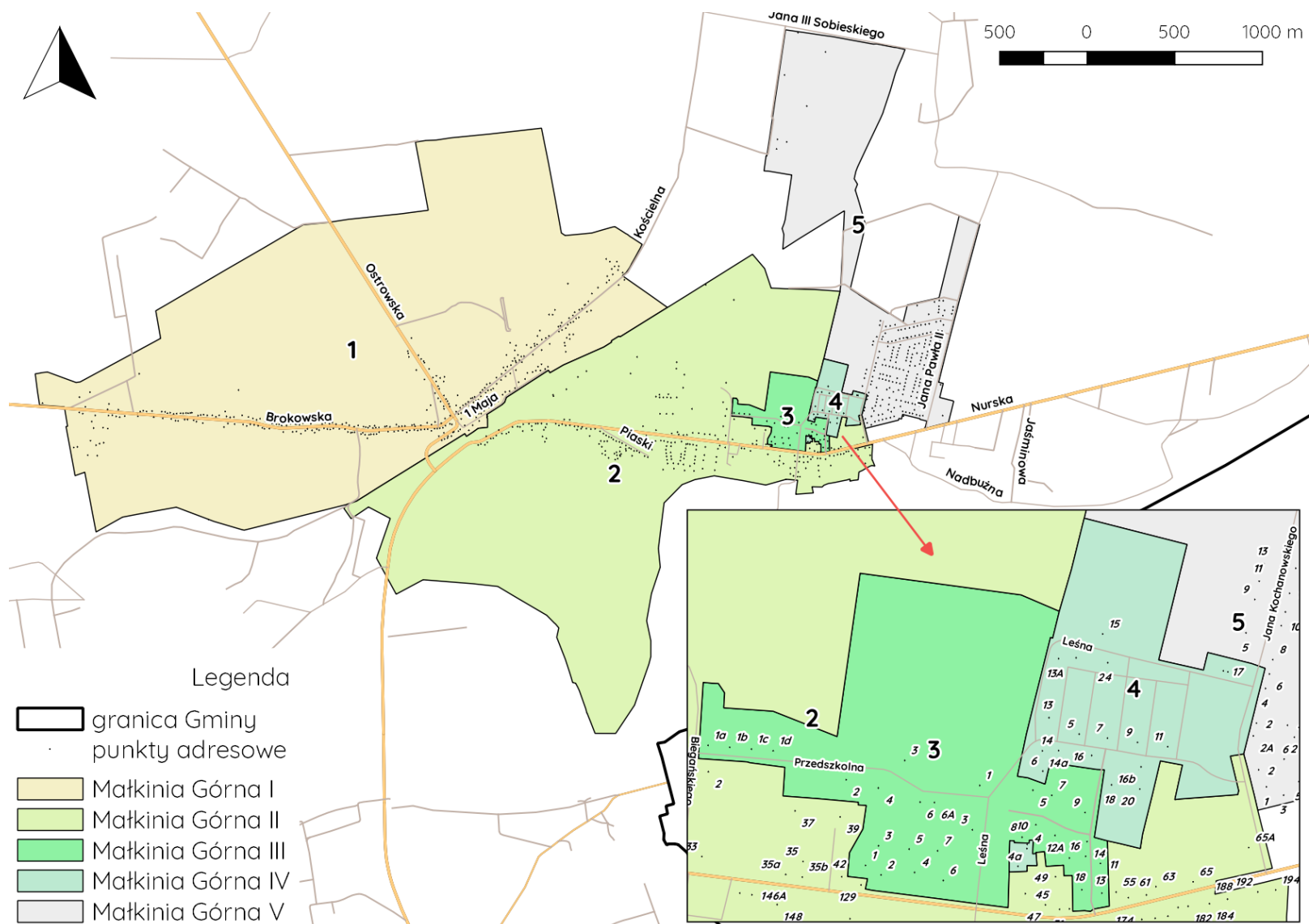
W celu zwiększenia czytelności niniejszego podziału, w następnej tabeli oraz na rycinie przedstawiono miejscowości wchodzące w skład poszczególnych jednostek przestrzennych. W przypadku sołectw Małkinia Górna I, Małkinia Górna II, Małkinia Górna III, Małkinia Górna IV i Małkinia Górna V wskazano także, które ulice wchodzą w skład określonych jednostek.

Tabela 2. Miejscowości lub ulice wchodzące w skład określonych jednostek przestrzennych w Gminie Małkinia Górna

Lp.	Jednostka przestrzenna	Miejscowości wchodzące w skład jednostki	Ulice wchodzące w skład jednostki przestrzennej
1	Błędnica	Błędnica	
2	Borowe	Borowe	
3	Daniłowo	Daniłowo	
4	Daniłowo-Parcele	Daniłowo-Parcele	
5	Daniłówka Pierwsza	Daniłówka Pierwsza	
6	Glina	Glina	
7	Grądy	Grądy	
8	Kańkowo	Kańkowo	
9	Kielczew	Kielczew	
10	Klukowo	Klukowo	
11	Małkinia Dolna	Małkinia Dolna	

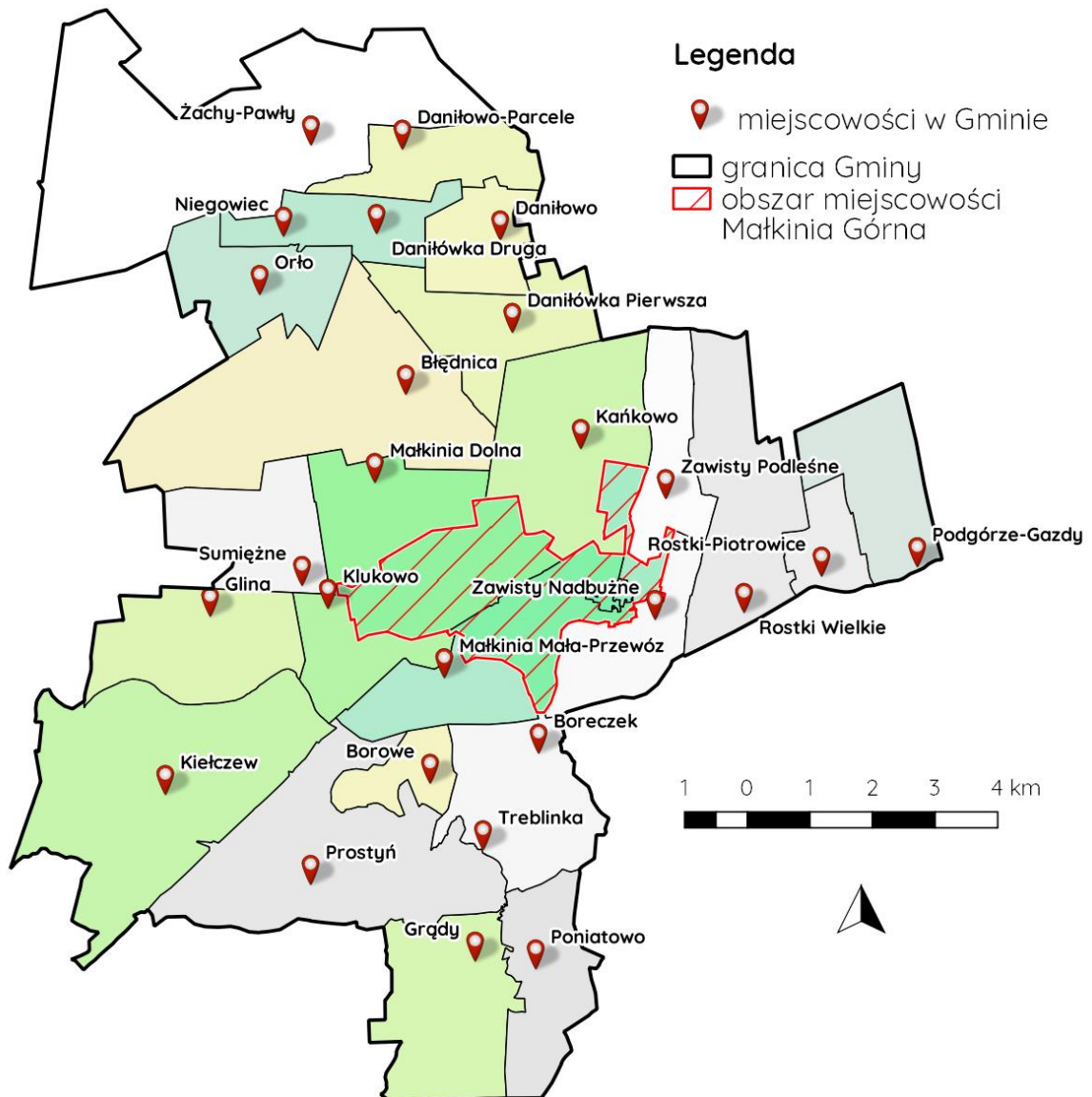
Lp.	Jednostka przestrzenna	Miejscowości wchodzące w skład jednostki	Ulice wchodzące w skład jednostki przestrzennej
12	Małkinia Górna I	część miejscowości Małkinia Górna	Brokowska, Strażacka, Ostrowska, Kościelna, 1 Maja
13	Małkinia Górna II	część miejscowości Małkinia Górna	Nurska, Biegańskiego, Piaski, Kolejowa, Mickiewicza, Sienkiewicza, Lipowa, Wilczyńskiego
14	Małkinia Górna III	część miejscowości Małkinia Górna	Cicha, Przedszkolna, Leśna 3
15	Małkinia Górna IV	część miejscowości Małkinia Górna	Leśna (bez nr 3)
16	Małkinia Górna V	część miejscowości Małkinia Górna	Chopina, Jana Pawła II, Kochanowskiego, Konopnickiej, Konstytucji 3 Maja, Kopernika, M.C. Skłodowskiej, Słowackiego, Witosa, Wyspiańskiego, Wyszyńskiego, Żeromskiego, 15 Sierpnia, Jana III Sobieskiego
17	Małkinia Mała-Przewóz	Małkinia Mała-Przewóz	
18	Niegowiec	Niegowiec, Daniłowka Druga	
19	Orło	Orło	
20	Podgórze-Gazdy	Podgórze-Gazdy	
21	Poniatowo	Poniatowo	
22	Prostyń	Prostyń	
23	Rostki Wielkie	Rostki Wielkie	
24	Rostki-Piotrowice	Rostki-Piotrowice	
25	Sumiężne	Sumiężne	
26	Treblinka	Treblinka, Boreczek	
27	Zawisty Nadbużne	Zawisty Nadbużne	
28	Zawisty Podleśne	Zawisty Podleśne	
32	Żachy-Pawły	Żachy-Pawły	

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 3. Podział miejscowości Małkinia Górna na poszczególne jednostki przestrzenne

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 4. Miejscowości w poszczególnych jednostkach przestrzennych w Gminie

Źródło: opracowanie własne

3.2. SFERA SPOŁECZNA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W niniejszej diagnozie w ramach sfery społecznej przeanalizowano zjawiska w ujęciu wewnątrzgminnym:

- zmiany demografii – poprzez wskaźnik „Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00 %)” oraz „Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.”,
- problemu rynku pracy – poprzez wskaźnik „Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.”,
- samowystarczalność ekonomiczną mieszkańców – poprzez wskaźniki: „Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.” oraz „Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. w przeliczeniu na 100 osób”,
- poziom bezpieczeństwa – poprzez wskaźnik „Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.”.

3.2.1. ZMIANY DEMOGRAFICZNE

W rozdziale tym poddano analizie stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, zgodnie z założeniem, że ludność w wieku przedprodukcyjnym obejmuje osoby w wieku od urodzenia do 17 lat; ludność w wieku produkcyjnym – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), a ludność w wieku poprodukcyjnym – osoby w wieku emerytalnym. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym. Dane te porównano z jednostkami administracyjnym wyższego rzędu, tj. powiatem ostrowskim, województwem mazowieckim oraz Polską wskazując odniesienie ogólnej sytuacji w Gminie. Skorzystano z danych GUS, aby zapewnić porównywalność danych.

Ocenę wskaźnikową niekorzystnych zmian demograficznych w Gminie przebadano dwuaspektowo: poprzez ukazanie dynamiki zmiany liczby ludności w poszczególnych jednostkach przestrzennych oraz strukturę wiekową, tj. wskazanie procentowego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danych jednostkach przestrzennych. Aby zapewnić porównywalność danych skorzystano z dostępnych danych Urzędu Gminy w Małkini Górnej (dane na 31.12.2016 r.).

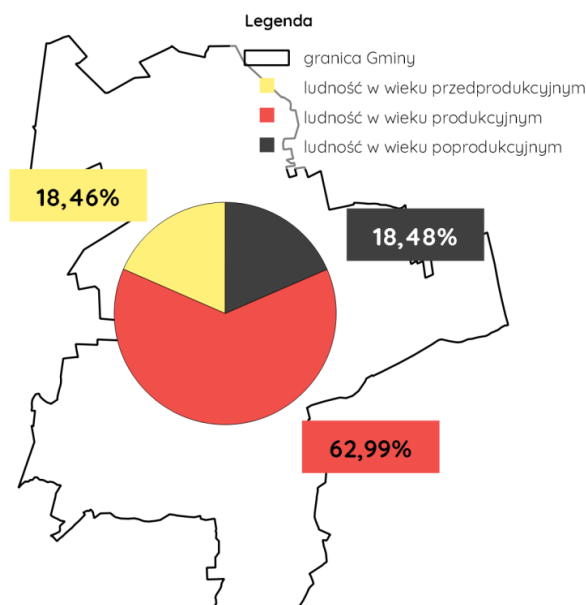
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Małkinia Górna (wg danych GUS) została przedstawiona w kolejnej tabeli z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny. Biorąc pod uwagę przedstawione dane można stwierdzić, iż w ujęciu wieloletnim największy odsetek ludności Gminy Małkinia Górna w analizowanym przedziale czasowym stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Mając na uwadze wartości procentowe udziału poszczególnych grup ekonomicznych w Gminie, należy stwierdzić, iż niekorzystne tendencje demograficzne zachodzą we wszystkich grupach ekonomicznych, tj.:

- zmniejsza się liczba osób przedprodukcyjnym (nieprzerwany spadek zarówno w liczbach bezwzględnych jak i w wartościach procentowych od 2004 roku),
- zmniejsza się liczba w wieku produkcyjnym (początkowo w latach 2004-2010 Gmina notowała wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym, ale od roku 2011 odnotowuje się spadek),
- wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Liczba oraz procentowy udział ludności w Gminie Małkinia Górna w podziale na grupy ekonomiczne w ujęciu wieloletnim (2004 – 2015)

Rok	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	%	Ludność w wieku produkcyjnym	%	Ludność w wieku poprodukcyjnym	%
2004	12 296	2 800	22,77%	7 557	61,46%	1 939	15,77%
2005	12 238	2 690	21,98%	7 631	62,35%	1 917	15,66%
2006	12 202	2 600	21,31%	7 680	62,94%	1 922	15,75%
2007	12 190	2 518	20,66%	7 744	63,53%	1 928	15,82%
2008	12 172	2 453	20,15%	7 770	63,84%	1 949	16,01%
2009	12 167	2 414	19,84%	7 780	63,94%	1 973	16,22%
2010	12 243	2 411	19,69%	7 872	64,30%	1 960	16,01%
2011	12 207	2 383	19,52%	7 828	64,13%	1 996	16,35%
2012	12 129	2 321	19,14%	7 775	64,10%	2 033	16,76%
2013	12 048	2 274	18,87%	7 689	63,82%	2 085	17,31%
2014	11 982	2 233	18,64%	7 609	63,50%	2 140	17,86%
2015	11 852	2 188	18,46%	7 465	62,99%	2 190	18,48%

Źródło: GUS

Ryc. 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Gminie Małkinia Górna w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wskaźniki obciążenia demograficznego przedstawiono w formie tabeli (Tabela 4). Według danych GUS na koniec roku 2015 wskaźnik obciążenia demograficznego *Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym* przyjmuje wartości najniższe z prezentowanych. Wskaźnik ten jest jednym z mierników pokazujących wydolność systemu zabezpieczeń społecznych oraz produktywności społeczeństwa, w szczególności w warunkach zmniejszania się liczby ludności w wieku produkcyjnym. Wysoki odsetek ludzi w wieku nieprodukcyjnym prowadzi do zachwiania równowagi liczbowej między warstwą ludności pracującej i produkującej, a tymi warstwami, które utrzymywane są przez ludność pracującą (dzieci, młodzież ucząca się, emeryci).

Wartość wskaźnika *Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym* sytuuje Gminę Małkinia Górna w bardziej korzystnej sytuacji niż powiat

ostrowski i województwo mazowieckie. Wskaźnik ten informuje o poziomie dysproporcji wiekowych społeczeństwa. Od struktury wiekowej ludności zależy bowiem zapotrzebowanie na świadczenia socjalne (w tym emerytury i częściowo renty), zdrowotne itp. Należy jednak zaznaczyć, iż jak podano wcześniej, udział ludności w wieku poprodukcyjnym wciąż wzrasta w Gminie, a ludność w wieku przedprodukcyjnym maleje – trend ten zatem najprawdopodobniej w kolejnych latach będzie się jeszcze bardziej nasilał, powodując negatywne zmiany.

Wskaźnik określający liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje natomiast na wiek demograficzny ludności oraz daje obraz dostępnych na rynku pracy zasobów siły roboczej poprzez ocenę proporcji liczby osób w wieku produkcyjnym i osób, które w najbliższej przyszłości opuszczą rynek pracy.

Powinno się dążyć do spadku wartości wszystkich wskaźników zgodnie z zasadą, że aby osiągnąć zrównoważony rozwój i wyższą jakość życia dla wszystkich ludzi, należy zredukować bądź wyeliminować niezrównoważone systemy produkcji lub konsumpcji oraz promować odpowiednią politykę demograficzną².

Również w tym przypadku wartość niniejszego wskaźnika sytuuje Gminę Małkinia Górna w bardziej korzystnej od nadrzędnych jednostek (powiat ostrowski i województwo mazowieckie) sytuacji, ale również i w tym przypadku należy mieć na uwadze negatywną tendencję: z jednej strony zwiększającą się liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym, a z drugiej strony zmniejszającą się liczbę ludności w wieku produkcyjnym.

Tabela 4. Wskaźniki obciążenia demograficznego dla Gminy Małkinia Górna, powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego i Polski za rok 2015

Wskaźnik obciążenia demograficznego	Polska	województwo mazowieckie	powiat ostrowski	Gmina Małkinia Górna
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1 000 osób w wieku produkcyjnym	601	629	611	588
ludność w wieku poprodukcyjnym na 1 000 osób w wieku przedprodukcyjnym	1 091	1078	1 041	1 005
ludność w wieku poprodukcyjnym na 1 000 osób w wieku produkcyjnym	314	327	311	295

Źródło: GUS

.2.1.1. Wskaźnik – Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012 = 100,00 %)

Poniżej zaprezentowano wskaźnik pn. „*Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012 = 100,00 %)*”. Jest to wskaźnik, który ma na celu przedstawienie niekorzystnych zmian demograficznych poszczególnych jednostek przestrzennych w Gminie, związanych ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców w Gminie. Depopulacja jest rezultatem występowania dwóch czynników, które mogą występować oddzielnie lub łącznie, tj. ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji. Spowodowana jest zatem nadwyżką zgonów nad urodzeniami albo/i nadwyżką emigrantów nad imigrantami.

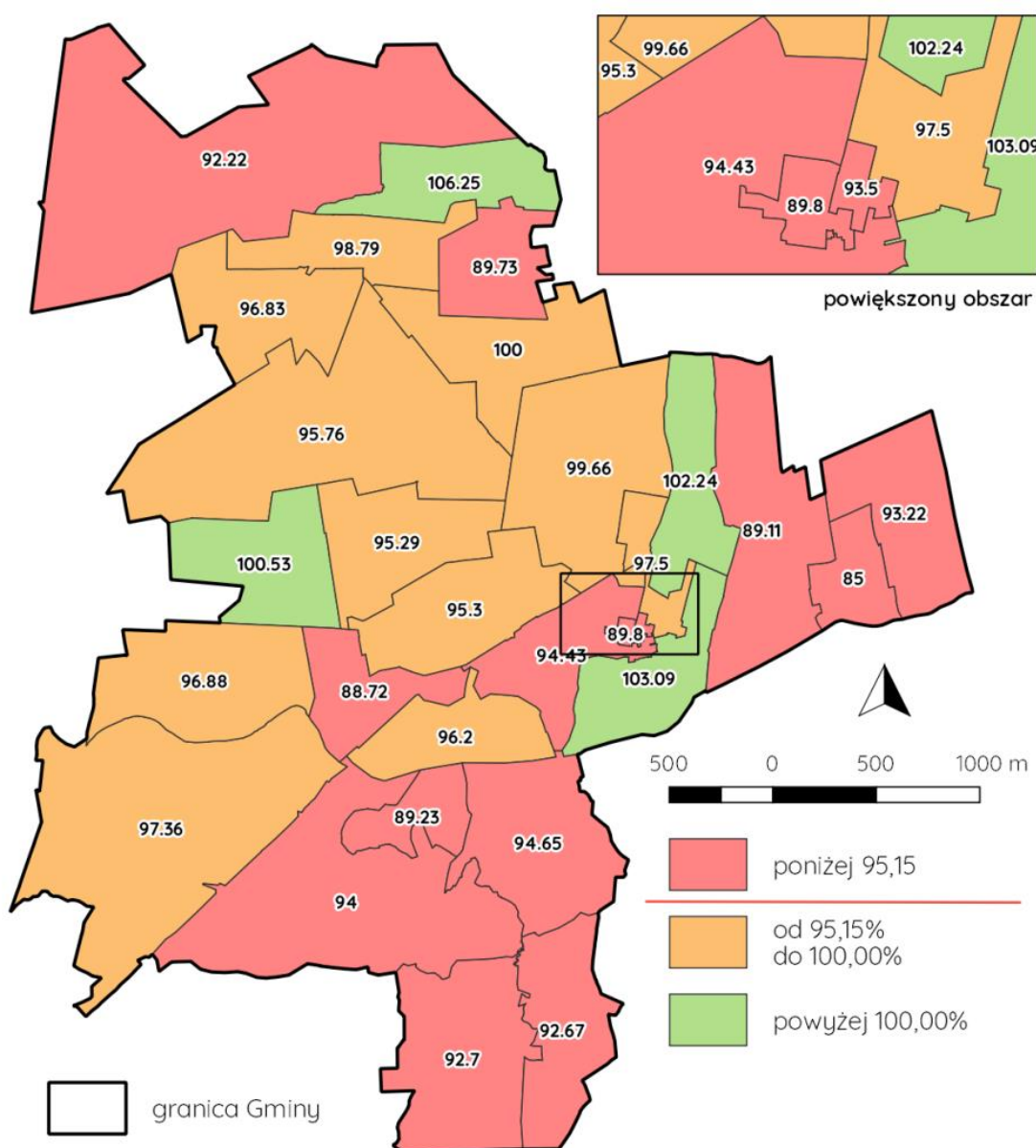
Za wartość bazową (100,00 %) przyjęto rok 2012 (stan na 31.12.2012 r.). Dane te porównano ze stanem ludności na koniec roku 2016 (31.12.2016 r.) według wzoru:

² odniesienie do zasad zrównoważonego rozwoju zawartych w Deklaracji z Rio – Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój”

$$W1 = \frac{\text{Liczba ludności ogółem w 2016 r.}}{\text{Liczba ludności ogółem w 2012 r.}} \times 100,00 \%$$

Na tej podstawie wskazano, które jednostki przestrzenne w Gminie charakteryzuje przyrost liczby mieszkańców, a które spadek liczby mieszkańców w ujęciu lat 2012 - 2016. Dane pozyskano od Urzędu Gminy w Małkini Górnej.

Zgodnie z zebranymi danymi, Gminę Małkinia Górna charakteryzuje spadek liczby ludności. Na koniec roku 2016 liczba ludności Gminy stanowiła 95,15 % liczby ludności na koniec roku 2012. W liczbach bezwzględnych ubyło 610 osób. Najwięcej w jednostkach przestrzennych: Małkinia Górna III – 130 osób, Małkinia Górna IV – 108 osób i Małkinia Górna II – 62 osoby. Za znajdujące się w stanie kryzysowym jednostki przestrzenne uznano zatem te, w których procentowy ubytek liczby ludności był wyższy niż średnia dla Gminy. W tabeli oznaczono je kolorem pomarańczowym.

Ryc. 6. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00%) – ujęcie graficzne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Tabela 5. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00%)

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba ludności w 2012 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Różnica między rokiem 2016 a 2012	Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100%)
1	Błądnica	401	384	-17	95,76
2	Borowe	65	58	-7	89,23
3	Daniłowo	146	131	-15	89,73
4	Daniłowo-Parcele	128	136	8	106,25
5	Daniłówka Pierwsza	241	241	0	100,00
6	Glina	385	373	-12	96,88
7	Grądy	233	216	-17	92,70
8	Kańkowo	591	589	-2	99,66
9	Kielczew	758	738	-20	97,36
10	Klukowo	195	173	-22	88,72
11	Małkinia Dolna	191	182	-9	95,29
12	Małkinia Górna I	1 192	1 136	-56	95,30
13	Małkinia Górna II	1 114	1 052	-62	94,43
14	Małkinia Górna III	1 275	1 145	-130	89,80
15	Małkinia Górna IV	1 247	1 166	-81	93,50
16	Małkinia Górna V	800	780	-20	97,50
17	Małkinia Mała-Przewóz	237	228	-9	96,20
18	Niegowiec	165	163	-2	98,79
19	Orło	252	244	-8	96,83
20	Podgórze-Gazdy	59	55	-4	93,22
21	Poniatowo	191	177	-14	92,67
22	Prostyń	834	784	-50	94,00
23	Rostki-Piotrowice	60	51	-9	85,00
24	Rostki Wielkie	404	360	-44	89,11
25	Sumiężne	374	376	2	100,53
26	Treblinka	243	230	-13	94,65
27	Zawisty Nadbużne	356	367	11	103,09
28	Zawisty Podleśne	268	274	6	102,24
29	Żachy-Pawły	180	166	-14	92,22
		12 585	11 975	-610	95,15
		suma	suma	różnica	dynamika

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy w Małkini Górnej

3.2.1.2. Wskaźnik – Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Niekorzystne zmiany demograficzne przedstawiono również z uwzględnieniem liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej) w ogóle liczby ludności w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne w Gminie. Relacje pomiędzy poszczególnymi grupami ekonomicznymi stają się coraz bardziej istotne z uwagi na zmniejszającą się liczbę ludności w wieku produkcyjnym oraz zmniejszającą się liczbę urodzeń. Dodatkowo społeczeństwo polskie cieszy się coraz dłuższym życiem. Wypadkowa tych zjawisk sprawia, że niezwykle istotnymi wyzwaniami stanie się najbliższych latach:

- zachowanie zdrowia i sprawności osób starszych,
- potrzeba stworzenia warunków aktywności pozazawodowej osób starszych,
- polityka socjalna zapewniająca budowanie specjalnych programów gwarantujących dostęp do specjalistycznych usług socjalnych i zdrowotnych,
- potrzeba wspomagania modelu rodziny wielopokoleniowej.

Zdecydowano zatem, że ukazanie rozkładu przestrzennego tej grupy ekonomicznej jest ważne z punktu widzenia działań, także o charakterze rewitalizacyjnym, które Gmina będzie podejmować w najbliższych latach. Wskaźnik obliczono według wzoru:

$$W2 = \frac{\text{Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w danej jednostce w 2016 r.}}{\text{Liczba osób ogółem w danej jednostce w 2016 r.}} \times 100,00\%$$

W roku 2016 osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 19,82 % ogółu osób w Gminie (2 374 osób) i były grupą liczniejszą niż osoby w wieku przedprodukcyjnym. W liczbach bezwzględnych najwięcej takich osób zamieszkiwało następujące jednostki przestrzenne: Małkinia Górna II (269 osób), Małkinia Górna I (249 osób) oraz Małkinia Górna III (228 osób) oraz Małkinia Górna IV (187 osób). Łącznie, tylko te cztery sołectwa zamieszkiwało blisko 40 % ogółu osób w wieku poprodukcyjnym.

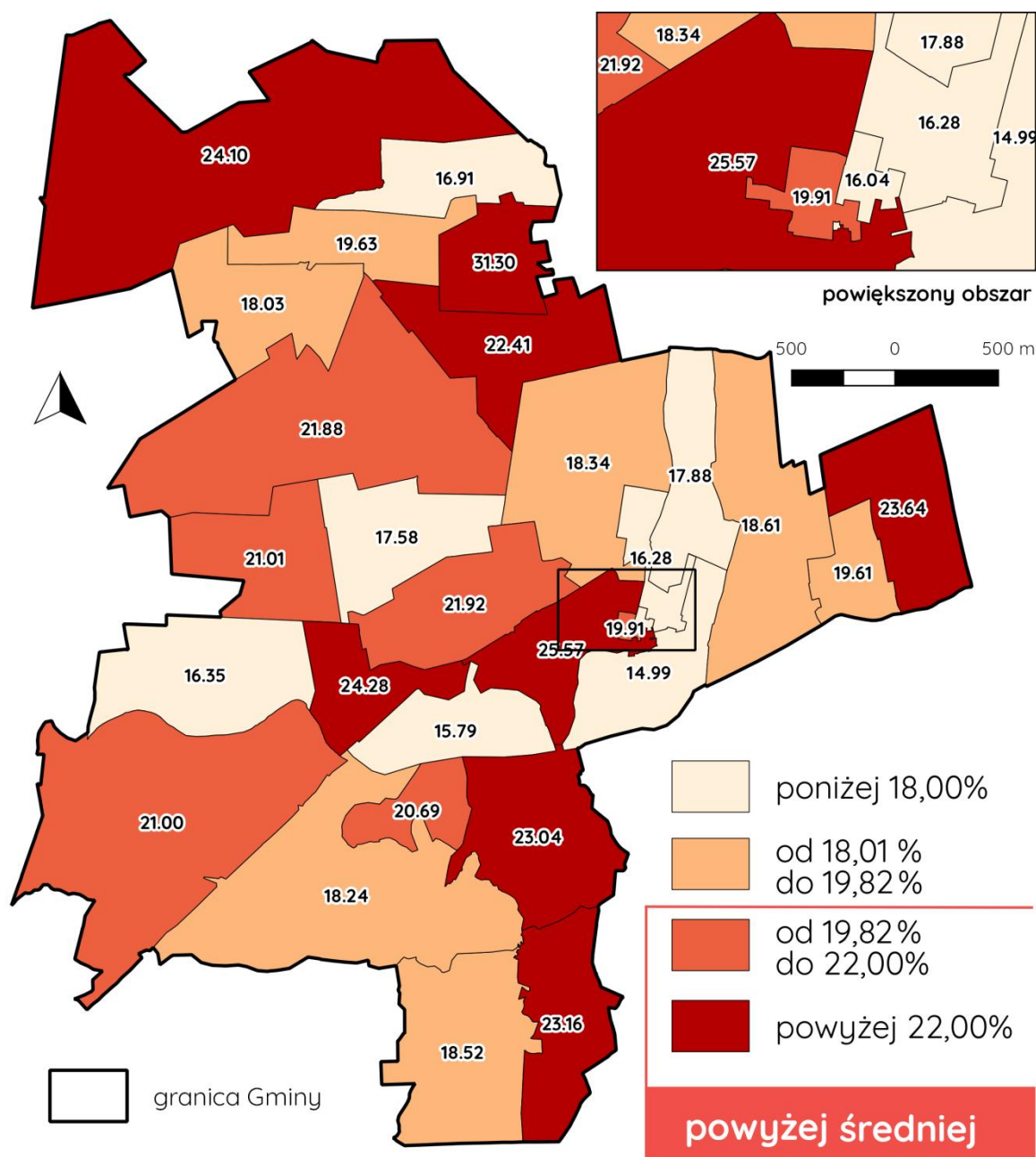
Procentowy rozkład prezentowanego zjawiska wykazywał istotne zróżnicowanie przestrzenne i za jednostki znajdujące się w stanie kryzysowym uznano te, w których udział ten przekraczał średnią dla Gminy.

Wyniki przeprowadzonej analizy zaprezentowano na rycinie oraz w tabeli. Do tabeli dodano także kolumnę z procentowym udziałem badanej grupy ekonomicznej w ogóle badanych osób w celu ukazania, w których przestrzeniach zjawisko to prezentuje największą koncentrację w ujęciu bezwzględnym.

Tabela 6. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba ludności ogółem w 2016 roku	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2016 roku	Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w jednostce w ogólnej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie – koncentracja zjawiska	Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
1	Błędnica	384	84	3,54	21,88
2	Borowe	58	12	0,51	20,69
3	Daniłowo	131	41	1,73	31,30
4	Daniłowo-Parcele	136	23	0,97	16,91
5	Daniłówka Pierwsza	241	54	2,27	22,41
6	Glina	373	61	2,57	16,35
7	Grądy	216	40	1,68	18,52
8	Kańkowo	589	108	4,55	18,34
9	Kielczew	738	155	6,53	21,00
10	Klukowo	173	42	1,77	24,28
11	Małkinia Dolna	182	32	1,35	17,58
12	Małkinia Górna I	1136	249	10,49	21,92
13	Małkinia Górna II	1052	269	11,33	25,57
14	Małkinia Górna III	1145	228	9,60	19,91
15	Małkinia Górna IV	1166	187	7,88	16,04
16	Małkinia Górna V	780	127	5,35	16,28
17	Małkinia Mała-Przewóz	228	36	1,52	15,79
18	Niegowiec	163	32	1,35	19,63
19	Orło	244	44	1,85	18,03
20	Podgórze-Gazdy	55	13	0,55	23,64
21	Poniatowo	177	41	1,73	23,16
22	Prostyń	784	143	6,02	18,24
23	Rostki-Piotrowice	51	10	0,42	19,61
24	Rostki Wielkie	360	67	2,82	18,61
25	Sumiężne	376	79	3,33	21,01
26	Treblinka	230	53	2,23	23,04
27	Zawisty Nadbużne	367	55	2,32	14,99
28	Zawisty Podleśne	274	49	2,06	17,88
29	Żachy-Pawły	166	40	1,68	24,10
suma / średnia		11 975	2 374	100,00 %	19,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Ryc. 7. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. – ujęcie graficzne

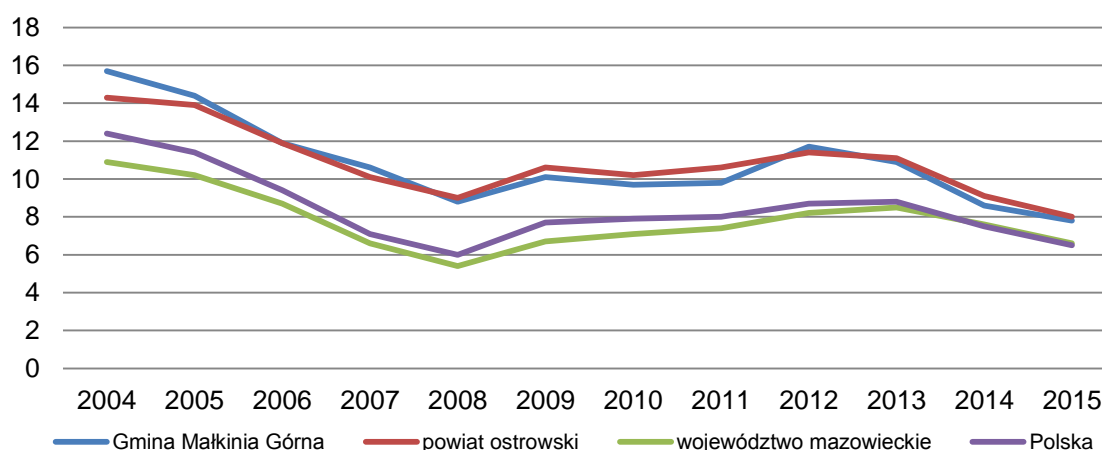
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy w Małkini Górnej

3.2.2. PROBLEMY RYNKU PRACY

Pierwszym etapem oceny rynku pracy w Gminie Małkinia Górna było odniesienie danych dotyczących bezrobocia rejestrowanego wśród osób w wieku produkcyjnym do powiatu, województwa oraz Polski w ujęciu lat 2004 – 2015 poprzez dane prezentowane przez Główny Urząd Statystyczny i następnie osadzenie sytuacji Gminy w strukturze podziału administracyjnego.

Zgodnie z danymi GUS udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce wyniósł na koniec 2015 roku 6,5 % i był tylko nieznacznie niższy od tego dla województwa mazowieckiego. W powiecie ostrowskim, udział ten wynosił już 8,0 %, a w Gminie Małkinia Górna na koniec roku 2015 udział ten wyniósł 7,8 %

(Wykres 1, Tabela 7). Bezrobocie w ujęciu wieloletnim charakteryzuje szybki spadek, co należy uznać za pozytywny aspekt zmian na rynku pracy. Z jednej strony spadek ten sprawia, że coraz większe znaczenie ma presja płacowa w Polsce przyczyniająca się do wzrostu wynagrodzeń (a ta z kolei wpływa na poprawę sytuacji ekonomicznej pracowników), a z drugiej strony pracodawcy, mając do dyspozycji coraz mniejszy zasób siły roboczej muszą się rozwijać, wprowadzać nowe narzędzia i innowacje, a także lepsze mechanizmy zarządzania. Podsumowując, spadek bezrobocia jest korzystny zarówno dla pracowników, jak i pracodawców.

Wykres 1. Udział (%) bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 7. Udział (%) bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2004 – 2015

Lata / Jednostka	Gmina Małkinia Górna	powiat ostrowski	województwo mazowieckie	Polska
2004	15,7	14,3	10,9	12,4
2005	14,4	13,9	10,2	11,4
2006	11,9	11,9	8,7	9,4
2007	10,6	10,1	6,6	7,1
2008	8,8	9,0	5,4	6,0
2009	10,1	10,6	6,7	7,7
2010	9,7	10,2	7,1	7,9
2011	9,8	10,6	7,4	8,0
2012	11,7	11,4	8,2	8,7
2013	10,9	11,1	8,5	8,8
2014	8,6	9,1	7,6	7,5
2015	7,8	8,0	6,6	6,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Chcąc przeanalizować szczegółowo rynek pracy w Gminie zwrócono się do Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowi Mazowieckiej z prośbą o dane dotyczące bezrobocia w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne w Gminie. Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opierać się będzie o wskaźnik:

„Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.”.

3.2.2.1. Wskaźnik – Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Zgodnie z zebranymi danymi, na koniec roku 2016 bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym wynosiło 7,35 %. W liczbach bezwzględnych, wskazujących na koncentrację badanego aspektu bezrobocia, najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało następujące jednostki przestrzenne: Małkinia Górna II (57 osób), Małkinia Górna III (56 osób), Małkinia Górna IV (50 osób), Kielczew (35 osób) oraz Małkinia Górna I (32 osoby). Tylko w tych 5 jednostkach zamieszkiwało 230 osób bezrobotnych (41,97 % ogółu bezrobotnych).

Wskaźnik prezentujący zróżnicowanie przestrzenne badanego zjawiska obliczono według wzoru:

$$W3 = \frac{\text{Liczba osób bezrobotnych w danej jednostce w 2016 r.}}{\text{Liczba osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce w 2016 r.}} \times 100,00 \%$$

Prezentowane zjawisko charakteryzowało się dużym zróżnicowaniem i za jednostki znajdujące się w stanie kryzysowym uznano te, w których wskaźnik przyjął wartości wyższe niż 7,35 %. W następnej tabeli jednostki te oznaczono kolorem pomarańczowym. Rycina 8 prezentuje graficzne ujęcie badanego zjawiska.

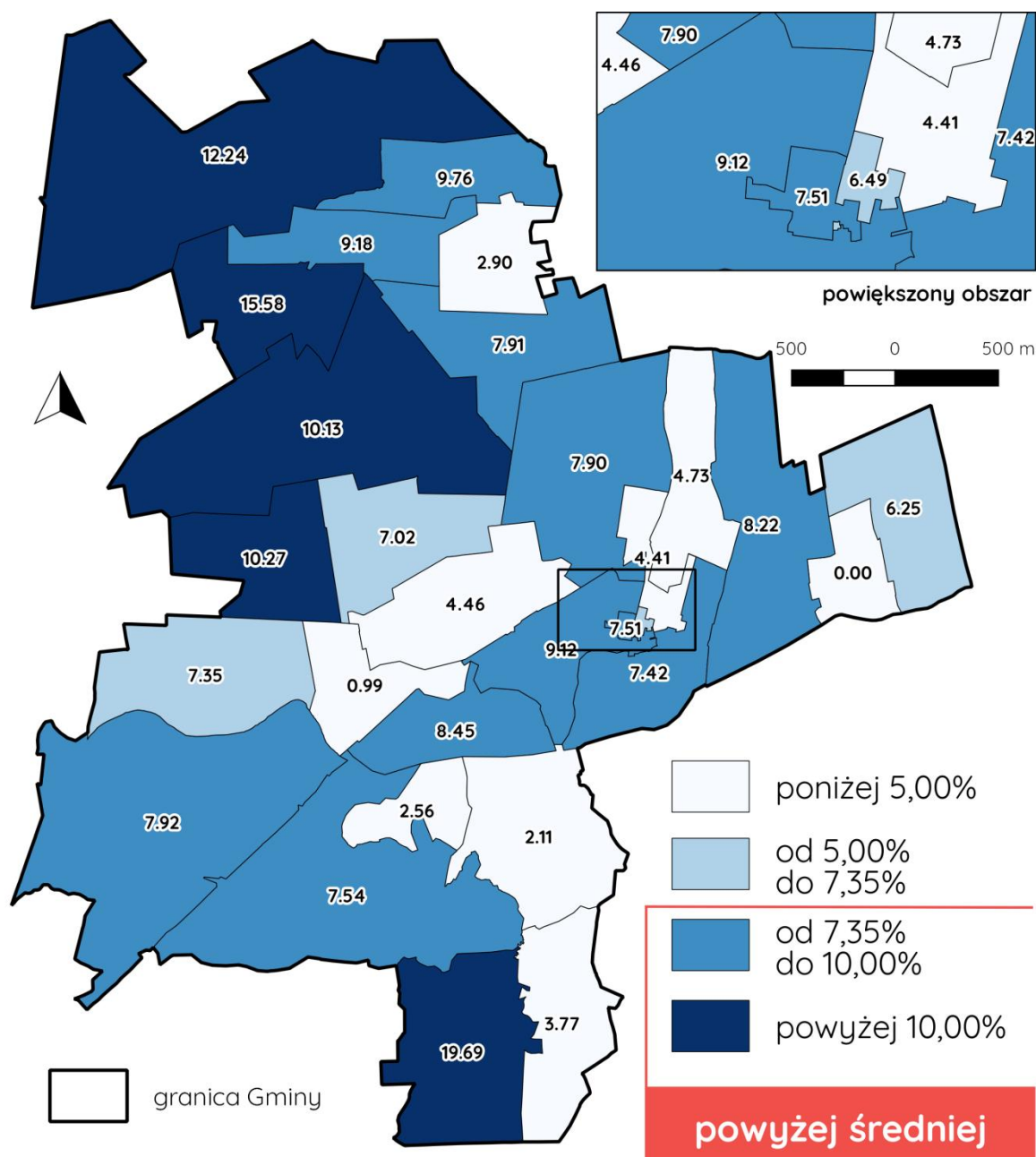
Tabela 8. Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba osób bezrobotnych w 2016 r.	Liczba osób w wieku produkcyjnym w 2016 r	Procentowy udział liczby osób bezrobotnych w jednostce przestrzennej w ogóle osób bezrobotnych w Gminie – koncentracja zjawiska	Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
1	Błędnica	24	237	4,38	10,13
2	Borowe	1	39	0,18	2,56
3	Daniłowo	2	69	0,36	2,90
4	Daniłowo-Parcele	8	82	1,46	9,76
5	Daniłówka Pierwsza	11	139	2,01	7,91
6	Glina	18	245	3,28	7,35 ³
7	Grądy	25	127	4,56	19,69
8	Kańkowo	29	367	5,29	7,90
9	Kielczew	35	442	6,39	7,92
10	Klukowo	1	101	0,18	0,99
11	Małkinia Dolna	8	114	1,46	7,02

³ w przypadku tej samej wartości przy zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku, wzięto pod uwagę trzecie miejsce po przecinku.

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba osób bezrobotnych w 2016 r.	Liczba osób w wieku produkcyjnym w 2016 r	Procentowy udział liczby osób bezrobotnych w jednostce przestrzennej w ogóle osób bezrobotnych w Gminie – koncentracja zjawiska	Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
12	Małkinia Górna I	32	717	5,84	4,46
13	Małkinia Górna II	57	625	10,40	9,12
14	Małkinia Górna III	56	746	10,22	7,51
15	Małkinia Górna IV	50	770	9,12	6,49
16	Małkinia Górna V	22	499	4,01	4,41
17	Małkinia Mała-Przewóz	12	142	2,19	8,45
18	Niegowiec	9	98	1,64	9,18
19	Orło	24	154	4,38	15,58
20	Podgórze-Gazdy	2	32	0,36	6,25
21	Poniatowo	4	106	0,73	3,77
22	Prostyń	37	491	6,75	7,54
23	Rostki-Piotrowice	0	35	0,00	0,00
24	Rostki Wielkie	18	219	3,28	8,22
25	Sumiężne	23	224	4,20	10,27
26	Treblinka	3	142	0,55	2,11
27	Zawisty Nadbużne	17	229	3,10	7,42
28	Zawisty Podleśne	8	169	1,46	4,73
29	Żachy-Pawły	12	98	2,19	12,24
suma / średnia		548	7 458	100,00%	7,35

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowi Mazowieckiej oraz Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Ryc. 8. Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.– ujęcie graficzne

Źródło: opracowanie własne

3.2.2.2. DODATKOWE INFORMACJE UZYSKANE Z PUP W OSTROWI MAZOWIECKIEJ DOTYCZĄCE STRUKTURY BEZROBOCIA W GMINIE WSKAZUJĄCE NA KIERUNEK INTERWENCJI

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, jako jednostka budżetowa powiatu ostrowskiego, ma na celu promowanie zatrudnienia, aktywizację zawodową oraz łagodzenie skutków bezrobocia. Prowadzi również szczegółową statystykę dotyczącą struktury bezrobotnych, np. poziomu wykształcenia osób bezrobotnych czy czasu pozostawania bez pracy. Dane te, mające znamiona danych wrażliwych, nie były elementem analizy wskaźnikowej. Zdecydowano jednak, że warto je zaprezentować jednocześnie mając

na uwadze rodzaj prezentowanych danych. W tym celu określono w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne:

- procentowy udział osób z niskim wykształceniem (gimnazjalnym lub niższym) w ogóle osób bezrobotnych z niskim wykształceniem,
- procentowy udział osób pozostających bez pracy co najmniej 24 miesiące (trwale bezrobotnych) w ogóle osób pozostających trwale bezrobotnymi.

Wyniki zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Ryc. 9. Zestawienie dotyczące procentowego rozkładu osób z niskim wykształceniem oraz pozostających trwale bezrobotnymi w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne

Lp.	Jednostka przestrzenna	Procentowy udział osób z niskim wykształceniem (gimnazjalnym lub niższym) w ogóle osób bezrobotnych z niskim wykształceniem	Procentowy udział osób pozostających bez pracy co najmniej 24 miesiące (trwale bezrobotnych) w ogóle osób pozostających trwale bezrobotnymi
1	Błudnica	6,13	6,71 (4)
2	Borowe	0,61	0,00
3	Daniłowo	0,00	0,00
4	Daniłowo-Parcele	1,84	1,83
5	Daniłówka Pierwsza	3,07	1,83
6	Glina	3,07	3,66
7	Grądy	7,98 (3)	4,88
8	Kańkowo	7,36 (4)	4,88
9	Kiełczew	8,59 (2)	5,49
10	Klukowo	0,00	0,61
11	Małkinia Dolna	2,45	1,83
12	Małkinia Górna I	3,07	4,88
13	Małkinia Górna II	9,82 (1)	8,54 (2)
14	Małkinia Górna III	4,29	13,41 (1)
15	Małkinia Górna IV	4,91	8,54 (2)
16	Małkinia Górna V	1,84	4,88
17	Małkinia Mała-Przewóz	4,29	2,44
18	Niegowiec	1,23	1,83
19	Orło	4,29	5,49
20	Podgórze-Gazdy	0,00	0,00
21	Poniatowo	0,61	1,22
22	Prostyń	7,36 (4)	6,10 (5)
23	Rostki-Piotrowice	0,00	0,00
24	Rostki Wielkie	3,07	3,05
25	Sumiężne	4,29	1,22
26	Treblinka	0,61	0,00
27	Zawisty Nadbużne	2,45	3,05
28	Zawisty Podleśne	1,84	1,83
29	Żachy-Pawły	4,91	1,83
suma / średnia		100,00%	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od PUP w Ostrowi Mazowieckiej

Zgodnie z przytoczonymi danymi, jeśli chodzi o udział osób bezrobotnych z niskim wykształceniem, to najwięcej takich osób zamieszkuje jednostkę analityczną Małkinia Górna II – prawie 10 %. Dodatkowo, jednostka ta charakteryzuje się także największym procentowym udziałem osób trwale bezrobotnych (ponad 13 % ogółu osób trwale bezrobotnych w Gminie). Duży udział bezrobotnych z niskim wykształceniem w ogóle takich osób zamieszkuje także jednostki: Kiełczew, Grądy, Kańkowo oraz Prostyń. Łącznie, te 5 jednostek skupia ponad 40 % osób bezrobotnych z niskim wykształceniem. Podsumowując kolumnę dotyczącą trwale bezrobotnych wyjątkowo niekorzystna sytuacja dotyczy miejscowości Małkinia Górna (która jest podzielona na pięć jednostek przestrzennych odpowiadających sołectwom). Łącznie przytoczona miejscowość skupia 40,25 % osób trwale bezrobotnych w Gminie, a pięć jednostek o największym procentowym udziale osób trwale bezrobotnych (Małkinia Górna II, Małkinia Górna III, Małkinia Górna IV, Błędnica oraz Prostyń) skupia ponad 43 % ogółu trwale bezrobotnych.

3.2.3. SAMOWYSTARCZALNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

W rozdziale tym zbadano w ujęciu regionalnym i ponadregionalnym zakres korzystania z pomocy środowiskowej społecznej przez ogół mieszkańców na przestrzeni lat 2012 – 2015. Przez środowiskową pomoc społeczną rozumiana jest wszelka pomoc udzielana w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Chcąc uzyskać porównywalność danych, w kolejnej tabeli oraz na wykresie zestawiono wskaźnik zaczerpnięty z Głównego Urzędu Statystycznego za lata 2012 – 2015.

Według danych GUS na koniec roku 2015 ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 8,7 % mieszkańców Gminy Małkinia Górna i w ujęciu wieloletnim jednostka ta charakteryzuje się wyższą skalą omawianego zjawiska niż województwo mazowieckie i Polska ogółem, ale mniejszą niż powiat ostrowski (w roku 2015 udział ten zrównał się z wartością dla powiatu).

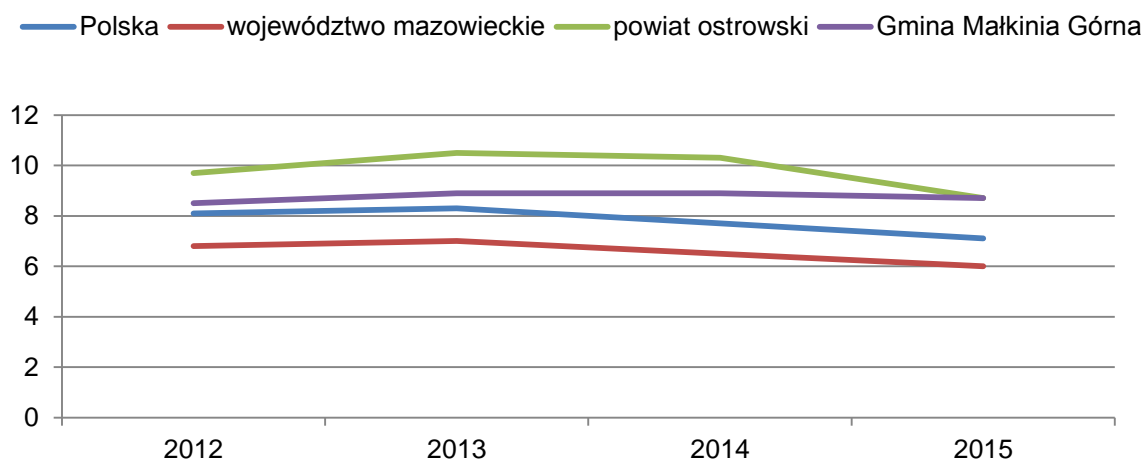
W przeciwieństwie do bezrobocia, udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej nie wykazuje wyraźnej tendencji spadkowej, który można by uznać za korzystny przejaw wzrastającej samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców. Mając na uwadze sformułowane we wcześniejszych rozdziałach wnioski i zestawienia takiego stanu rzeczy należy upatrywać w zwiększającej się liczbie osób w wieku poprodukcyjnym, a więc dużej grupy beneficjentów opieki społecznej. Główne czynniki wpływające na skalę korzystania z pomocy społecznej są jednak dużo bardziej złożone. W Gminie Małkinia największy wpływ mają następujące:

- stosunkowo wysoka stopa bezrobocia rejestrowanego,
- niski stopień urbanizacji – brak oddziaływania dużych ośrodków miejskich z silnym oddziaływaniem zewnętrznym,
- depopulacja obszaru, którego jedną z przyczyn jest emigracja zarobkowa najbardziej mobilnych ludzi – młodych z dobrym wykształceniem,
- kumulacja wielu negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych obserwowana przez wiele lat, których skalę i rozmieszczenie zaprezentowano w niniejszym dokumencie.

Tabela 9. Udział (%) osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012 – 2015

Rok / Jednostka	Polska	województwo mazowieckie	powiat ostrowski	Gmina Małkinia Górna
2012	8,1	6,8	9,7	8,5
2013	8,3	7,0	10,5	8,9
2014	7,7	6,5	10,3	8,9
2015	7,1	6,0	8,7	8,7

Źródło: GUS

Wykres 2. Udział (%) osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012 - 2015

Źródło: opracowanie własne

Chcąc określić skalę samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców Gminy zwrócono się do Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej oraz Urzędu Gminy w Małkini Górnej z prośbą o dane ogólne za lata 2012 – 2016 i dane szczegółowe za rok 2016 (stan na dzień 31.12.2016 r.) dotyczące:

- Liczby osób pobierających zasiłki,
- Wielkości zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych.

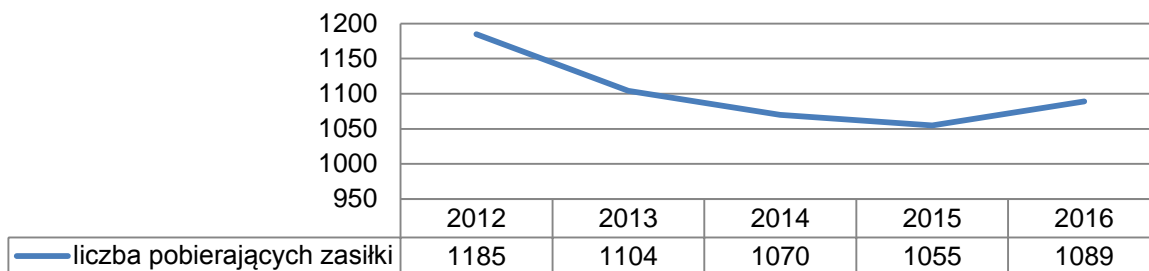
Zebrane dane zestandaryzowano przeliczając na 100 osób w danej jednostce przestrzennej dając obraz samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców w ujęciu wewnątrzgminnym.

3.2.3.1. Wskaźnik – Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej jest gminną jednostką organizacyjną Gminy Małkinia Górna, nieposiadającą osobowości prawnej, utworzoną w celu realizacji zadań własnych Gminy i zadań zleconych Gminie w zakresie pomocy społecznej. Zgodnie ze statutem Ośrodka Pomocy Społecznej jednostka ta realizuje politykę społeczną gminy Małkinia Górna mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i podjętymi w tym zakresie uchwałami i zarządzeniami organów Gminy.

Jedną z form pomocy mieszkańcom Gminy jest przyznawanie zasiłków celowych, okresowych lub stałych o ściśle określonej wysokości oraz sposobie przyznawania.

Zwrócono się do OPS z prośbą o dane dotyczące liczby osób pobierających zasiłki w latach 2012 – 2016 dla ogółu Gminy celem określenia czy dane zjawisko w Gminie nasila się czy też zmniejsza. Zgodnie z zebranymi danymi, liczba beneficjentów opieki społecznej w 2012 roku wynosiła 1 185 osób (9,41% ogółu mieszkańców w Gminie)⁴. Na koniec roku 2016 liczba ta wynosiła 1 089 i była wyższa niż w latach poprzednich (zarówno w roku 2015 jak i 2014). Zjawisko to miało miejsce pomimo zmniejszającej się liczby ludności w Gminie. Odsetek osób korzystających z zasiłków w Gminie po kilku latach spadku znów przekroczył poziom ponad 9,0% ogółu mieszkańców. Stwierdzono, iż zjawisko to wymaga dalszej analizy.

Wykres 3. Liczba beneficjentów opieki społecznej w Gminie Małkinia Górna w latach 2012 – 2016

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z danymi przekazanymi przez OPS, w 2016 roku korzystało z wymienionych zasiłków 1 089 osób. Najwięcej w liczbach bezwzględnych w jednostkach przestrzennych: Kielczew (10,01 % ogółu pobierających zasiłki), Małkinia Górna IV (9,92 %), Małkinia Górna II (7,99 %), Małkinia Górna I (6,98 %) oraz Prostyń (6,06%). Ogółem zatem, tylko te pięć jednostek analitycznych skupiało ponad 40 % beneficjentów opieki społecznej w zakresie omawianego zjawiska. Dodatkowo, znamienne, że korzystający z zasiłków w samej tylko Małkini Górnej stanowili blisko 33 % ogółu korzystających z omawianych świadczeń.

Wskaźnik prezentujący zróżnicowanie przestrzenne badanego zjawiska obliczono według wzoru:

$$W4 = \frac{\text{Liczba osób pobierających zasiłki w danej jednostce w 2016 r} \times 100}{\text{Liczba ludności ogółem w danej jednostce w 2016 r.}}$$

i na tej podstawie wskazano jednostki przestrzenne, które charakteryzują się niekorzystną sytuacją, zgodnie z zasadą, że za znajdujące się w stanie kryzysowym jednostki uznawano te, w których wskaźnik przyjmował wartości wyższe niż średnia dla Gminy (9,09).

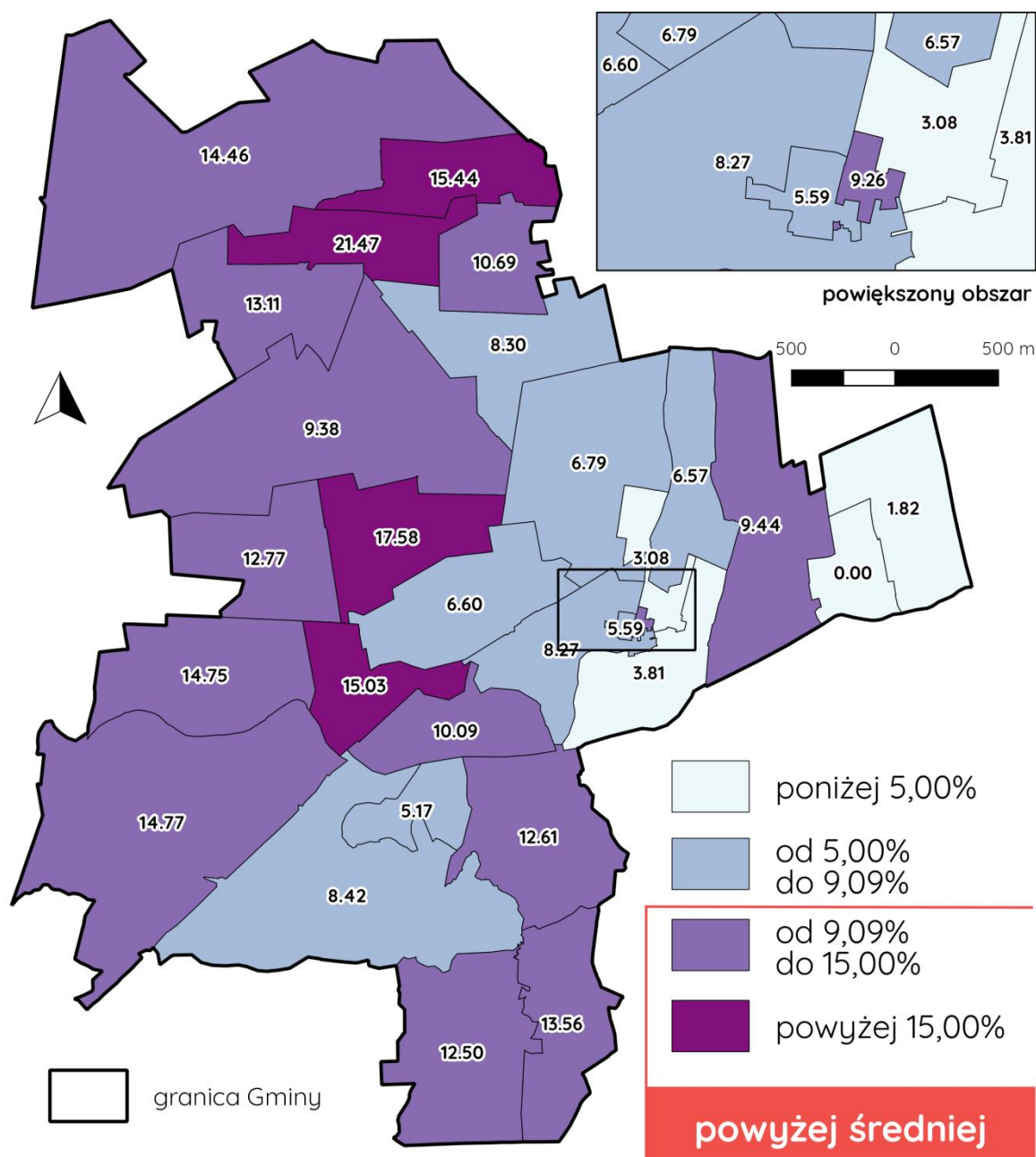
Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zaprezentowano w formie tabelarycznej oraz na rycinie.

⁴ liczba mieszkańców Gminy na koniec roku 2012 wynosiła 12 585 osób

Tabela 10. Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba osób pobierających zasiłki w 2016 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Procentowy udział liczby osób pobierających zasiłki w jednostce przestrzennej w ogóle osób pobierających w Gminie – koncentracja zjawiska	Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
1	Błędnica	36	384	3,31	9,38
2	Borowe	3	58	0,28	5,17
3	Daniłowo	14	131	1,29	10,69
4	Daniłowo-Parcele	21	136	1,93	15,44
5	Daniłówka Pierwsza	20	241	1,84	8,30
6	Głina	55	373	5,05	14,75
7	Grądy	27	216	2,48	12,50
8	Kańkowo	40	589	3,67	6,79
9	Kielczew	109	738	10,01	14,77
10	Klukowo	26	173	2,39	15,03
11	Małkinia Dolna	32	182	2,94	17,58
12	Małkinia Górna I	75	1136	6,89	6,60
13	Małkinia Górna II	87	1052	7,99	8,27
14	Małkinia Górna III	64	1145	5,88	5,59
15	Małkinia Górna IV	108	1166	9,92	9,26
16	Małkinia Górna V	24	780	2,20	3,08
17	Małkinia Mała-Przewóz	23	228	2,11	10,09
18	Niegowiec	35	163	3,21	21,47
19	Orło	32	244	2,94	13,11
20	Podgórze-Gazdy	1	55	0,09	1,82
21	Poniatowo	24	177	2,20	13,56
22	Prostyń	66	784	6,06	8,42
23	Rostki-Piotrowice	0	51	0,00	0,00
24	Rostki Wielkie	34	360	3,12	9,44
25	Sumiężne	48	376	4,41	12,77
26	Treblinka	29	230	2,66	12,61
27	Zawisty Nadbużne	14	367	1,29	3,81
28	Zawisty Podleśne	18	274	1,65	6,57
29	Żachy-Pawły	24	166	2,20	14,46
suma / średnia		1 089	11 975	100,00	9,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od OPS w Małkini Górnej oraz Urzędu Gminy w Małkini Górnej

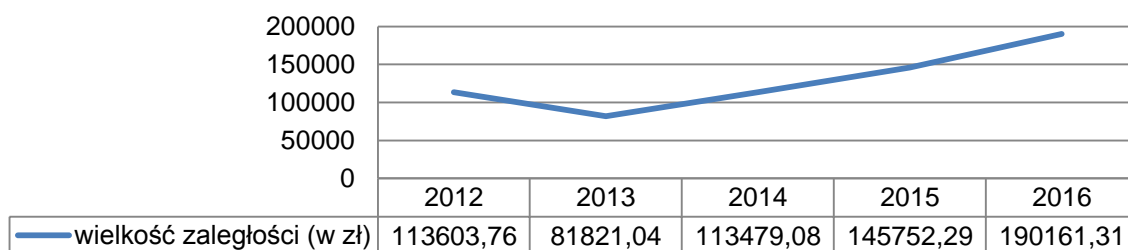
Ryc. 10. Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. – ujęcie graficzne

Źródło: opracowanie własne

3.2.3.1. Wskaźnik – Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. w przeliczeniu na 100 osób

Miarą sytuacji ekonomicznej mieszkańców jest także wielkość nieuregulowanych zobowiązań (np. finansowych) wobec różnych podmiotów. Zwrócono się do Urzędu Gminy z prośbą o określenie wielkości zaległości czynszowych w lokalach należących do mienia Gminy (w tym w lokalach socjalnych) w latach 2012 - 2016 w celu określenia czy skala ubóstwa w Gminie wykazuje tendencję malejącą czy też następuje stopniowa poprawa sytuacji ekonomicznej mieszkańców Gminy. Zgodnie z zebranymi danymi, w roku 2012 wielkość zaległości czynszowych wynosiła prawie 114 tys. zł. W roku 2013 nastąpił znaczny

spadek zadłużenia, ale począwszy od roku 2014 zadłużenie to systematycznie rośnie. Zjawisko to poddano szczegółowej analizie za rok 2016, by wskazać miejsca w których ubóstwo jest szczególnie dotkliwe.

Wykres 4. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w Gminie Małkinia Górna w latach 2012 – 2016

Źródło: opracowanie własne

Pozyskane dane na koniec roku 2016 zestandaryzowano przeliczając na 100 osób w danej jednostce przestrzennej, a sam wskaźnik określający natężenie zjawiska obliczono według wzoru:

$$W5 = \frac{\text{Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce w 2016 r.} \times 100}{\text{Liczba ludności w danej jednostce w 2016 r.}}$$

Ogólnie, wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych na koniec roku 2016 r. wynosiła blisko 200 tysięcy złotych. W liczbach bezwzględnych, największe zadłużenie charakteryzowało jednostkę przestrzenną Małkinia Górna IV (ponad połowa ogólnej sumy zaległości).

Analiza tego aspektu sfery społecznej dostarcza cennych informacji nie tylko o samym natężeniu zjawiska braku samowystarczalności mieszkańców, ale wskazuje również określoną grupę społeczną w Gminie, która z tego mienia korzysta, tj. osoby o niskich dochodach, których nie stać na wynajem lub kupno własnego mieszkania.

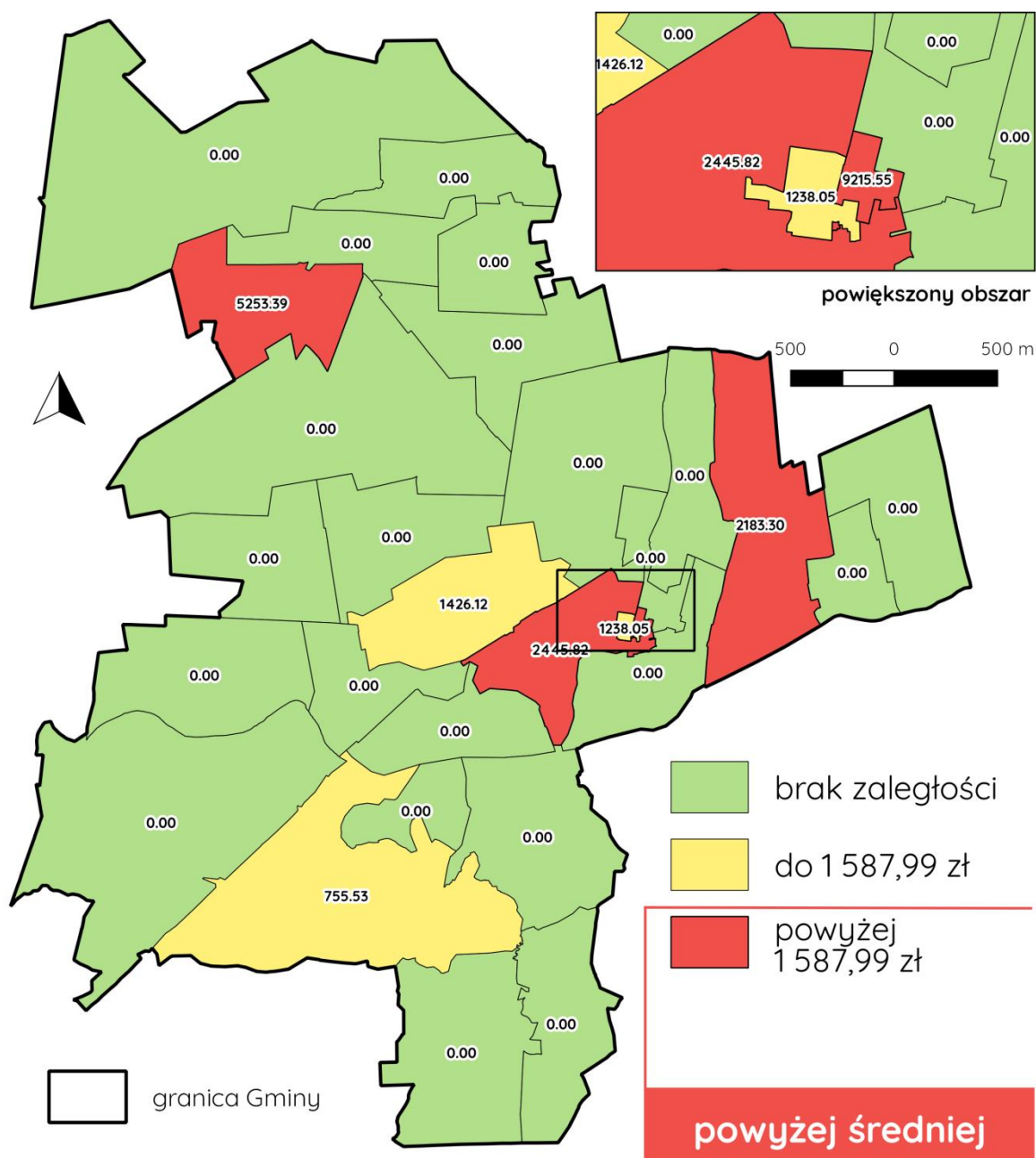
Określono, że średnio dla Gminy na każde 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. przypadało 1 587,99 zł wnioskowanych zaległości. Za jednostki znajdujące się w niekorzystnej sytuacji uznano te, w których prezentowany wskaźnik przyjął wartości wyższe od średniej dla Gminy. W tabeli oznaczono je kolorem pomarańczowym. Na kolejnej rycinie zaprezentowano również graficzne ujęcie badanego zjawiska.

Tabela 11. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r w przeliczeniu na 100 osób

Lp.	Jednostka przestrzenna	Wielkość zaległości czynszowych (w zł) w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce w 2016 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. w przeliczeniu na 100 osób
1	Błądnica	0,00	384	0,00
2	Borowe	0,00	58	0,00
3	Daniłowo	0,00	131	0,00

Lp.	Jednostka przestrzenna	Wielkość zaległości czynszowych (w zł) w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce w 2016 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. w przeliczeniu na 100 osób
4	Daniłowo-Parcele	0,00	136	0,00
5	Daniłówka Pierwsza	0,00	241	0,00
6	Glina	0,00	373	0,00
7	Grądy	0,00	216	0,00
8	Kańkowo	0,00	589	0,00
9	Kielczew	0,00	738	0,00
10	Klukowo	0,00	173	0,00
11	Małkinia Dolna	0,00	182	0,00
12	Małkinia Górna I	16 200,73	1 136	1426,12
13	Małkinia Górna II	25 730,06	1 052	2 445,82
14	Małkinia Górna III	14 175,71	1 145	1 238,05
15	Małkinia Górna IV	107 453,28	1 166	9 215,55
16	Małkinia Górna V	0,00	780	0,00
17	Małkinia Mała-Przewóz	0,00	228	0,00
18	Niegowiec	0,00	163	0,00
19	Orło	12 818,27	244	5 253,39
20	Podgórze-Gazdy	0,00	55	0,00
21	Poniatowo	0,00	177	0,00
22	Prostyń	5 923,38	784	755,53
23	Rostki-Piotrowice	0,00	51	0,00
24	Rostki Wielkie	7 859,88	360	2 183,30
25	Sumiężne	0,00	376	0,00
26	Treblinka	0,00	230	0,00
27	Zawisty Nadbużne	0,00	367	0,00
28	Zawisty Podleśne	0,00	274	0,00
29	Żachy-Pawły	0,00	166	0,00
	suma / średnia	190 161,31	11 975	1 587,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Ryc. 11. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r w przeliczeniu na 100 osób – ujęcie graficzne

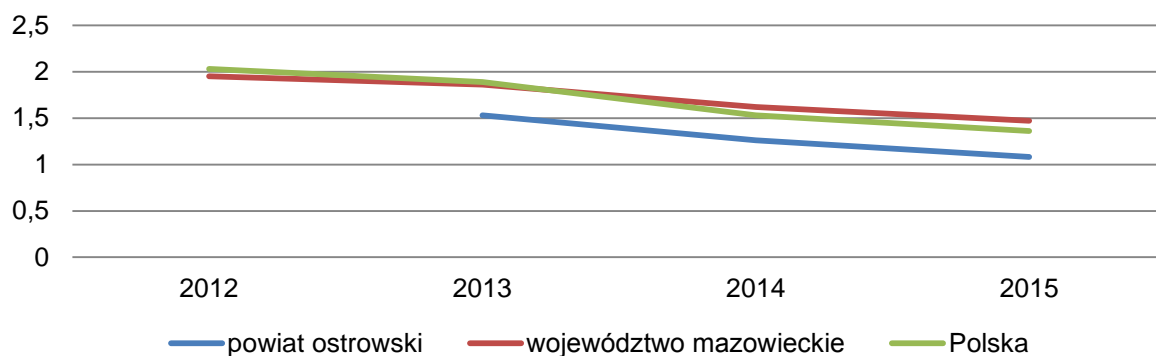
Źródło: opracowanie własne

3.2.4. POZIOM BEZPIECZEŃSTWA

Kolejnym aspektem analizy wskaźnikowej sfery społecznej obszaru Gminy był poziom bezpieczeństwa. Dane dotyczące bezpieczeństwa prezentowane przez Główny Urząd Statystyczny są na poziomie szczegółowości odpowiadającym powiatom. Nie jest prowadzona statystyka na wyższym poziomie szczegółowości, a więc według gmin. Zdecydowano jednak, iż zostaną zaprezentowane dane dotyczące ilości przestępstw o charakterze kryminalnym stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych za lata 2012 – 2015 na 100 osób w ujęciu lat 2012 – 2015, aby „osadzić” w pewnym kontekście przestrzennym Gminę Małkinia Górna z uwagi na wskaźnik będący

przedmiotem szczegółowej analizy w Gminie. Dane dotyczące przestępstw o charakterze kryminalnym w Gminie Małkinia Górna za rok 2016 w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne pozyskano od Komisariatu Policji w Małkini Górnej, by na ich podstawie określić, które przestrzenie w Gminie charakteryzuje mniejszy, a które większy poziom bezpieczeństwa.

Dane publikowane przez GUS prezentują się następująco (Tabela 12,

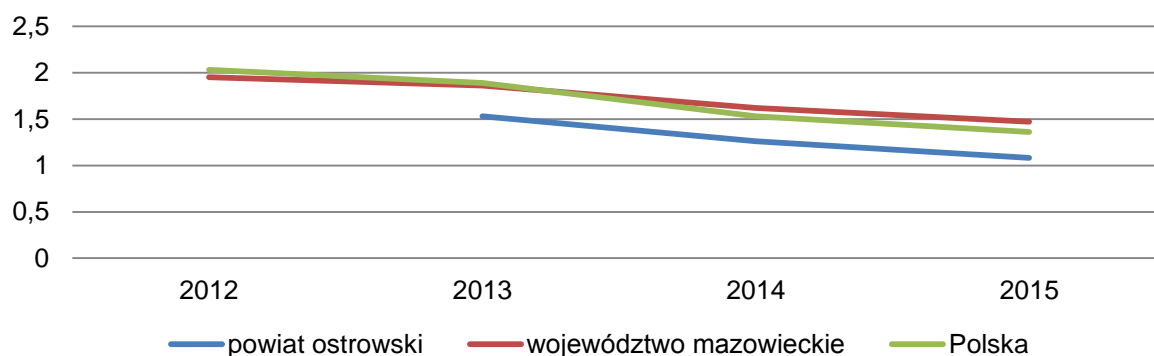

Wykres 5).

Tabela 12. Dane dotyczące przestępstw o charakterze kryminalnym w powiecie ostrowskim, województwie mazowieckim oraz w Polsce na przestrzeni lat 2012 - 2015

Wskaźnik	lata	powiat ostrowski	województwo mazowieckie	Polska
liczba przestępstw o charakterze kryminalnym	2012	brak danych	103 381	781 340
	2013	1 140	99 149	727 718
	2014	939	86 234	589 147
	2015	796	78 864	522 546
liczba ludności	2012	74 998	5 301 760	38 533 299
	2013	74 683	5 316 840	38 495 659
	2014	74 348	5 334 511	38 478 602
	2015	73 911	5 349 114	38 437 239
liczba przestępstw kryminalnych na 100 osób	2012	brak danych	1,95	2,03
	2013	1,53	1,86	1,89
	2014	1,26	1,62	1,53
	2015	1,08	1,47	1,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 5. Wskaźnik – przestępstwa o charakterze kryminalnym na 100 osób w powiecie ostrowskim, województwie mazowieckim oraz w Polsce w ujęciu lat 2012 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Zgodnie z zebranymi danymi, w ujęciu wieloletnim, liczba przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób charakteryzuje duży spadek. Przytoczone wskaźniki stawiają w korzystnym świetle powiat ostrowski. Warto nadmienić jeszcze, że o ile spadek wartości badanego zjawiska cechuje wszystkie przytoczone jednostki, o tyle w województwie mazowieckim spadek ten jest wolniejszy aniżeli w Polsce ogółem.

Zjawisko malejącej przestępczości jest zjawiskiem naturalnym z punktu widzenia demografii. Największa część przestępstw popełnianych jest przez młodych mężczyzn. Jeśli młodych mężczyzn jest mniej, przestępczość spada. Niekorzystne zmiany demograficzne są elementem niniejszej diagnozy i wykazały ów trend w czytelny sposób. Dodatkowo, należy nadmienić, iż przyczyn zmniejszającej się przestępczości jest zdecydowanie więcej np. rosnące zaufanie do policji czy profesjonalizacja organów zajmujących się bezpieczeństwem. Pośrednio, na skalę zjawiska ma także wpływ rosnąca zamożność – trudno jednak oszacować jak dużą, gdyż z jednej strony lepsze zarobki i wykształcenie obywateli wyjaśniają spadek przeciwko mieniu, o tyle już niekoniecznie spadek przestępczości z użyciem przemocy czy przestępczości seksualnej.

3.2.4.1 Wskaźnik – ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Zwrócono się do Komisarzatu Policji w Małkini Górnej z prośbą o udostępnienie danych dotyczących ilości przestępstw o charakterze kryminalnym za rok 2016 w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne w Gminie celem określenia poziomu bezpieczeństwa. Zgodnie z zebranymi danymi w całej Gminie popełniono ich łącznie 112. W liczbach bezwzględnych najwięcej w jednostce przestrzennej Małkinia Górna III – 25 (22,32 % ogółu takich przestępstw). Następne w kolejności były następujące jednostki: Małkinia Górna II i Małkinia Górna IV – po 15 (po 13,39 % ogółu), Prostyniu – 13 (11,61 % ogółu) oraz w Kielczewie – 6 (5,36 % ogółu). Łącznie, tylko w tych 5 jednostkach popełniono 2/3 ogółu wnioskowanych przestępstw. Wyraźnie wskazuje to, które przestrzenie w Gminie charakteryzuje najmniejszy poziom bezpieczeństwa. W samej tylko Małkini Górnej stwierdzono blisko 60 % ogółu przestępstw o charakterze kryminalnym w Gminie.

Wskaźnik obrazujący natężenie badanego zjawiska obliczono według następującego wzoru:

$$W6 = \frac{\text{Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym w danej jednostce w 2016 r.} \times 100}{\text{Liczba ludności w danej jednostce w 2016 r.}}$$

Dla Gminy średnia wartość wynosiła 0,94. Za jednostki znajdujące się w niekorzystnej sytuacji uznano zatem te, w której wskaźnik przyjął wartość wyższą niż 0,94 definiując tym samym przestrzenie w Gminie charakteryzujące się mniejszym poziomem bezpieczeństwa.

Co prawda nie można odnieść natężenia niniejszego zjawiska do danych zaprezentowanych wcześniej (Tabela 12) ze względu na różny zakres czasowy danych prezentowanych dla powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego, Polski i dla Gminy, ale z dużą dozą prawdopodobieństwa można stwierdzić, iż zakres przestępczości w Gminie Małkinia Górna nie odbiega znacząco od tego w powiecie. Szczegółowa analiza wewnątrzgminna wyraźnie wskazuje, że nie wszystkie jednostki przestrzenne charakteryzują się podobnym poziomem bezpieczeństwa i w niektórych należy podjąć działania o charakterze naprawczym.

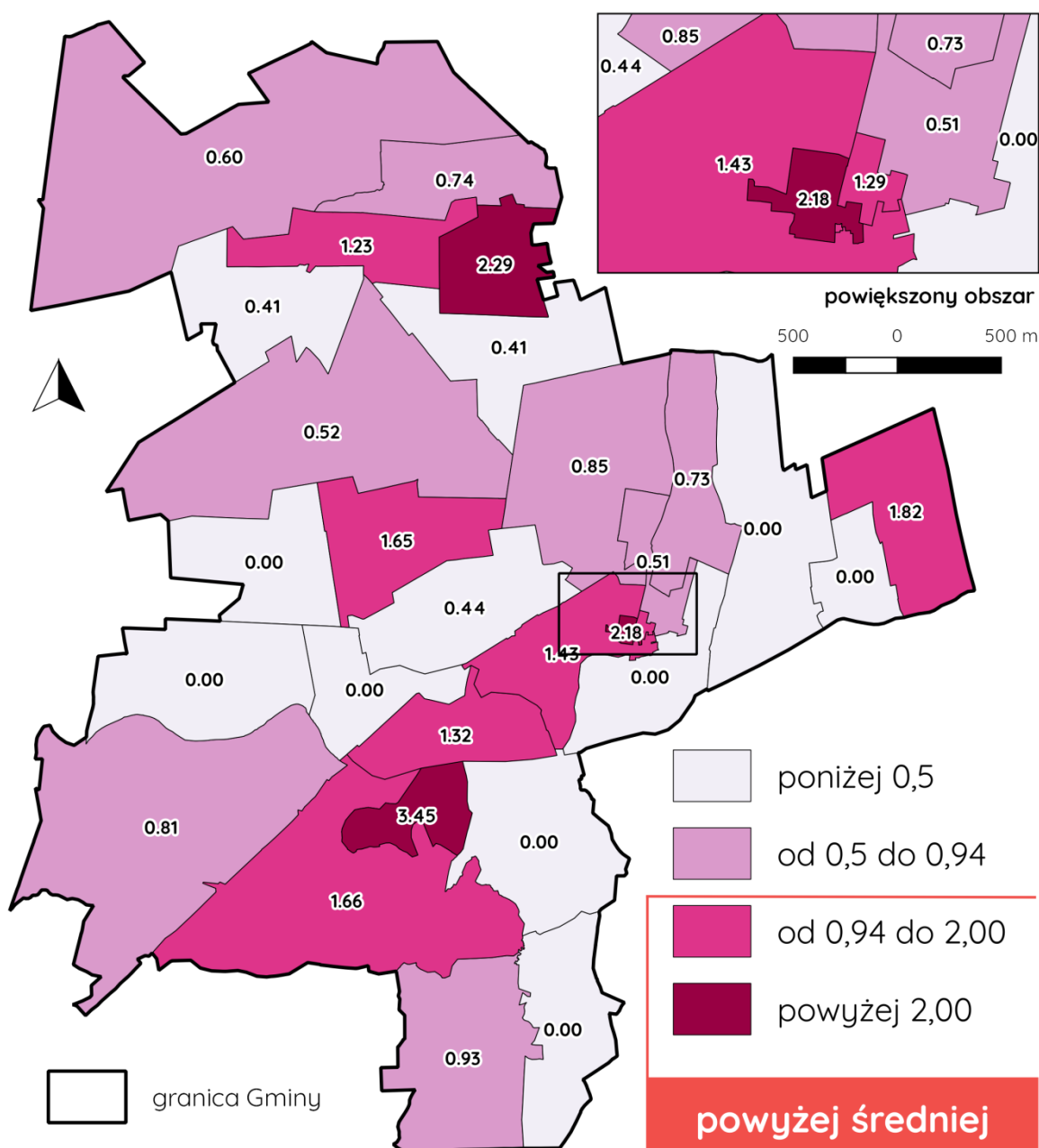
Wyniki przeprowadzonej analizy przedstawiono w kolejnej tabeli (kolorem pomarańczowym oznaczono te jednostki, w których wskaźnik przyjął wartości mniej korzystne od średniej dla Gminy). Na kolejnej rycinie przedstawiono również graficzne ujęcie badanego zjawiska.

Tabela 13. Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym w 2016 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Procentowy udział liczby przestępstw o charakterze kryminalnym w jednostce przestrzennej w ogóle przestępstw o charakterze kryminalnym w Gminie – koncentracja zjawiska	Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
1	Błędnica	2	384	1,79	0,52
2	Borowe	2	58	1,79	3,45
3	Daniłowo	3	131	2,68	2,29
4	Daniłowo-Parcele	1	136	0,89	0,74
5	Daniłówka Pierwsza	1	241	0,89	0,41
6	Glina	0	373	0,00	0,00
7	Grądy	2	216	1,79	0,93
8	Kańkowo	5	589	4,46	0,85
9	Kielczew	6	738	5,36	0,81
10	Klukowo	0	173	0,00	0,00
11	Małkinia Dolna	3	182	2,68	1,65
12	Małkinia Górna I	5	1136	4,46	0,44
13	Małkinia Górna II	15	1052	13,39	1,43
14	Małkinia Górna III	25	1145	22,32	2,18
15	Małkinia Górna IV	15	1166	13,39	1,29

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba przestępstwo o charakterze kryminalnym w 2016 r.	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Procentowy udział liczby przestępstw o charakterze kryminalnym w jednostce przestrzennej w ogóle przestępstw o charakterze kryminalnym w Gminie – koncentracja zjawiska	Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.
16	Małkinia Górna V	4	780	3,57	0,51
17	Małkinia Mała-Przewóz	3	228	2,68	1,32
18	Niegowiec	2	163	1,79	1,23
19	Orło	1	244	0,89	0,41
20	Podgórze-Gazdy	1	55	0,89	1,82
21	Poniatowo	0	177	0,00	0,00
22	Prostyń	13	784	11,61	1,66
23	Rostki-Piotrowice	0	51	0,00	0,00
24	Rostki Wielkie	0	360	0,00	0,00
25	Sumiężne	0	376	0,00	0,00
26	Treblinka	0	230	0,00	0,00
27	Zawisty Nadbużne	0	367	0,00	0,00
28	Zawisty Podleśne	2	274	1,79	0,73
29	Żachy-Pawły	1	166	0,89	0,60
suma / średnia		112	11 975	100,00	0,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Komisariatu Policji w Małkini Górnej oraz Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Ryc. 12. Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne

3.3. SFERA GOSPODARCZA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W ramach oceny sfery gospodarczej w Gminie Małkinia Górna zestawiono wskaźniki gospodarcze prezentowane przez GUS za lata 2012 – 2015 porównując je do powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego oraz Polski ogółem, a następnie dokonano oceny sfery gospodarczej poprzez wskaźnik:

- „Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016”.

3.3.1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI – KONTEKST PRZESTRZENNY

Za obraz sfery gospodarczej Gminy Małkinia Górna na tle powiatu, województwa oraz kraju posłużyć mogą wskaźniki prezentowane w GUS za lata 2012 – 2015. Określają one:

- podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności,
- podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- podmioty według klas wielkości na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym:
 - a) 0 – 9 (mikroprzedsiębiorstwa),
 - b) 10 – 49 (przedsiębiorstwa małe),
 - c) 50 – 249 (przedsiębiorstwa średnie),
 - d) 250 i więcej (przedsiębiorstwa duże).

Przedstawione wskaźniki wiele mówią o klimacie aktywności gospodarczej, przedsiębiorczości mieszkańców oraz strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych. Analizując zebrane dane, należy uznać, iż przedsiębiorczość mieszkańców Gminy jest wyraźnie gorsza od zaprezentowanych skal odniesienia. Podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru na 1 000 ludności jest zdecydowanie mniej aniżeli w powiecie ostrowskim. Jeszcze gorzej te statystki wyglądają porównując je do województwa, aczkolwiek należy mieć na uwadze wiodącą rolę Warszawy.

Pozostałe zaprezentowane wskaźniki również ukazują mniej korzystną sytuację. W Gminie brak jest także dużego przedsiębiorstwa zatrudniającego 250 i więcej pracowników. Zaznacza się dominacja mikroprzedsiębiorstw – jest to naturalna i charakterystyczna cecha polskiej gospodarki. Jedynie wskaźnik dotyczący ilości podmiotów zatrudniających od 10 do 49 jest na zbliżonym poziomie do powiatu.

Ryc. 13. Zestawienie dotyczące kondycji gospodarczej Gminy Małkinia Górna na tle powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego i kraju – podstawowe wskaźniki

Wskaźnik / jednostka podziału terytorialnego	Polska				województwo mazowieckie				powiat ostrowski				Gmina Małkinia Górna				
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	103	106	107	109	132	136	139	143	82	84	85	86	67	70	73	74	
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	161,6	166,7	170,0	174,3	209,7	218,4	224,6	233,4	131,3	134,3	137,2	139,2	104,3	109,4	115,4	117,9	
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	76	77	77	77	91	93	93	94	67	68	69	70	56	58	61	61	
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	11,9	12,1	12,2	12,4	14,5	14,9	15,0	15,3	10,7	11,1	11,1	11,2	8,7	9,1	9,6	9,7	
Podmioty wg klas wielkości na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0 – 9	1542,1	1593,1	1625,5	1668,0	2005,1	2090,9	2150,9	2237,7	1270,1	1303,4	1331,7	1350,7	1013,5	1061,3	1121,0	1148,0
	10 – 49	59,5	59,5	60,6	61,3	73,8	74,4	76,3	77,3	35,2	31,6	32,4	32,9	28,3	29,9	30,2	26,8
	50 – 249	12,1	12,1	12,2	12,2	15,1	15,2	15,3	15,4	6,6	7,1	7,1	7,4	1,3	2,6	2,6	4,0
	250 i więcej	1,9	1,8	1,8	1,9	3,3	3,3	3,3	3,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: GUS

Kolejna tabela prezentuje dane GUS za rok 2016 dotyczące rodzajów podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w Gminie Małkinia Górna.

Tabela 14. Zestawienie dotyczące rodzajów podmiotów gospodarczych w Gminie Małkinia Górna za rok 2016 według danych GUS

Sekcja	Nazwa	Ilość podmiotów	Procentowy udział w Gminie
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	3,53
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	98	11,17 (3)
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0,11
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	0,34
Sekcja F	Budownictwo	162	18,47 (2)
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	257	29,30 (1)
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	44	5,02 (5)
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22	2,51
Sekcja J	Informacja i komunikacja	9	1,03
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12	1,37
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	23	2,62
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	39	4,45
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	30	3,42
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	1,25
Sekcja P	Edukacja	33	3,76
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33	3,76
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9	1,03
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	60	6,84 (4)
RAZEM		877	100,00

Zródło: GUS

Zgodnie z zebranymi w tabeli danymi dominują podmioty zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (włączając motocykle) – prawie 30 % podmiotów. Następne w kolejności są podmioty związane z budownictwem – blisko 20 %, a dalej są podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym – około 11 % ogółu podmiotów. Istotne w strukturze podmiotów gospodarczych są również podmioty z sekcji S i T – blisko 7 % ogółu podmiotów i podmioty związane z transportem i gospodarką magazynową.

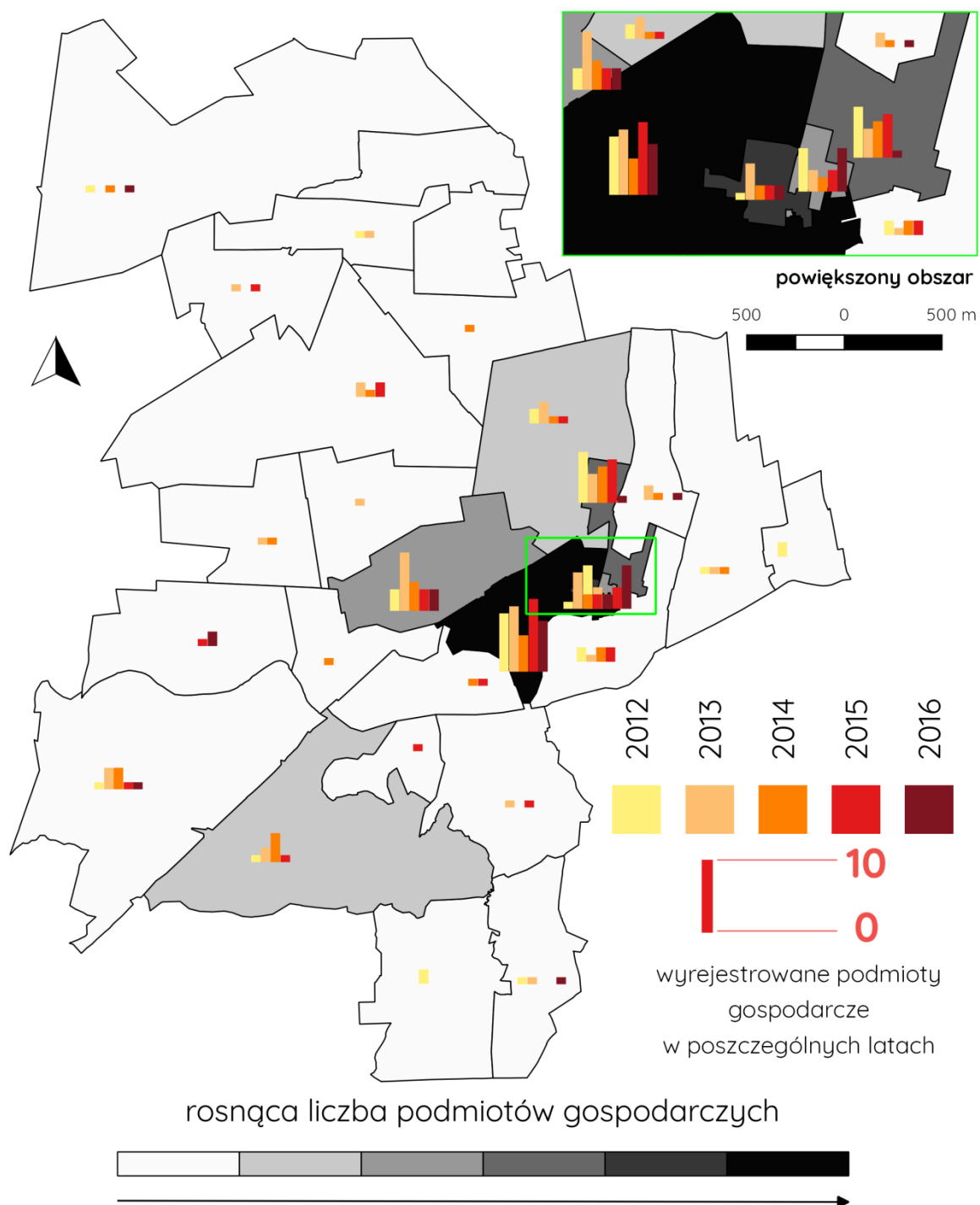
3.3.2. KONDYCJA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Analizując sytuację gospodarczą w ujęciu wewnątrzgminnym należy na samym początku zdać sobie sprawę ze specyfiki Gminy Małkinia Górna, która mimo iż jest gminą wiejską, posiada silny (w odniesieniu do Gminy) ośrodek lokalny, tj. wieś Małkinia Górna. Miejscowość tą zamieszkuje około 44 % ogółu ludności w Gminie i to właśnie tu koncentruje się wszelka działalność gospodarcza związana z zaspokajaniem większości potrzeb mieszkańców nie tylko samej miejscowości Małkinia Górna, ale i całej społeczności gminnej.

Dane dotyczące ilości prowadzonych działalności gospodarczych prezentować zawsze będą korzystne wskaźniki dla Małkini Górnej z uwagi na wiodący wobec pozostałych jednostek przestrzennych charakter wsi, wobec czego zdecydowano, że miarą kondycji sfery gospodarczej w ujęciu wewnątrzgminnym będzie ilość wyrejestrowanych działalności gospodarczych w latach 2012 – 2016 w odniesieniu do 100 mieszkańców danej jednostki przestrzennej za rok 2016. Wskaźnik taki trafnie zdefiniuje miejsca, gdzie na kondycja przedsiębiorstw jest najłabsza. Dodatkowo, zdecydowano, że dużo bardziej miarodajne będą dane dotyczące wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych za lata 2012 – 2016 niż za jeden tylko rok, gdyż dane dotyczące tylko jednego roku mogą mieć przypadkowy charakter. Dla czytelności zestawiono jednak również dodatkową kolumnę z liczbą wyrejestrowanych podmiotów w samym tylko roku 2016 (do którego odnosi się mianownik zaprezentowanego wskaźnika⁵).

Poniżej zaprezentowano również graficznie liczbę wyrejestrowanych podmiotów w poszczególnych latach (2012 – 2016) w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne. Rycina ta potwierdza przytoczone wcześniej stwierdzenia.

⁵ w przypadku odniesienia liczby wyrejestrowanych podmiotów za jeden tylko rok, wskaźnik prezentuje bardzo zbliżone wartości do tych za lata 2012 – 2016

Ryc. 14. Wyrejestrowane podmioty gospodarcze w poszczególnych jednostkach analitycznych w latach 2012 – 2016 – ujęcie graficzne problemu kondycji podmiotów gospodarczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Małkini Górnej

3.3.2.1. Wskaźnik – Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016

Dane służące obliczeniu wskaźnika **W7** pozyskano od Urzędu Gminy w Małkini Górnej, a sam wskaźnik obliczono według wzoru:

$$W7 = \frac{\text{Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych za lata 2012-2016 w danej jednostce}}{\text{Liczba ludności w danej jednostce w 2016}} \times 100$$

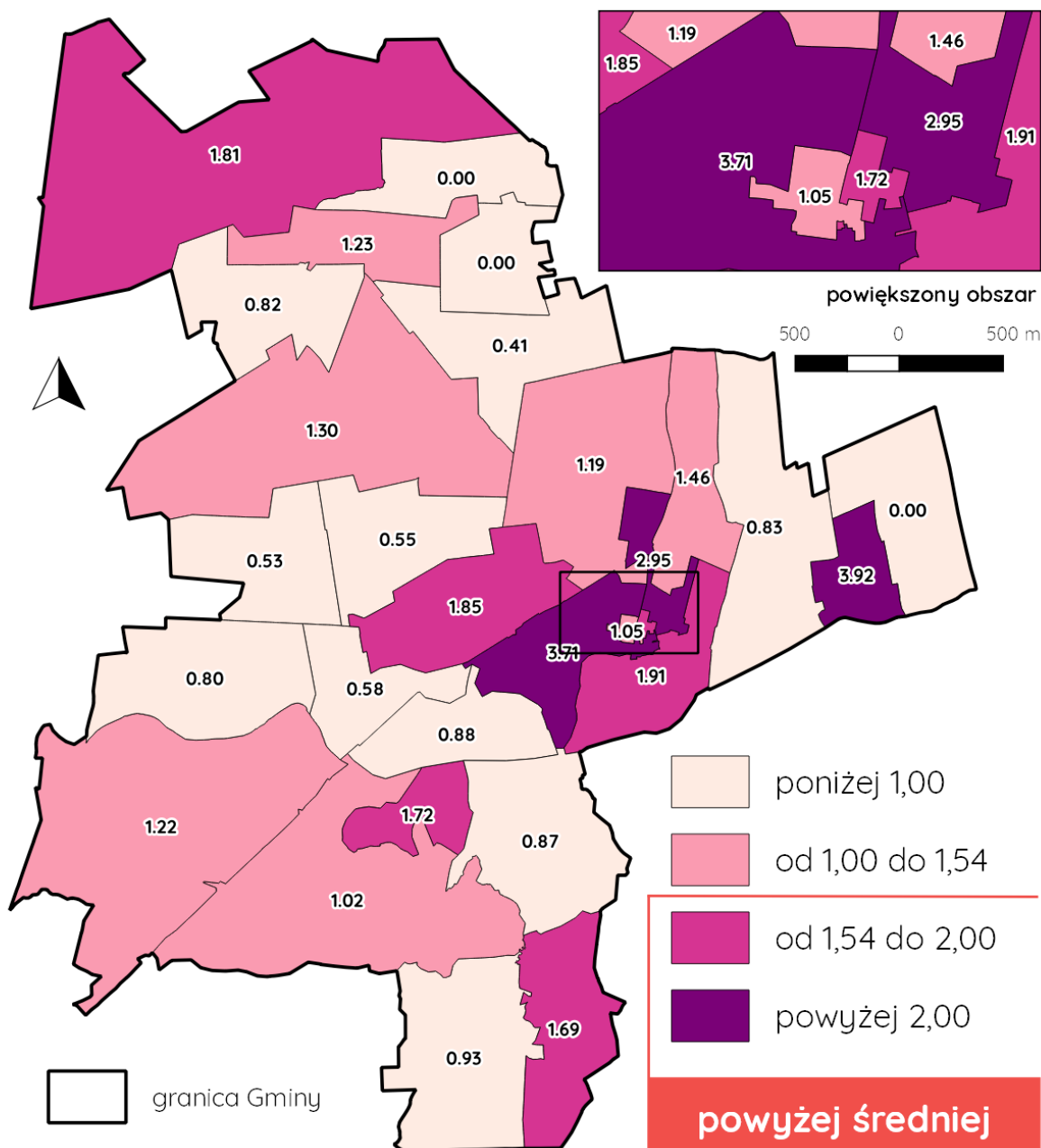
Wyniki analizy wskaźnikowej przedstawiono w formie tabeli oraz poprzez graficzne ujęcie. W ujęciu liczb bezwzględnych największa liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych charakteryzuje Małkinię Górna. Ponad 60 % ogółu wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w latach 2012 – 2016 w Gminie dotyczyło przytoczonej miejscowości. Wartość zaprezentowanego wskaźnika przyjęła wartości mniej korzystne od średniej dla Gminy (powyżej 1,54) w 4 z 5 sołectw (co do zasady odpowiadających jednostkom przestrzennym) miejscowości Małkinia Górna. Ogólnie, wskaźnik przyjął mniej korzystne wartości także jeszcze w jednostkach: Borowe, Poniatowo, Rostki-Piotrowice, Zawisty Nadbużne oraz Żachy-Pawły.

Tabela 15. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba wyrejestrowanych podmiotów w latach 2012 - 2016	Liczba wyrejestrowanych podmiotów w roku 2016	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Procentowy udział podmiotów wyrejestrowanych w latach 2012 – 2016 w ogóle podmiotów wyrejestrowanych w latach 2012 - 2016	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016
1	Błądnica	5	0	384	2,70	1,30
2	Borowe	1	0	58	0,54	1,72
3	Daniłowo	0	0	131	0,00	0,00
4	Daniłowo-Parcele	0	0	136	0,00	0,00
5	Daniłówka Pierwsza	1	0	241	0,54	0,41
6	Glina	3	2	373	1,62	0,80
7	Grądy	2	0	216	1,08	0,93
8	Kańkowo	7	0	589	3,78	1,19
9	Kiełczew	9	1	738	4,86	1,22
10	Klukowo	1	0	173	0,54	0,58
11	Małkinia Dolna	1	0	182	0,54	0,55
12	Małkinia Górna I	21	3	1136	11,35	1,85
13	Małkinia Górna II	39	7	1052	21,08	3,71
14	Małkinia Górna III	12	2	1145	6,49	1,05
15	Małkinia Górna IV	20	6	1166	10,81	1,72
16	Małkinia Górna V	23	1	780	12,43	2,95

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba wyrejestrowanych podmiotów w latach 2012 - 2016	Liczba wyrejestrowanych podmiotów w roku 2016	Liczba ludności ogółem w 2016 r.	Procentowy udział podmiotów wyrejestrowanych w latach 2012 – 2016 w ogóle podmiotów wyrejestrowanych w latach 2012 - 2016	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016
17	Małkinia Mała-Przewóz	2	0	228	1,08	0,88
18	Niegowiec	2	0	163	1,08	1,23
19	Orło	2	0	244	1,08	0,82
20	Podgórze-Gazdy	0	0	55	0,00	0,00
21	Poniatowo	3	1	177	1,62	1,69
22	Prostyń	8	0	784	4,32	1,02
23	Rostki-Piotrowice	2	0	51	1,08	3,92
24	Rostki Wielkie	3	0	360	1,62	0,83
25	Sumiężne	2	0	376	1,08	0,53
26	Treblinka	2	0	230	1,08	0,87
27	Zawisty Nadbużne	7	0	367	3,78	1,91
28	Zawisty Podleśne	4	1	274	2,16	1,46
29	Żachy-Pawły	3	1	166	1,62	1,81
suma / średnia		185	25	11 975	100,00	1,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych Urzędu Gminy w Małkini Górnej

Ryc. 15. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016 – ujęcie graficzne

Źródło: opracowanie własne

3.4. SFERA ŚRODOWISKOWA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Sfera środowiskowa niniejszej diagnozy opiera się na ocenie jakościowej zagrożeń i potencjału środowiskowego Gminy poprzez wskazanie głównych form użytkowania terenu i form ochrony przyrody. W celu uwypuklenia negatywnego zjawiska ze sfery środowiskowej przytoczone zostały wyselekcjonowane dla obszaru Gminy dane Wojewódzkiego Inspektoratu Środowiska w Warszawie na temat jakości powietrza sformułowane w „Rocznej Ocenie Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2016”.

3.4.1. ZAGOSPODAROWANIE TERENU – UWARUNKOWANIA

Przeważającym sposobem zagospodarowania terenu na obszarze Gminy jest działalność rolnicza – użytki rolne stanowiły w 2014 roku 60,99 % powierzchni Gminy, w tym grunty orne – 35,02 %. Tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione zajmowały obszar 3 934 ha (w tym same lasy 3 887 ha, tj. 28,29 % ogółu powierzchni w Gminie). Grunty pod wodami stanowiły 2,64 % powierzchni Gminy, a grunty zabudowane i zurbanizowane nieco ponad 6 % (w tym najbardziej znaczącym udział terenów komunikacyjnych – kolejowych – aspekt ten nie jest bez znaczenia z punktu widzenia procesu rewitalizacji). Niewielki udział w strukturze użytkowania gruntów stanowiły także nieużytki i tereny o różnym użytkowaniu (0,92 % ogółu powierzchni).

Tabela 16 przedstawia prezentowane przez GUS dane za lata 2012 – 2014.

Tabela 16. Struktura użytkowania gruntów Gminy Małkinia Górna

Rodzaj gruntu	Powierzchnia [ha]			Udział % gruntów (2014 r.)
	2012	2013	2014	
powierzchnia ogółem	13 431	13 431	13 431	100,00%
powierzchnia lądowa	13 077	13 077	13 076	97,36%
użytki rolne razem	8 229	8 188	8 192	60,99%
użytki rolne - grunty orne	4 785	4 702	4 703	35,02%
użytki rolne - sady	58	38	38	0,28%
użytki rolne - łąki trwałe	1 925	1 922	1 922	14,31%
użytki rolne - pastwiska trwałe	1 150	1 138	1 138	8,47%
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	265	342	345	2,57%
użytki rolne - grunty pod stawami	0	0	0	0,00%
użytki rolne - grunty pod rowami	46	46	46	0,34%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	3 938	3 937	3 934	29,29%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	3 891	3 890	3 887	28,94%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	47	47	47	0,35%
grunty pod wodami razem	354	354	355	2,64%
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	327	327	328	2,44%
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	27	27	27	0,20%
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	784	827	826	6,15%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	68	96	94	0,70%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	42	44	43	0,32%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	45	59	59	0,44%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	3	3	3	0,02%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	1	1	1	0,01%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	249	249	251	1,87%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	376	375	375	2,79%
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	119	119	118	0,88%
użytki ekologiczne	0	0	0	0,00%
nieużytki	119	119	118	0,88%
tereny różne	7	6	6	0,04%

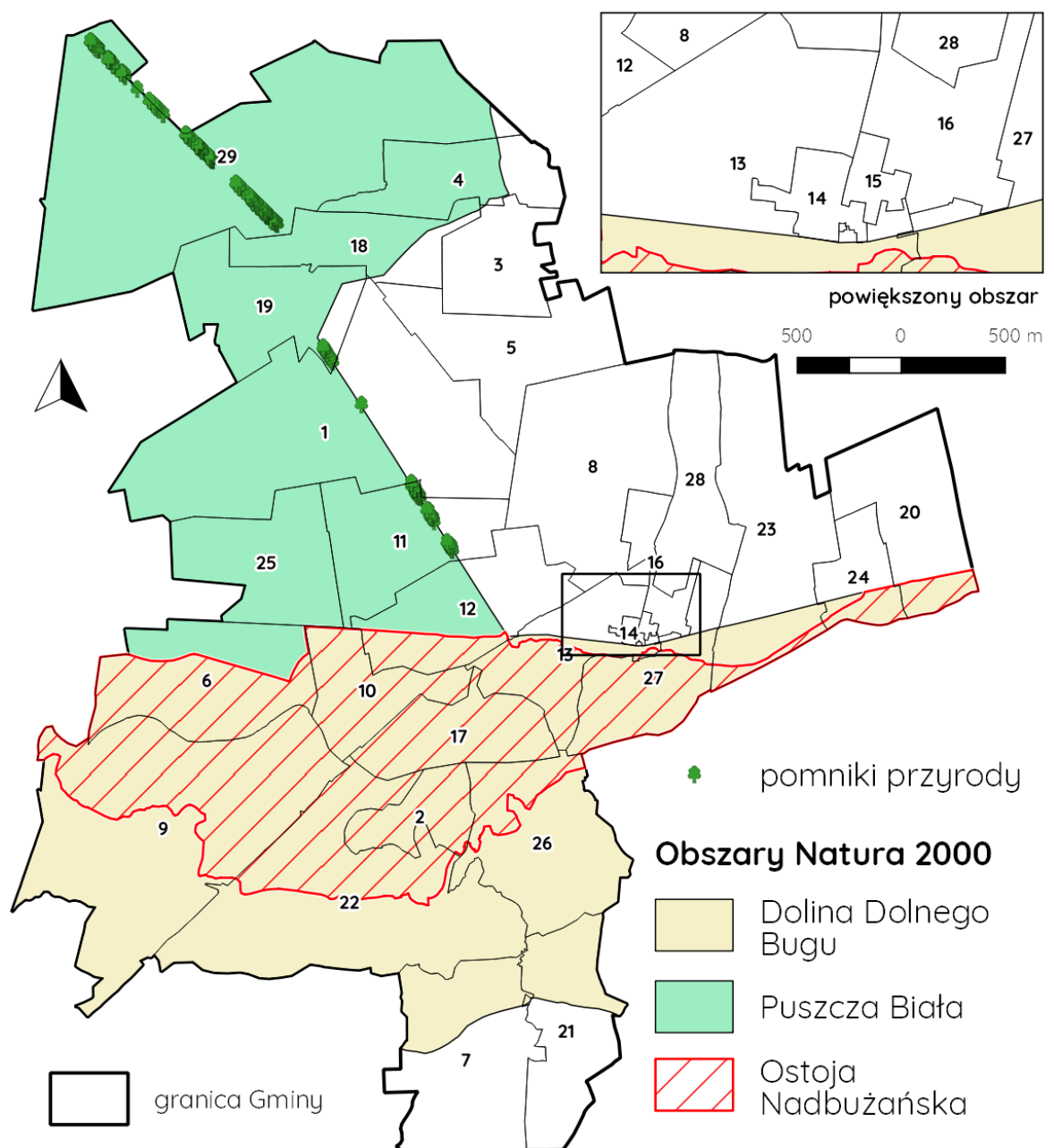
Źródło: Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania, GUS

3.4.2. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

W ustawie z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 r. poz. 2134) wymieniono poszczególne formy ochrony przyrody. W granicach charakteryzowanego terenu odnotowuje się następujące formy:

- Obszar Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska (PLH140011) – o łącznej powierzchni 46 036,74 ha. Na rycinie został oznaczony czerwonym szrafem. Ostoja obejmuje około 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego, a większa część doliny pokryta jest ekstensywnie użytkowane pastwiska, licznie występują także starorzecza. W granicach Gminy Małkinia, obejmuje swym zasięgiem następujące jednostki przestrzenne: Gliny, Kielczew, Prostyń, Borowe, Treblinka, Małkinia Mała-Przewóz, Klukowo, Małkinia Górna I, Małkinia Górna II, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice oraz Podgórze-Gazdy.
- Obszar Natura 2000 – Puszcza Biała (PLB140007) – o łącznej powierzchni 83 779,74 ha. Na rycinie obszar ten oznaczono kolorem zielonym (obejmuje on wschodnią część Puszczy Białej). Obszar ten jest jednym z największych kompleksów leśnych na Mazowszu, usytuowany w widłach Narwi i Bugu. Przez puszcze przepływają dopływy Narwi i Bugu. Teren w większości pokryty jest lasami iglastymi – sosnowymi, a w niewielkim stopniu występują tu także drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe. W granicach Gminy obejmuje w całości bądź tylko w części następujące jednostki: Żachy-Pawły, Daniłowo-Parcele, Niegowiec, Orło, Błędnica, Sumiężne, Małkinia Dolna, Małkinia Górna I oraz Glina⁶.
- Obszar Natura 2000 – Dolina Dolnego Bugu (PLB140001) – na mapie oznaczony kolorem beżowym, o łącznej powierzchni 74309,92 ha jest ważną w skali kraju ostają ptaków związanych z siedliskami szerokiej doliny rzecznej, która zachowała naturalny charakter. Cały obszar obejmuje ok. 260 km odcinek Bugu od ujścia Krzny pod Terespołem aż do Zalewu Zegrzyńskiego o zmiennej szerokości wahającej się od kilku kilometrów do zaledwie kilkuset metrów (gdzie głęboko wciska się otaczające dolinę wysoczyzny). W graniach Gminy obejmuje swym zasięgiem następujące jednostki przestrzenne Gliny, Kielczew, Prostyń, Borowe, Treblinka, Małkinia Mała-Przewóz, Klukowo, Małkinia Górna I, Małkinia Górna II, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice, Podgórze-Gazdy, Grądy oraz Poniatowo.

⁶ dane dotyczące granic poszczególnych form ochrony przyrody pozyskano w formie plików „*.shp” ze strony internetowej GDOŚ i co do zasady obszar Puszczy Białej obejmuje również niewielkie skrawki w jednostkach przestrzennych Daniłowo oraz Klukowo – jednak ze względu na jej znikomy procentowy udział w ogólnej powierzchni jednostki – jednostki te pominięto przy opisie

Ryc. 16. Lokalizacja pomnika przyrody w Gminie Małkinia Górna na tle jednostek przestrzennych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z RDOŚ

3.4.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

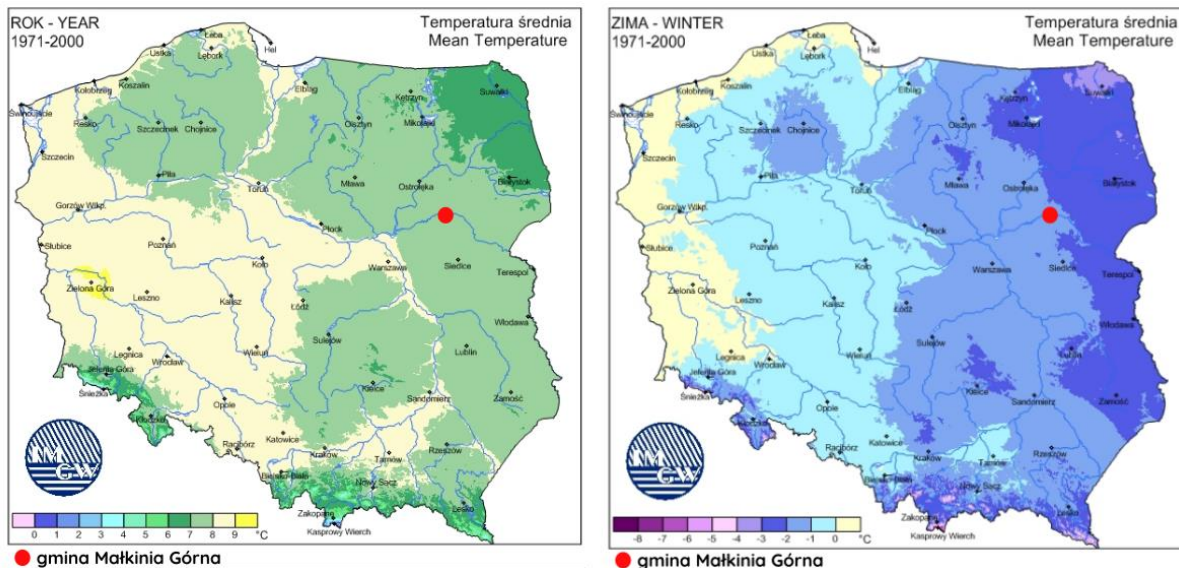
3.4.3.1. KLIMAT

Według klasyfikacji Köppena, obszar Polski leży w strefie wilgotnego klimatu kontynentalnego, którego cechą charakterystyczną jest przejściowość. Objawia się ona w występowaniu czterech pór roku. Dodatkowo, zachodnia część kraju, której granicę można umownie poprowadzić wzdłuż Wisły jest pod większym wpływem mas pochodzenia oceanicznego, wschód zaś charakteryzuje większe oddziaływanie mas pochodzenia kontynentalnego. Te z kolei mają widoczne przełożenie na zróżnicowanie przestrzenne

średniej temperatury w kraju. Ogólnie, można powiedzieć, że zachodnia część Polski cechuje się łagodniejszym klimatem z dłuższym okresem wegetacyjnym, trwającym na Nizinie Dolnośląskiej ponad 220 dni.

Na kolejnych rycinach przedstawiono położenie Gminy na tle kartogramów prezentujących klimat Polski w wieloleciu 1971 – 2000:

- średnią roczną temperaturę oraz
- średnią temperaturę w zimie.

Ryc. 17. Położenie Gminy Małkinia Górna na tle kartogramów prezentujących klimat Polski w wieloleciu 1971 – 2000 (pierwszy prezentuje dane dotyczące średniej rocznej temperatury a drugi średniej temperatury w zimie)

Źródło: IMGW

W świetle przytoczonych danych, widać wyraźną różnicę w średniej temperaturze wschodniej i zachodniej części kraju (około 4°C), a jeszcze widoczniesz jest ta różnica, gdy zostanie zestawiona średnia temperatura w zimie. Gmina Małkinia Górna znajduje się we wschodniej części kraju i charakteryzuje się surowszym niż pozostałe części kraju klimatem, a tym samym krótszym okresem wegetacyjnym i mroźniejszymi zimami.

Od średniej temperatury i w szczególności długości trwania sezonu grzewczego zależy zapotrzebowanie na surowce służące ogrzewaniu budynków, a te z kolei mają decydujący wpływ na jakość powietrza, gdyż w Polsce głównym winowajcą zanieczyszczenia powietrza jest tzw. niska emisja, czyli emisja komunikacyjna i przede wszystkim emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych – a takie właśnie przeważają na obszarze Gminy⁷, w których spalanie węgla odbywa się w mało efektywny sposób, najczęściej tanim węglem, o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych.

⁷ za: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Małkinia Górna

3.4.3.2. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA – RAPORT „ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM” WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU ŚRODOWISKA W WARSZAWIE

Na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 89), Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
- przekracza poziom docelowy,
- nie przekracza poziomu docelowego,
- przekracza poziom celu długoterminowego,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

Klasyfikacja jakości powietrza jest podstawą do podjęcia decyzji o potrzebie zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie i pozwala stwierdzić, które przestrzenie są charakteryzujące się złą jakością powietrza. W województwie mazowieckim oceny jakości powietrza dokonuje się w czterech strefach:

- aglomeracja warszawska,
- miasto Płock,
- miasto Radom,
- strefa mazowiecka.

Gmina Małkinia Górna znajduje się w mazowieckiej strefie oceny jakości powietrza.

W przytoczonym raporcie opisano obszary przekroczeń wartości kryterialnych według parametrów (w konkretnym czasie uśredniania stężenia normowanych substancji w powietrzu) wraz z mapami zasięgów ww. obszarów: w tym obszary przekroczeń wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok).

Benzo(a)piren należy do grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, czyli substancji emitowanych głównie przez rury samochodowe, piece i kotły. Benzo(a)piren wydziela się podczas spalania węgla (zwłaszcza tego złej jakości), drewna i śmieci (zwłaszcza tworzyw sztucznych typu PET) i ma destrukcyjny wpływ na zdrowie ludzi. PM10 oznacza zaś frakcję pyłu (w tym przypadku o bardzo małych rozmiarach średnicy ziaren - do 10 mikrometrów). Oznacza to, że ziarna są wystarczająco małe, aby mogły przeniknąć głęboko do płuc i tym samym niekorzystnie wpływać na zdrowie ludzi.

Pyły te mogą stanowić poważny czynnik chorobotwórczy. Osiadając na ściankach pęcherzyków płucnych, utrudniają wymianę gazową, powodują podrażnienie naskórka i śluzówki, zapalenie górnych dróg oddechowych oraz wywołują choroby alergiczne, astmę, a nawet nowotwory płuc, gardła i krtani. Warto nadmienić także, iż nie istnieje próg stężenia, poniżej którego negatywne skutki zdrowotne wynikające z oddziaływania pyłów na zdrowie ludzi nie występują.

Zdecydowano, iż przekroczenia stężenia niniejszej substancji dobrze opiszą przytoczony we wcześniejszym akapicie problem tzw. niskiej emisji, którego wydzielenie odbywa się podczas spalania m.in. węgla.

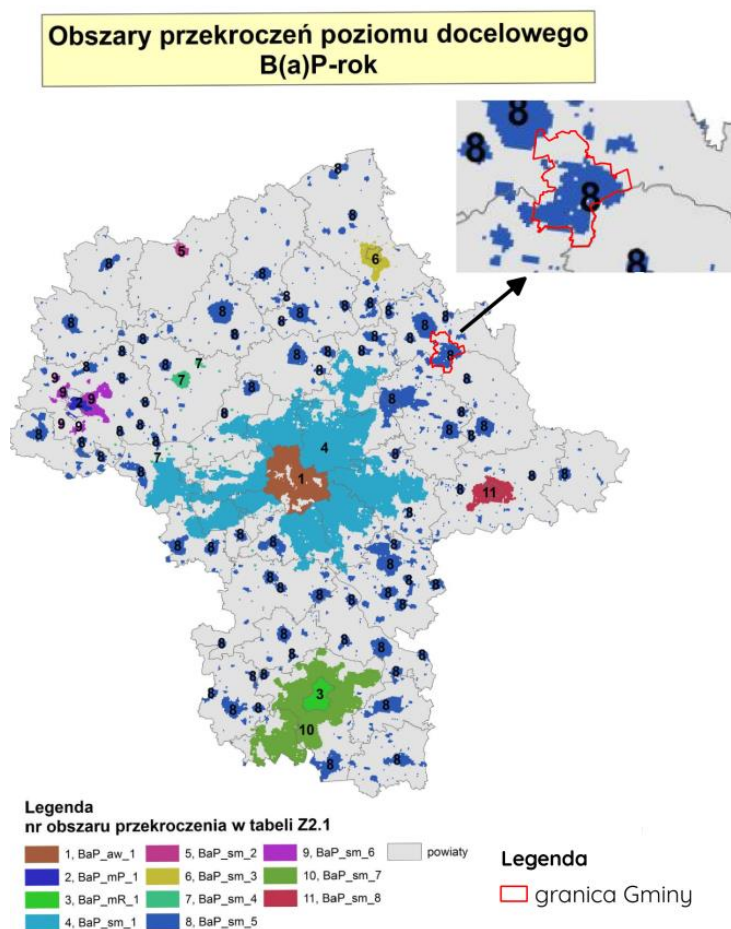
Zgodnie z zaprezentowanymi w „Rocznej Ocenie Jakości Powietrza w województwie mazowieckim” danymi, mazowieckiej strefie oceny jakości powietrza przyznano klasę „C” –

oznaczającą, iż stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowe i wymagane jest określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych

Stawia to Gminę Małkinię Górą w niekorzystnym aspekcie oceny sfery środowiskowej, a w szczególności oceny jakości powietrza.

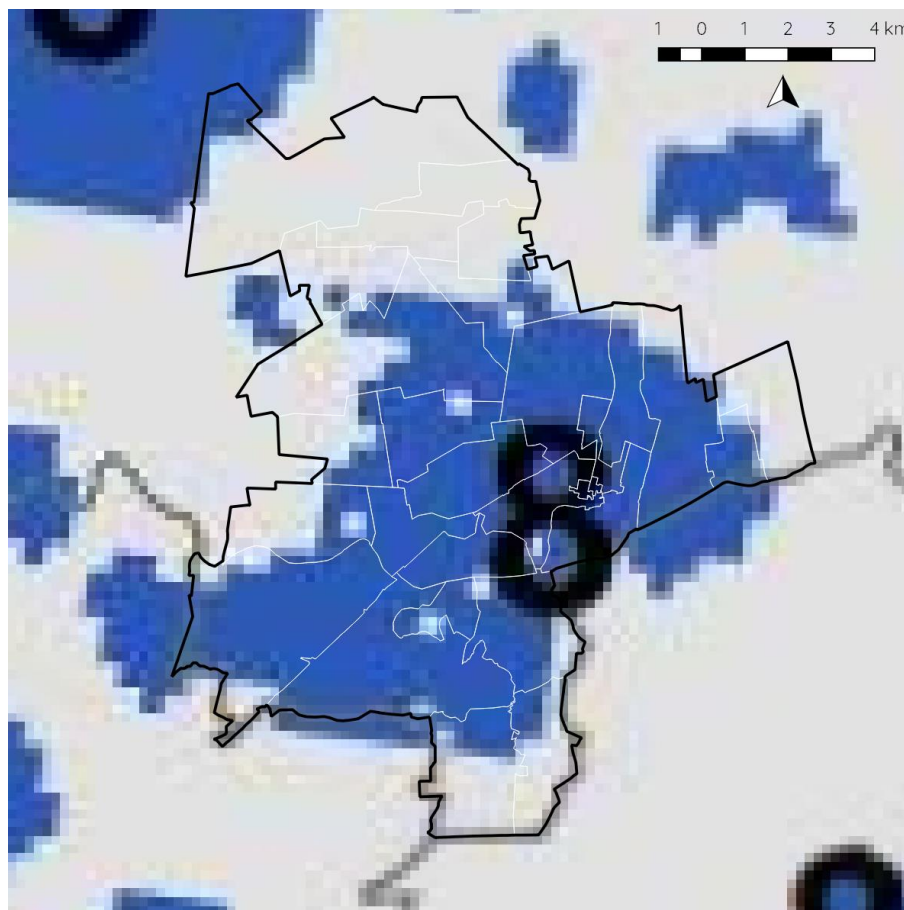
Integralną częścią prezentowego przez WIOŚ raportu jest także zestawienie obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) w strefach, dla których istnieje ustawy obowiązek sporządzenia lub zaktualizowania Programów Ochrony Powietrza (POP), także według kryterium B(a)P (rok). Zgodnie z załączoną w „Rocznej...” tabelą, przekroczeniem badanego parametru objęte było w 2016 roku 76,525 km² obszaru Gminy. Szacowana liczba mieszkańców zaś to 10 343 osób. Problem ten dotyczy zatem zdecydowanej większości mieszkańców Gminy (ok. 85 % ogółu mieszkańców).

Poniżej zaprezentowano ujęcie graficzne badanego obszaru przekroczeń z naniesioną granicą Gminy i powiększonym obszarem Gminy.

Ryc. 18. Graficzne ujęcie obszaru przekroczeń wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) w Gminie Małkinia Górna na tle województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie WIOŚ w Warszawie

Ryc. 19. Powiększony do obszaru Gminy (z naniesionymi granicami jednostek przestrzennych) fragment mapy przedstawiającej obszary przekroczeń wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) z „Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2016”

Źródło: opracowanie własne na podstawie WIOŚ w Warszawie

3.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

W ramach oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej skupiono się na próbie oceny stanu przestrzeni mieszkalnej w Gminie a także wskazano wybrane aspekty sfery przestrzenno-funkcjonalnej w Gminie, tj. lokalizację istniejącej infrastruktury sportowej, kulturalnej oraz ochrony zdrowia pomocy społecznej.

3.5.1. WYBRANE ASPEKTY SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ W GMINIE

3.5.1.1. INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Na infrastrukturę sportową Gminy składają się boiska (w tym np. bieżnie, rzutnie, skocznie itd.), place zabaw i jeden duży gminny stadion sportowy. Urządzenia te znajdują się przy szkołach i prezentują się następująco:

1. Szkoła Podstawowa w Kańkowie – plac zabaw i boisko do piłki nożnej (trawiaste),
2. Szkoła Podstawowa w Orle – boisko do piłki nożnej i siatkowej (oba trawiaste),
3. Szkoła Podstawowa w Glinie – plac zabaw, boisko do piłki nożnej (trawiaste) oraz boisko do piłki siatkowej i koszykówki,
4. Szkoła Podstawowa w Kiełczewie – boisko do piłki ręcznej i boisko do piłki siatkowej oraz bieżnia,
5. Zespół Szkół Gminnych Nr 2 w Małkini Górnej – boisko wielofunkcyjne, ogród przyrodniczo-dydaktyczny, rekreacyjny, plac zabaw, bieżnia prosta, rzutnia oraz boisko do piłki ręcznej,
6. Zespół Szkół Gminnych w Małkini Górnej – plac zabaw, boisko do piłki ręcznej (asfaltowe) oraz boisko do piłki nożnej,
7. Zespół Szkół Gminnych w Prostyni - boisko trawiaste pełnometrażowe do piłki nożnej, dwa boiska trawiaste do mini piłki nożnej, boisko betonowe do piłki ręcznej i siatkowej lub dwa betonowe do piłki koszykowej,
8. Przedszkole samorządowe – plac zabaw.

Na stadionie sportowym odbywają się treningi Małkińskiego Klubu Sportowego, jak również mecze ligowe i towarzyskie. Stadion wykorzystywany jest także jako miejsce organizacji imprez kulturalnych.

3.5.1.2. INFRASTRUKTURA KULTURY

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Małkini Górnej jest głównym inicjatorem i organizatorem życia kulturalnego w Gminie. Funkcjonują w nim różnego rodzaju koła zainteresowań, organizowane są również recitale, projekcje filmów i uroczystości o charakterze upamiętniającym wydarzenia historyczne i religijne. Za uzupełnienie oferty GOKiS-u odpowiada Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej (z filią w Prostyni), która prowadzi różnego rodzaju formy pracy z dziećmi i młodzieżą (np. konkursy czytelnicze, zajęcia plastyczne). Działalność kulturowo-rozrywkową prowadzą w Gminie także:

1. Muzeum Etnograficzne w Prostyni,
2. Klub Seniora oraz
3. Stowarzyszenie Małkiński Krąg.

3.5.1.3. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ

Na infrastrukturę ochrony zdrowia i pomocy społecznej składają się:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MAK-MED” w Małkini Górnej,
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Prostyni,
3. Poradnia stomatologiczna „Pro-dentus”,
4. Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) w Małkini Górnej.

Pierwsze trzy świadczą podstawową opiekę medyczną oraz realizują zadania z zakresu profilaktyki zdrowotnej. OPS, jak wspomniano wcześniej, udziela pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji – w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, kłęski żywiołowej czy zdarzenia losowego.

3.5.2. MIESZKALNICTWO

W zamieszkałej przez 11 975 osób⁸ Gminie Małkinia Górna jest 2 543 nieruchomości zamieszkałych, z czego 559 (ok. 22 %) obsługiwanych jest przez bezodpływowe zbiorniki do gromadzenia nieczystości ciekłych (szamba).

Zdecydowana większość nieruchomości deklaruje selektywną zbiórkę odpadów komunalnych (ok. 2 300 deklaracji za rok 2016).

W zasobie komunalnym Gminy znajduje się 118 lokali komunalnych, z czego 1/3⁹ znajduje się w złym stanie technicznych uniemożliwiających efektywnie korzystanie z tych obiektów.

Próbując ocenić właściwości warunków mieszkaniowych, w jakich egzystują mieszkańcy Gminy zadano najpierw pytanie, który element sfery przestrzenno-funkcjonalnej w najpełniejszym stopniu odpowie na tak zadane pytanie i który w największym stopniu wskaże miejsca kryzysowe. Zdecydowano, że stan techniczny budynków wielorodzinnych w Gminie w najpełniejszym stopniu opisze i wskaże występowania stanu kryzysowego tej sfery:

- a) ze względu na dużą liczbę mieszkańców zamieszkującą budynki wielorodzinne w Gminie,
- b) ze względu na największy wpływ na estetykę i stan przestrzeni w Gminie (wysuwający się na pierwszy plan element architektoniczny przestrzeni).

3.5.2.1. Wskaźnik – Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km²

Zwrócono się do Urzędu Gminy w Małkini Górnej o zinventaryzowanie wszystkich budynków wielorodzinnych w Gminie pod względem braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z tychże obiektów, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska ¹⁰ np. braku ocieplenia dachu/stropodachu, ścian, złego stanu stolarki okiennej, dużych strat ciepła spowodowanych przegrodami zewnętrznymi, niskiej sprawności instalacji grzewczej oraz stosowania paliw mających negatywne oddziaływanie na stan środowiska.

⁸ stan na koniec roku 2016 r.

⁹ dane Urzędu Gminy w Małkini Górnej.

¹⁰ na podstawie „Instrukcji...”

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją, wiele wielorodzinnych budynków położonych na terenie Gminy cechuje się postępującą degradacją stanu technicznego oraz brakiem funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających ich efektywne użytkowanie. Łącznie zinwentaryzowano 41 takich budynków, a 36 z nich cechowało się złym stanem.

Wskaźnik prezentujący nagromadzenie poddanych ocenie wielorodzinnych budynków na 1 km² obliczono według następującego wzoru:

$$W8 = \frac{\text{Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów} \times 1 \text{ km}^2}{\text{Powierzchnia jednostki przestrzennej w km}^2}$$

dając obraz natężenia stopnia degradacji dominujących w przestrzeni poszczególnych jednostek przestrzennych obiektów.

Zgodnie z tak przeprowadzoną analizą, za jednostki znajdujące się w stanie kryzysowym uznano te, w których wskaźnik przyjął wartości wyższe niż średnia dla gminy wynosząca 0,27.

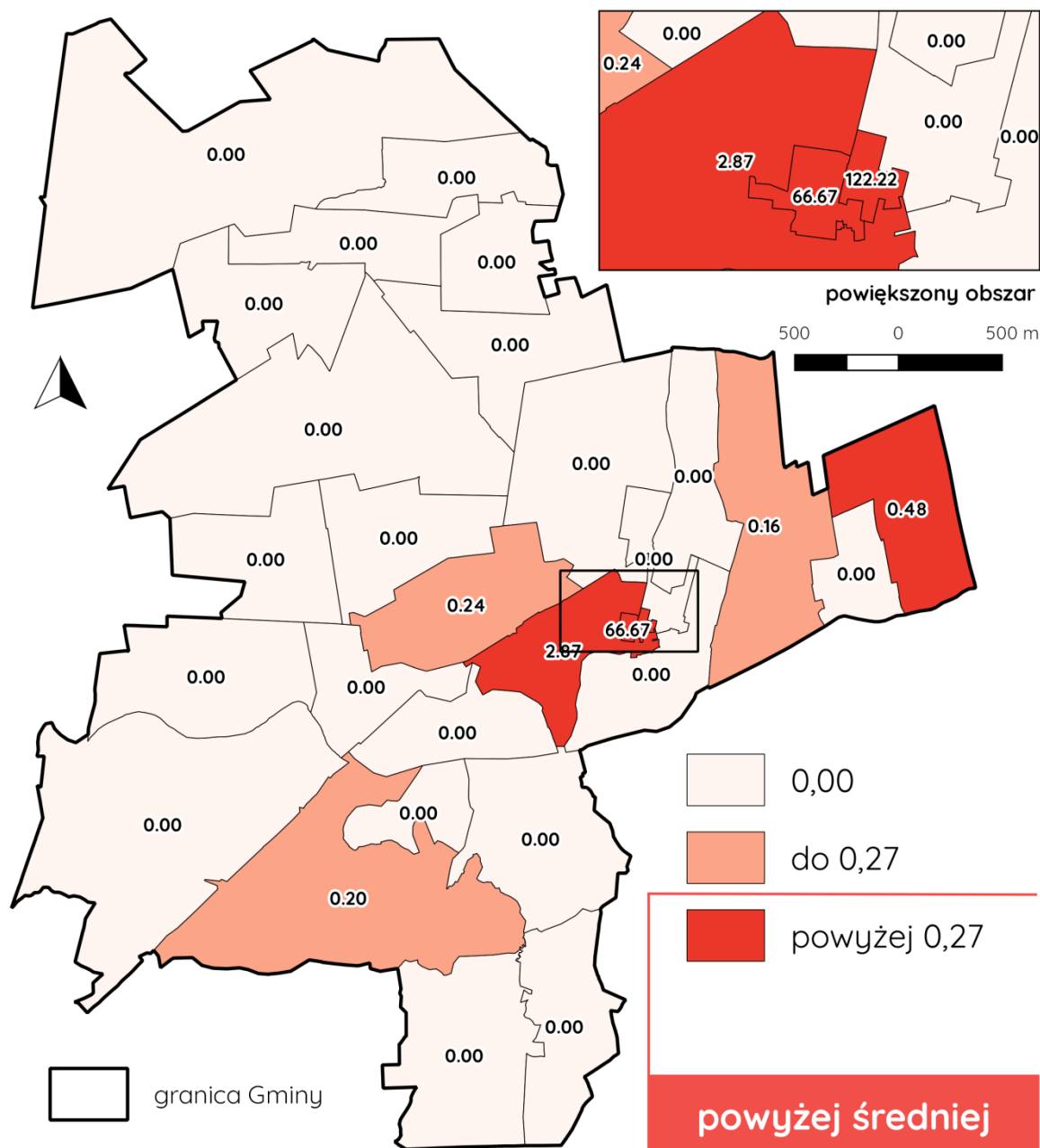
Na kolejnej rycinie oraz w tabeli zawarto wyniki przeprowadzonej analizy. Kolorem pomarańczowym w tabeli oznaczono jednostki ze stopniem degradacji większym niż średnia dla Gminy.

Tabela 17. Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km²

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba zinwentaryzowanych wielorodzinnych budynków	Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów	Powierzchnia jednostki przestrzennej (w km ²)	Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km ²
1	Błędnica	0	0	11,68	0,00
2	Borowe	0	0	1,7	0,00
3	Daniłowo	0	0	2,57	0,00
4	Daniłowo-Parcele	0	0	3,02	0,00
5	Daniłówka Pierwsza	0	0	4,24	0,00
6	Glina	0	0	5,04	0,00
7	Grądy	0	0	5,63	0,00
8	Kańkowo	0	0	6,52	0,00
9	Kiełczew	0	0	12,15	0,00
10	Klukowo	0	0	2,51	0,00
11	Małkinia Dolna	0	0	3,83	0,00
12	Małkinia Górna I	1	1	4,25	0,24
13	Małkinia Górna II	14	9	3,14	2,87
14	Małkinia Górna III	10	10	0,15	66,67
15	Małkinia Górna IV	11	11	0,09	122,22
16	Małkinia Górna V	0	0	1,12	0,00

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba zinventaryzowanych wielorodzinnych budynków	Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów	Powierzchnia jednostki przestrzennej (w km ²)	Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km ²
17	Małkinia Mała-Przewóz	0	0	2,84	0,00
18	Niegowiec	0	0	2,87	0,00
19	Orło	0	0	3,93	0,00
20	Podgórze-Gazdy	2	2	4,13	0,48
21	Poniatowo	0	0	3,83	0,00
22	Prostyń	2	2	9,87	0,20
23	Rostki-Piotrowice	0	0	1,71	0,00
24	Rostki Wielkie	1	1	6,15	0,16
25	Sumiężne	0	0	3,83	0,00
26	Treblinka	0	0	5,01	0,00
27	Zawisty Nadbużne	0	0	3,18	0,00
28	Zawisty Podleśne	0	0	3,02	0,00
29	Żachy-Pawły	0	0	16,3	0,00
suma / średnia		41	36	134,31	0,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej

Ryc. 20. Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km² – ujęcie graficzne

Źródło: opracowanie własne

IV. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zbadano poziom rozwoju Gminy Małkinia Górna. Każda jednostka przestrzenna została zbadana w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej. Analiza wskaźnikowa pozwoliła stwierdzić, które jednostki przestrzenne znajdują się w stanie kryzysowym. Do konkretnych sfer przypisano dane zjawiska.

SFERA SPOŁECZNA

W ramach badania zmian demograficznych w Gminie zaproponowano dwa wskaźniki:

1. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00 %) oraz
2. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.

Problemy rynku pracy zbadano poprzez wskaźnik „*Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.*”, a samowystarczalność ekonomiczną mieszkańców poprzez wskaźniki: „*Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.*” oraz „*Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r w przeliczeniu na 100 osób*”. Zbadano również w ujęciu wewnątrzgminnym poziom bezpieczeństwa poprzez wskaźnik „*Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.*”

SFERA GOSPODARCZA

Sferę gospodarczą w poszczególnych jednostkach przestrzennych zbadano poprzez wskaźnik „*Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016*”.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Sfera środowiskowa nie była przedmiotem analizy wskaźnikowej w Gminie, ale wskazano w niniejszym rozdziale problem złej jakości powietrza w Gminie.

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

W zakresie strefy przestrzenno-funkcjonalnej wskazano istniejący potencjał infrastruktury sportowej, kulturalnej oraz ochrony zdrowia i pomocy społecznej w Gminie, a jako wskaźnik określający ocenę tej sfery w Gminie wskazano „*Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km²*”.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zawarte są w kolejnej tabeli.

Ryc. 21. Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy – sfera społeczna (W1 – W6), sfera gospodarcza (W7) i sfera przestrzenno-funkcjonalna (W8)

jednostka przestrzenna	wskaźnik								suma przekroczeń
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	
Błędnica	95,76	21,88	10,13	9,38	0,00	0,52	1,30	0,00	3
Borowe	89,23	20,69	2,56	5,17	0,00	3,45	1,72	0,00	4
Daniłowo	89,73	31,30	2,90	10,69	0,00	2,29	0,00	0,00	4
Daniłowo-Parcele	106,25	16,91	9,76	15,44	0,00	0,74	0,00	0,00	2
Daniłówka Pierwsza	100,00	22,41	7,91	8,30	0,00	0,41	0,41	0,00	2
Glina	96,88	16,35	7,35	14,75	0,00	0,00	0,80	0,00	1
Grądy	92,70	18,52	19,69	12,50	0,00	0,93	0,93	0,00	3
Kańkowo	99,66	18,34	7,90	6,79	0,00	0,85	1,19	0,00	1
Kielczew	97,36	21,00	7,92	14,77	0,00	0,81	1,22	0,00	2
Klukowo	88,72	24,28	0,99	15,03	0,00	0,00	0,58	0,00	3
Małkinia Dolna	95,29	17,58	7,02	17,58	0,00	1,65	0,55	0,00	2
Małkinia Górna I	95,30	21,92	4,46	6,60	1 426,12	0,44	1,85	0,24	1
Małkinia Górna II	94,43	25,57	9,12	8,27	2 445,82	1,43	3,71	2,87	7
Małkinia Górna III	89,80	19,91	7,51	5,59	1 238,05	2,18	1,05	66,67	5
Małkinia Górna IV	93,50	16,04	6,49	9,26	9 215,55	1,29	1,72	122,22	6
Małkinia Górna V	97,50	16,28	4,41	3,08	0,00	0,51	2,95	0,00	4
Małkinia Mała-Przewóz	96,20	15,79	8,45	10,09	0,00	1,32	0,88	0,00	3
Niegowiec	98,79	19,63	9,18	21,47	0,00	1,23	1,23	0,00	2
Orło	96,83	18,03	15,58	13,11	5 253,39	0,41	0,82	0,00	3
Podgórze-Gazdy	93,22	23,64	6,25	1,82	0,00	1,82	0,00	0,48	4
Poniatowo	92,67	23,16	3,77	13,56	0,00	0,00	1,69	0,00	4
Prostyń	94,00	18,24	7,54	8,42	755,53	1,66	1,02	0,20	3
Rostki-Piotrowice	85,00	19,61	0,00	0,00	0,00	0,00	3,92	0,00	2
Rostki Wielkie	89,11	18,61	8,22	9,44	2 183,30	0,00	0,83	0,16	4
Sumiężne	100,53	21,01	10,27	12,77	0,00	0,00	0,53	0,00	3
Treblinka	94,65	23,04	2,11	12,61	0,00	0,00	0,87	0,00	3
Zawisty Nadbużne	103,09	14,99	7,42	3,81	0,00	0,00	1,91	0,00	1
Zawisty Podleśne	102,24	17,88	4,73	6,57	0,00	0,73	1,46	0,00	0
Żachy-Pawły	92,22	24,10	12,24	14,46	0,00	0,60	1,81	0,00	5
średnia dla Gminy	95,15	19,82	7,35	9,09	1 587,99	0,94	1,54	0,27	

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z przytoczonym zestawieniem cztery jednostki przestrzenne charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk, tj.:

1. Małkinia Górna II – z siedmioma przekroczeniami,
2. Małkinia Górna IV – z sześcioma przekroczeniami,
3. Małkinia Górna III oraz Żachy-Pawły – z pięcioma przekroczeniami.

4.1. SYNTETYCZNY WSKAŹNIK DEGRADACJI

Co do zasady syntetyczny wskaźnik degradacji powinien spełniać warunek zdiagnozowania negatywnych zjawisk w sferze społecznej przy współwystępowaniu co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej¹¹.

Zagregowane, a następnie zestandaryzowane dane, zebrane w celu opracowania wskaźników określających syntetyczny poziom degradacji poszczególnych jednostek

¹¹ odniesienie do „Instrukcji...”

przestrzennych w Gminie mają w przeważającej części charakter destymulant, w których wzrost wartości świadczy o spadku poziomu zjawiska złożonego. Wyjątkiem jest wskaźnik W1 mający charakter stymulanty. Chcąc określić syntetyczny poziom degradacji posłużono się metodą Perkala, która pozwala porównywać poszczególne mierniki i wskazać jeden syntetyczny wskaźnik poziomu rozwoju jednostki przestrzennej. Metoda w tym przypadku składała się z kilku etapów:

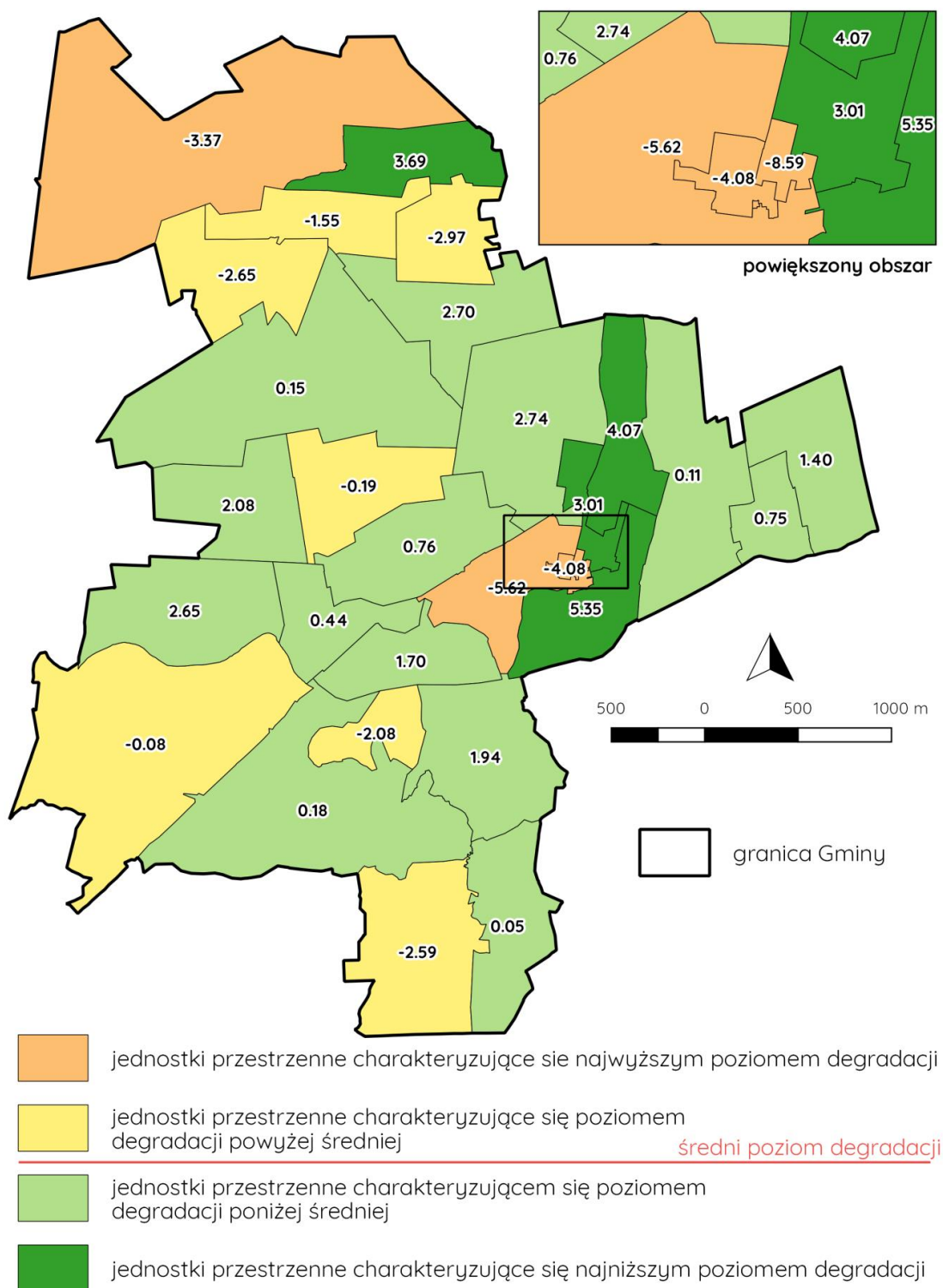
1. normalizacja poszczególnych mierników (w tym zamiana destymulant na stymulanty),
2. obliczenie syntetycznych wskaźników poziomu rozwoju poszczególnych jednostek przestrzennych. Wskaźniki te przyjmują wartości od -3 do 3 zgodnie z zasadą, że jednostki przestrzenne charakteryzujące się średnim poziomem rozwoju będą miały wartości bliskie zeru, jednostki słabiej rozwinięte poniżej 0, a lepiej rozwinięte powyżej,
3. zsumowanie wartości standaryzowanych wskaźników w celu określenia stopnia degradacji poszczególnych jednostek przestrzennych.

Wyniki tak przeprowadzonej analizy wyglądają następująco (Tabela 18 i Rycina 19):

Tabela 18. Wyniki przeprowadzonej analizy wraz z określeniem wskaźnika Perkala

jednostka przestrzenna	wartości standaryzowane wskaźników								Σ
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	
Błędnica	0,12	-0,46	-0,68	0,13	0,39	0,41	-0,03	0,26	0,15
Borowe	-1,24	-0,13	1,15	0,98	0,39	-3,02	-0,47	0,26	-2,08
Daniłowo	-1,14	-3,09	1,07	-0,13	0,39	-1,66	1,33	0,26	-2,97
Daniłowo-Parcele	2,31	0,93	-0,59	-1,09	0,39	0,15	1,33	0,26	3,69
Daniłówka Pierwsza	1,00	-0,61	-0,15	0,35	0,39	0,54	0,90	0,26	2,70
Głina	0,35	1,08	-0,01	-0,95	0,39	1,02	0,49	0,26	2,65
Grądy	-0,52	0,48	-2,99	-0,49	0,39	-0,07	0,36	0,26	-2,59
Kańkowo	0,93	0,53	-0,14	0,66	0,39	0,03	0,09	0,26	2,74
Kiełczew	0,45	-0,21	-0,15	-0,95	0,39	0,07	0,06	0,26	-0,08
Klukowo	-1,35	-1,13	1,53	-1,00	0,39	1,02	0,72	0,26	0,44
Małkinia Dolna	0,02	0,74	0,07	-1,52	0,39	-0,91	0,76	0,26	-0,19
Małkinia Górna I	0,02	-0,47	0,69	0,69	-0,33	0,51	-0,60	0,25	0,76
Małkinia Górna II	-0,16	-1,49	-0,44	0,36	-0,84	-0,65	-2,54	0,15	-5,62
Małkinia Górna III	-1,13	0,09	-0,05	0,90	-0,23	-1,53	0,23	-2,36	-4,08
Małkinia Górna IV	-0,35	1,17	0,20	0,16	-4,26	-0,49	-0,47	-4,54	-8,59
Małkinia Górna V	0,48	1,10	0,70	1,40	0,39	0,42	-1,75	0,26	3,01
Małkinia Mała-Przewóz	0,21	1,24	-0,28	-0,01	0,39	-0,53	0,41	0,26	1,70
Niegowiec	0,75	0,17	-0,45	-2,30	0,39	-0,42	0,05	0,26	-1,55
Orło	0,34	0,61	-2,00	-0,62	-2,26	0,54	0,47	0,26	-2,65
Podgórze-Gazdy	-0,41	-0,95	0,26	1,65	0,39	-1,11	1,33	0,24	1,40
Poniatowo	-0,53	-0,82	0,86	-0,71	0,39	1,02	-0,43	0,26	0,05
Prostyń	-0,25	0,56	-0,06	0,33	0,01	-0,92	0,27	0,25	0,18
Rostki-Piotrowice	-2,13	0,17	1,77	2,02	0,39	1,02	-2,76	0,26	0,75
Rostki Wielkie	-1,27	0,45	-0,22	0,12	-0,71	1,02	0,46	0,26	0,11
Sumiężne	1,11	-0,22	-0,72	-0,55	0,39	1,02	0,78	0,26	2,08
Treblinka	-0,11	-0,78	1,26	-0,52	0,39	1,02	0,42	0,26	1,94
Zawisty Nadbużne	1,65	1,46	-0,03	1,25	0,39	1,02	-0,66	0,26	5,35
Zawisty Podleśne	1,47	0,66	0,62	0,70	0,39	0,17	-0,19	0,26	4,07
Zachy-Pawły	-0,62	-1,08	-1,19	-0,89	0,39	0,32	-0,56	0,26	-3,37
średnia	95,20	20,23	7,31	10,05	776,47	0,87	1,27	6,65	
odchylenie standardowe	4,79	3,59	4,14	4,97	1981,40	0,85	0,96	25,43	

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 22. Graficzna interpretacja wskaźnika Perkala definiującego obszary znajdujące się w stanie kryzysowym

Źródło: opracowanie własne

V. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Gmina Małkinia Górna jest gminą wiejską i jako jedna z mazowieckich gmin charakteryzuje się specyficznymi dla siebie problemami, które zostały omówione. Ponadto wewnętrzne zróżnicowanie jakościowe i ilościowe występujących problemów w poszczególnych obszarach Gminy umożliwia wyznaczenie obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. Jednocześnie ustawa o rewitalizacji, wyraźnie wskazuje, że wydzielony obszar rewitalizacji nie może zajmować ponad 20 % powierzchni całkowitej gminy oraz nie może koncentrować ponad 30 % mieszkańców. W związku z tym zaszła konieczność stwierdzenia, które obszary wymagają najpilniejszej interwencji.

W celu opracowania charakterystyki wszystkich wyznaczonych jednostek przestrzennych położonych na terenie Gminy zebrano dane dotyczące w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności: niekorzystne zmiany demograficzne, problemy rynku pracy, małą samowystarczalność mieszkańców i niski poziom bezpieczeństwa.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami ze wszystkich omawianych sfer.

Procedura wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Małkinia Górna została przeprowadzona w następujący sposób:

- 1) Dokonano analizy wskaźnikowej wszystkich badanych jednostek, uwzględniając zweryfikowane, mierzalne i porównywalne dane dotyczące sfery społecznej, mając na uwadze, że jest ona podstawą do wskazania stanu kryzysowego. Z pośród 8 zastosowanych wskaźników – sześć opisuje sferę społeczną, jeden odnosi się do sfery gospodarczej i jeden do sfery przestrzenno-funkcjonalnej.
- 2) **Za obszary zdegradowane uznano te jednostki przestrzenne, na terenie których dokonana diagnoza wykazała:**
 - wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy Małkinia Górna dla co najmniej 4 z 6 wskaźników ze sfery społecznej wskazując na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, która to jest sferą priorytetową,
 - przynajmniej 1 wskaźnik ze pozostałych sfer,
 - syntetyczny wskaźnik degradacji wskazuje obszary charakteryzujące się największym poziomem degradacji.

Tabela 19. Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Małkinia Górna – liczba negatywnych wskaźników społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych zdiagnozowanych w poszczególnych jednostkach przestrzennych

Lp.	Jednostka przestrzenna	Liczba negatywnych zjawisk ze sfery społecznej	Liczba negatywnych zjawisk ze sfery gospodarczej	Liczba negatywnych zjawisk ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Suma
1	Błudnica	3	0	0	3
2	Borowe	3	1	0	4
3	Daniłowo	4	0	0	4
4	Daniłowo-Parcele	2	0	0	2
5	Daniłówka Pierwsza	2	0	0	2
6	Glina	1	0	0	1
7	Grądy	3	0	0	3
8	Kańkowo	1	0	0	1
9	Kiełczew	2	0	0	2
10	Klukowo	3	0	0	3
11	Małkinia Dolna	2	0	0	2
12	Małkinia Górna I	1	0	0	1
13	Małkinia Górna II	5	1	1	7
14	Małkinia Górna III	4	0	1	5
15	Małkinia Górna IV	4	1	1	6
16	Małkinia Górna V	4	0	0	4
17	Małkinia Mała-Przewóz	3	0	0	3
18	Niegowiec	2	0	0	2
19	Orło	3	0	0	3
20	Podgórze-Gazdy	3	0	1	4
21	Poniatowo	3	1	0	4
22	Prostyń	3	0	0	3
23	Rostki-Piotrowice	1	1	0	2
24	Rostki Wielkie	4	0	0	4
25	Sumiężne	3	0	0	3
26	Treblinka	3	0	0	3
27	Zawisty Nadbużne	0	1	0	1
28	Zawisty Podleśne	0	0	0	0
29	Żachy-Pawły	4	1	0	5

Źródło: opracowanie własne

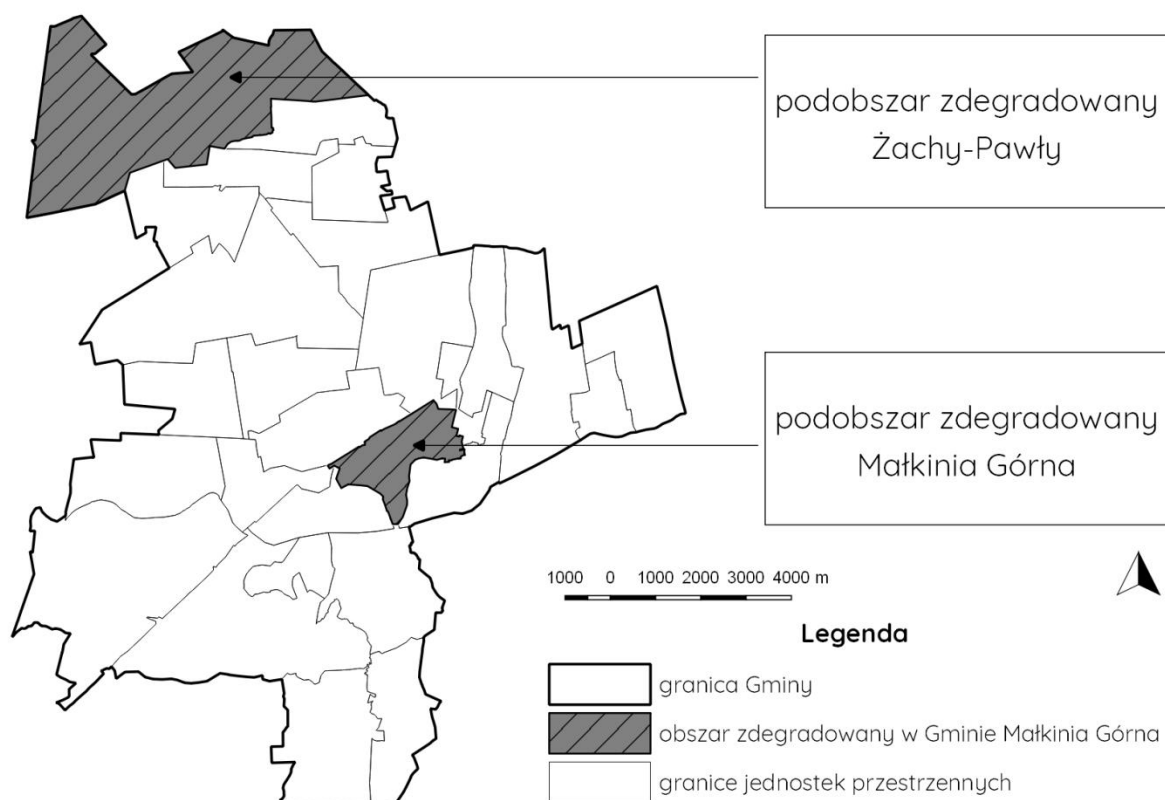
Wobec zebranych informacji proponuje się wyznaczenie obszaru zdegradowanego charakteryzującego się koncentracją zaprezentowanych negatywnych zjawisk ze sfery społecznej, współwystępowaniem negatywnych zjawisk ze sfery gospodarczej lub/i przestrzenno-funkcjonalnej oraz najwyższym stopniem degradacji wyrażonym poprzez syntetyczny wskaźnik degradacji. Warunki te spełniają cztery jednostki przestrzenne w Gminie:

- Małkinia Górna II,
- Małkinia Górna III,
- Małkinia Górna III,
- Żachy-Pawły.

Obszar zdegradowany nie tworzy jednego zamkniętego obszaru i nie posiada ze sobą wspólnych granic, wobec czego obszar zdegradowany podzielono na dwa podobszary zdegradowane:

- **obszar zdegradowany Małkinia Górna** – obejmujący jednostki analityczne Małkinia Górna I, Małkinia Górna II oraz Małkinia Górna III,
- **obszar zdegradowany Żachy-Pawły** – obejmujący jednostkę analityczną Żachy-Pawły.

Obszary te stanowią obszar zdegradowany Gminy Małkinia Górna.

Ryc. 23. Podobszary zdegradowane w Gminie Małkinia Górna

Źródło: opracowanie własne

VI. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH – POGŁĘBIONA DIAGNOZA

W poprzednich rozdziałach skwantyfikowano poprzez określone wskaźniki miejsca szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk z różnych sfer w Gminie Małkinia Górna. Wskaźniki te wyznaczają ramy nazwania określonego obszaru mianem „zdegradowany”. W niniejszym rozdziale podjęto próbę dojścia do określenia przyczyn występowania tych zjawisk jak i skali potrzeb rewitalizacyjnych. Wskazano również podobszarów zdegradowanych. Zebrane dane uporządkowano w następujący sposób – od bardziej ogólnych do szczególnych.

6.1. RYS HISTORYCZNY

Powojenne dzieje Gminy można podzielić na kilka okresów: czasy funkcjonowania gmin (1944 – 1954), następnie gromad (1955 – 1972), stworzenie nowych gmin w 1973 roku i ponowne utworzenie powiatów na mocy reformy administracyjnej w roku 1999. W pierwszym okresie, gmina nosiła nazwę Orło i miała siedzibę w Małkini. Stan finansowy gminy określano jako „słaby”, a warunki bezpieczeństwa jako „znośne”. Następnie, w roku 1954 roku, przeprowadzono w całym państwie reformę administracyjną wprowadzającą nowy podział administracyjny na poziomie lokalnym: gromady i podrzędne wobec nich sołectwa. Z Gminy Orło utworzono pięć gromad: Biel, Daniłowo, Glina, Małkinia Górna i Orło, a z części gminy Zaręby Kościelne powstała gromada Rostki Wielkie. Nowo powstałe jednostki administracyjne były jednak małe i część z nich nie radziła sobie z postawionymi im zadaniami i część z nich połączono ze sobą. 1 stycznia 1973 r. powołano Gminę Małkinia Górna, w której skład weszły 3 gromady: Małkinia Górna, Orło i Prostyń, a na mocy ostatniej reformy administracyjnej z 1999 roku, Gmina weszła w skład powiatu ostrowskiego oraz województwa mazowieckiego.

Najważniejszym wyzwaniem mieszkańców terenów związanych z Małkinią Górną po II wojnie światowej było usuwanie materialnych skutków działań wojennych. Drewniana w przeważającej części zabudowa w dużym stopniu uległa zniszczeniu, a mosty na Bugu zostały wysadzone przez wycofujących się Niemców. Stacja kolejowa była całkowicie zrujnowana, a dworzec kolejowy, po wysadzeniu składu z paliwem, spłonął. Zakłady pracy były albo zburzone (jak funkcjonująca przed wojną huta szkła), albo zostały rozgrabione. W wyniku zniszczeń przestał istnieć cały przemysł, a zrujnowanej huty szkła nawet nie próbowano odbudowywać. Ożywienie gospodarcze przyszło z końcem lat 50. ubiegłego wieku. W 1955 powołano do życia Zakłady Przemysłu Terenowego, uruchomiono zakład betoniarski. W 1964 roku uruchomiono Zakłady Radiowe „RAWWAR” zajmujące się produkcją podzespołów do stacji radiolokacyjnych (radarów) morskich i stacjonarnych. W roku 1961 w Małkini Górnej rozpoczęto budowę Zakładów Wyrobów Azbestowo-Cementowych (ZWAC). Pierwszy ciąg produkcji materiałów budowlanych uruchomiono w roku 1972. Była to jedna z największych fabryk w tym rejonie Polski, która z jednej strony w znacznym stopniu przyczyniła się zniknięcia słomianych strzech z dachów na polskich wsiach, ale z drugiej strony należała do czołowych trucicieli środowiska w kraju. Stosunkowo duża szansa otrzymania mieszkania zakładowego ściągnęła tu do pracy wiele osób z całej Polski. Zakład wyposażony był w stołówkę, przychodnię lekarską, hotel robotniczy, sklep, kiosk a przy wjeździe postawiono trzypiętrowy biurowiec z neonem nazwy zakładu. W 1985 roku obok ZWAC-u otwarto nowo wybudowany zakład produkcji wełny mineralnej. Oba zakłady połączono w Mazowieckie Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej

(MPMIB) „Izolacja”. Pod koniec lat 80-tych zatrudnienie zbliżało się do 1 500 osób, po przemianach ustrojowych w Polsce, zakład w 1991 roku rozwiązano.

Powojenne budownictwo Małkini Górnej zaczęło się na początku lat 50. od osiedla PKP na ulicy Nurskiej. Powstało osiem jednopiętrowych bloków w stylu socrealistycznym. Ich strome dachy nawiązywały jednak do przedwojennej architektury poprzez pokrycie czerwoną dachówką. Po ostatnim remoncie dachówki zmieniono na szarą blachę, a budynki otynkowano na szaro tworząc mało atrakcyjny widok. Na przełomie lat 50. i 60. ubiegłego wieku przy obecnych ulicach: Mickiewicza, Sienkiewicza i Lipowej powstało osiedle domków jednorodzinnych. Przejawem dużego postępu w budownictwie była budowa osiedla dla pracowników ZWAC-u. W pierwszej połowie lat 70. przy obecnej ul. Cichej wybudowano siedem czteropiętrowych bloków wielorodzinnych. W tym samym czasie powstały także dwa głębinowe ujęcia wody, Stacja Uzdatniania Wody i oczyszczalnia ścieków. Pod koniec lat 70-tych na ul. Kolejowej postawiono trzy dwupiętrowe bloki dla pracowników PKP. Wielka płyta natomiast „wkroczyła” do Małkini Górnej w latach 80. Administrowanie powstałymi osiedlami MPMIB „Izolacja” zleciło Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, którego siedzibę umieszczono przy obecnej ul. Przedszkolnej 1. Na przełomie lat 70 i 80. wybudowano w Zawistach osiedle domów jednorodzinnych, zwane kiedyś Osiedlem 40-lecia PRL (po 1990 roku zniknął człon „PRL”). W połowie lat 80. powstała Spółdzielnia Mieszkaniowa „Małkinianka”, ale swoje pierwsze (i ostatnie) cztery bloki zbudowała na początku lat 90 na ul. Przedszkolnej w Małkini Górnej

Po wojnie otwarto w Małkini Górnej Wiejski Ośrodek Zdrowia, ulokowany początkowo w drewnianym baraku na ul. 1 Maja, w międzyczasie przeniósł się na ul. Ostrowską do pomieszczeń remizy strażackiej, a w 1991 roku oddano do użytku nowy budynek Gminnego Ośrodka Zdrowia na ul. Biegańskiego 3 – w nowych pomieszczeniach znalazły się: poradnia ogólna, poradnia dziecięca i poradnia kobieca. W roku 1999 Gminny Ośrodek Zdrowia przekształcił się w Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MAK-MED.”

Warto wspomnieć, iż w okresie Polski Ludowej planowano na bazie osady Małkinia Górna stworzyć nowe miasto o liczbie ludności około 50 000 osób, które wykorzystywało by swoje położenie (węzeł PKP) oraz plan zbudowania dużych zbiorników wodnych na Bugu. Były plany by Małkinia Górna znacznie uprzemysłowić – chciano uruchomić tu produkcję sprzętu elektromechanicznego i artykułów chemicznych, a także zbudować elektrownię ciepłą rzędu 2 000-3 000 MW. Zatrudnienie miało wynieść w 1990 r. 4 000 osób. Był nawet plan by w Małkini Górnej zlokalizować elektrownię atomową oraz alternatywną lokalizację huty metali kolorowych (aluminium i miedź). Zakładano, że Małkinia Górna stanie się miastem o randze wielofunkcyjnego ośrodka ponadlokalnego.

6.2. TERENY I ZASOBY MIESZKANIOWE SMLW „ZACISZE” W MAŁKINI GÓRNEJ

Spółdzielnia ta powstała w 1991 roku na bazie osiedli zakładowych upadłego Mazowieckiego Przedsiębiorstwa Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Małkini Górnej, wcześniej noszącego nazwę Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych, które wybudowało dla swoich pracowników w latach 1970-1986 osiedla mieszkaniowe.

Zakład, który w dniu 8 marca 1991 roku został postawiony w stan likwidacji, musiał pozbyć się mieszkań zakładowych, gdyż od tego zależało pozyskanie potencjalnych nabywców zakładu. MPMIB „Izolacja” zwracała się do Gminy, a także do Spółdzielni Mieszkaniowej „Małkinianka” o przejęcie mieszkań zakładowych, jednak w obydwu przypadkach decyzja była odmowna. W takiej sytuacji w dniu 26 lipca 1991 roku MPMIB

"Izolacja" w Małkini Górnej zwołało zebranie pracowników zakładu, mieszkających w mieszkaniach zakładowych. Na zebraniu zaproponowano mieszkańcom utworzenie spółdzielni mieszkaniowej na bazie osiedla zakładowego. Mieszkańcy osiedla przyjęli Statut Spółdzielni i wybrali Radę Nadzorczą Spółdzielni, która w dniu 17.08.1991 r. powołała Zarząd Spółdzielni. Zarządzanie zasobami mieszkaniowymi Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Zacisze” rozpoczęła 1 listopada 1991 roku. Spółdzielnia przejęła od zakładu 15 budynków mieszkalnych z 572 mieszkaniami o łącznej powierzchni użytkowej 28 080,4 m² oraz dwie kotłownie węglowe wraz z sieciami ciepłowniczymi o łącznej mocy 5,35 MW, zasilające w energię ciepłą osiedla mieszkaniowe oraz inne obiekty na terenie miejscowości, w tym m.in. budynek Urzędu Gminy, przedszkole, komisariat policji i budynki komunalne.

Stan techniczny przejętych przez Spółdzielnię budynków mieszkalnych i towarzyszącej im infrastruktury był bardzo zły ze względu na wieloletnie zaniedbania zakładu w ich utrzymaniu. 33 Budynki mieszkalne powstały w latach 1971-1987, więc 100% budynków zostało wybudowanych przed 1989 rokiem. Spółdzielnia przez lata swego funkcjonowania wykonała szereg prac remontowych budynków, w tym prace termomodernizacyjne:

- W latach 1994-1997 docieplono całkowicie 8 budynków mieszkalnych – Cicha 3, 5, 6, 7 oraz Leśna 3, 5, 7, 13
- W latach 1994-1995 dokonano wymiany instalacji centralnego ogrzewania w budynkach przy ul. Leśnej 3 oraz Cichej 3, 5, 6, 7,
- W latach 2014-2015 wykonano docieplenia budynków przy ul. Leśnej 9, 11, 14, 16, 22 i 24 i na ten cel Spółdzielnia zaciągnęła na 30 lat kredyt w PKO, korzystając z premii termomodernizacyjnej ze środków Krajowego Funduszu Remontowego,
- We wszystkich budynkach Spółdzielni zamontowano liczniki energii cieplnej, umożliwiające pomiar energii cieplnej dostarczonej do każdego budynku,
- We wszystkich mieszkaniach zamontowano zawory termostatyczne i wodomierze umożliwiające racjonalne korzystanie z energii cieplnej i wody.

Spółdzielnia nie dysponuje jednak środkami wystarczającymi dla wykonania wszystkich niezbędnych remontów i inwestycji dla poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych, infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania terenów osiedlowych. Ze względu na wysoki stopień ubóstwa mieszkańców osiedli, Spółdzielnia nie może podnieść opłat na fundusz remontowy adekwatnie do potrzeb technicznych zasobów mieszkaniowych i infrastruktury towarzyszącej. Stąd też pomimo prowadzonych przez Spółdzielnię robót remontowych i systematycznego wykonywania inwestycji, potrzeby osiedli mieszkaniowych, zarówno techniczne jak i estetyczne oraz funkcjonalno-przestrzenne są dużo wyższe. Zasoby mieszkaniowe SMLW „Zacisze” to 572 mieszkania w 15 budynkach mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 28 080,4 m².

Wraz z budynkami mieszkalnymi w 1991 roku Spółdzielnia przejęła od MPMIB "Izolacja" dwie kotłownie węglowe zasilające w energię ciepłą budynki Spółdzielni oraz odbiorców zewnętrznych. Przejęte kotłownie były w złym stanie technicznym. Kotłownia przy ul. Leśnej 13 jest największym źródłem emisji zanieczyszczeń na terenie Gminy Małkinia Górna. Kotłownie są zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych, stąd też zanieczyszczenia wprowadzane do atmosfery oraz opadające bezpośrednio na teren osiedli sadza i pyły, stanowią wielką uciążliwość i wpływają szkodliwie na zdrowie mieszkańców centrum Małkini Górnej. Tym bardziej jest to szkodliwe, że znaczna część mieszkańców osiedli to byli pracownicy zakładu produkującego płyty azbestowo-cementowe, którzy w przeszłości narażeni byli bezpośrednio na rakotwórcze działanie azbestu.

Kotłownia nr 1 jest niskoparametrowa, węglowa o mocy 1,55 MW, rok budowy 1971, zasilająca w energię ciepłą na cele C.O. budynki przy ul. Cichej, Przedszkolnej, Leśnej 3 oraz budynki – Urzędu Gminy, Przedszkole Samorządowe, budynek wspólnoty mieszkaniowej przy ul. Cichej 4, Budynek SMLW „Nasz Dom” oraz budynki usługowe.

Kotłownia nr 2 również jest niskoparametrowa, węglowa o mocy 3,8 MW zasilająca w energię ciepłą na cele C.O. i C.W.U. budynki SMLW „Zacisze” przy ul. Leśnej, budynki komunalne przy ul. Leśnej 18 i 20, budynek wspólnoty mieszkaniowej przy ul. Leśnej 16B oraz budynki usługowe. Spółdzielnia opracowała dokumentację techniczną kotłowni zasilanej gazem ziemnym, która ze względu na mniejszą uciążliwość dla mieszkańców, mogłaby zastąpić kotłownię węglową. Zmiana kotłowni z węglowej na gazową spowoduje znaczące ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza.

Spółdzielnia posiada także wiele wewnętrznych dróg osiedlowych. Stan techniczny przejętych od MPMIB "Izolacja" dróg betonowych jak i ciągów pieszych był bardzo zły. Nie przewidziano również miejsc postojowych dla samochodów osobowych. Ze względu na ograniczenia finansowe Spółdzielnia realizuje poszczególne drogi wewnętrzne etapami. W latach 2002-2016 Spółdzielnia zrealizowała inwestycje drogowe na wartość 1,25 mln zł ze środków własnych Spółdzielni, w tym m.in.:

- wykonano nowe drogi wzdłuż budynków Leśna 5, Leśna 7, Leśna 9, Leśna 11 o nawierzchni asfaltowej, ciągami pieszymi z kostki betonowej oraz wykonano 129 miejsc postojowych dla samochodów osobowych;
- wykonano drogę wewnętrzną – ulica Cicha – z kostki betonowej wraz ciągiem pieszym i oświetleniem.

W 2016 roku Spółdzielnia rozpoczęła realizację zadania p.n. Budowa ciągów pieszo jezdnych na osiedlu przy ul. Cichej, które z przyczyn finansowych realizować będzie etapami do 2018 roku. Układ przestrzenny osiedla przy ul. Cichej, wybudowanego w latach 1971-1975 nie odpowiada obecnym potrzebom funkcjonalnym i estetycznym - nie jest funkcjonalny i przyjazny np. osobom starszym.

6.3. TERENY I ZASOBY MIESZKANIOWE SML-W „MAŁKINIANKA” W MAŁKINI GÓRNEJ

Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Małkianka” rozpoczęła swoją działalność statutową 30 września 1985 roku. W latach 1988 – 1992 pobudowano kotłownię osiedlową oraz 4 budynki wielorodzinne każdy obejmujący 30 mieszkań w technologii (OWT) wielkopłytywowej – w sumie 120 mieszkań. W ramach inwestycji pobudowano także infrastrukturę energetyczną, wodno-kanalizacyjną oraz sieć ciepłowniczą. Teren osiedla został wstępnie zagospodarowany. W wyniku sporządzenia audytów energetycznych w 2009 roku, które wykazały potężne straty ciepła na budynkach jak i na sieci ciepłowniczej, podjęto decyzję o przeprowadzeniu kompleksowej termomodernizacji budynków oraz wymiany sieci ciepłowniczej. W latach 2010 – 2011 wykonano to zadanie włącznie z modernizacją urządzeń w kotłowni na energooszczędne. Pobudowano także baterię 56 kolektorów słonecznych, które zostały wpięte w zasilanie ciepłem C.W.U.. Cała inwestycja została sfinansowana w ramach Kredytu Inwestorskiego „Nasz Remont” udzielonego przez PKO BP SA pomniejszonego przez premię termomodernizacyjną udzielaną przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Kredytu udzielono na okres 15 lat i jest on spłacany z funduszu remontowego wpłacanego przez właścicieli i najemców lokali. Z uwagi

na ograniczone możliwości finansowe (fundusz remontowy praktycznie w 100% jest wykorzystywany na spłatę rat kredytów związanych z termomodernizacją osiedla) przez kolejne lata spółdzielnia nie była w stanie wygenerować środków na remont klatek schodowych i przebudowę drogi osiedlowej wraz z parkingami, która jest jednocześnie drogą pożarową przebiegającą wyłącznie po gruntach spółdzielni. Możliwe jest także wydzielenie przestrzeni pod działalność gospodarczą.

6.4. BUDYNKI I TERENY WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH PRZY UL. NURSKIEJ W MAŁKINI GÓRNEJ

Obszar ten obejmuje tereny położone w centrum miejscowości Małkinia Górna. Obszar pełni funkcję mieszkaniową, natomiast tereny przyległe, handlowo-usługową. Znajdujące się tutaj wspólnoty mieszkaniowe powstały na bazie mieszkań zakładowych Spółki „Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna”. Na podstawie art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 08 września 2000 roku o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 84 poz. 948, z późn. zm.) dotychczasowi najemcy nabyli w trybie bezprzetargowym odrębne własności lokali przy 95% pomniejszeniu i 25% bonifikacie wynikającej z art. 45 ust. 3 powyższej ustawy. Wybrane spośród ogółu właścicieli. Zarządy przejęły czynności związane z administrowaniem i zarządzaniem nieruchomością wspólną. Stan techniczny budynków nowo powstałych Wspólnot był zły. Budynki zostały wybudowane w 1952 roku. Wszystkie lokale mieszkalne ogrzewane są piecami węglowymi znajdującymi się wewnątrz pomieszczeń. Brak docieplenia ścian zewnętrznych budynków powoduje duże zużycie paliwa służącego do ogrzania mieszkań. Układ przestrzenny osiedla przy ulicy Nurskiej nie odpowiada obecnym potrzebom funkcjonalnym i estetycznym:

- brak ciągów pieszych, podczas opadów deszczu lub roztopów śniegu przejścia przez niektóre „umowne” ścieżki jest niemożliwe,
- brak oświetlenia pomiędzy budynkami.

Wspólnoty mieszkaniowe przez lata swojego funkcjonowania nie wykonywały w zasadzie żadnych prac remontowych ze względu na brak środków własnych. Wspólnota przy ulicy Nurskiej 128 wykonała termomodernizację oraz remont kominów, które nie spełniały nawet swojej funkcji odprowadzania dymu. Ich konstrukcja waliła się od środka co powodowało zapychanie kanałów powodując bezpośrednie zagrożenie życia. Właściciele zdecydowali wziąć kredyt, którego spłata następuje z podwyższonej stawki funduszu remontowego. Wspólnota posiada jeszcze wiele potrzeb, na które nie może sobie pozwolić, ponieważ podwyższenie stawek opłat skutkowałoby powstaniem dalszych zaległości – mieszkający w budynku to głównie emeryci. Na osiedlu występuje wysoki stopień ubóstwa. Mieszkańcami są głównie osoby starsze (emeryci i renciści) – byli pracownicy PKP. Wydatki Wspólnot są ograniczone głównie do opłat związanych z eksploatacją budynku (woda, ścieki, energia elektryczna) oraz do wykonania niezbędnych, wymaganych ustawą, przeglądów technicznych, natomiast potrzeby osiedli mieszkaniowych zarówno techniczne jak i estetyczne oraz funkcjonalno-przestrzenne są dużo większe.

6.5. TERENY, INFRASTRUKTURA I BUDYNKI NALEŻĄCE DO GMINY W MAŁKINI GÓRNEJ

Budynek ZSP nr 2 z salą sportową składa się z dwóch kondygnacji oraz piwnicy. Jego łączna kubatura to 36 630 m³, a powierzchnia blisko 8 500 m². Budynek ogrzewany jest przez kotłownię olejową i nie spełnia aktualnych wymogów odnośnie racjonalizacji użytkowania energii. Wymaga gruntownego docieplenia, wymiany starych okien, drzwi zewnętrznych i innych elementów, a także zastosowania odnawialnych źródeł energii oraz modernizacji instalacji C.O. – wymiany źródła ciepła na gazowe.

Działki o numerach ewidencyjnych 1961/1 i 1961/2 w są działkami niezabudowanymi i przeznaczone są pod budowę budynków komunalnych realizowanych w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP) celem uzyskania zwiększenia ilości mieszkań komunalnych w Małkini Górnej zmierzających do osiągnięcia przez Gminę następujących korzyści:

- uzyskania oszczędności w przyszłych wydatkach ponoszonych na utrzymanie budynków (m.in. ograniczenie przyszłych kosztów ponoszonych przez Gminę na naprawy i remonty infrastruktury budowlanej budynków),
- realizacji zadań publicznych należących do zakresu zadań własnych Gminy Małkinia Górna w rozumieniu ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o ochronie praw lokatorów,
- braku wpływu zobowiązań z tytułu realizacji Projektu na państwowy dług publiczny oraz deficyt sektora finansów publicznych,
- realizacji przedsięwzięcia przy udziale Partnera Prywatnego, a nie w tradycyjnej formule opartej o przepisy prawa zamówień publicznych.

Budowa mieszkań na terenie Małkini Górnej wynika z niedostatecznej liczby mieszkań w stosunku do istniejącego zapotrzebowania oraz braku zasobów finansowych w budżecie Gminy umożliwiających realizację inwestycji wyłącznie ze środków własnych Gminy.

Budynek, w którym aktualnie mieści się Gminny Ośrodek Kultury i Sportu był swego czasu (lata 80. ubiegłego wieku) zapleczem budowy – powstałym jako obiekt tymczasowy dla robotników budujących bloki mieszkalne w Małkini Górnej. Po przejściu obiektu przez Gminę budynek posiadał wyremontowane 2 pomieszczenia biurowe, stołówkę oraz umywalnię dla robotników. Pozostałe pomieszczenia stanowiły magazyny na materiały budowlane, w których nie było nawet podłóg, tylko betonowe posadzki. Obecnie obiekt ma powierzchnię około 350 m² i składa się z: „dużej” sali ok. 77 m², świetlicy, 2 małych salek do zajęć, pokoju dla instruktorów, pokoju dla kierownictwa, sanitariatów i magazynu. Oddzielne jest wejście do kotłowni gazowej. Wielkość obiektu, rozmieszczenie sal oraz ich liczba są w ogromnym stopniu ograniczeniem jeśli chodzi o prowadzenie działalności w dziedzinie upowszechniania kultury. Największą bolączką jest brak sali widowiskowej ze sceną i zapleczem. Poza tym brak jest sal do prowadzenia zajęć w poszczególnych grupach zainteresowań: plastyka, muzyka, taniec. Warunki techniczne w pewnym stopniu ograniczają udział osób niepełnosprawnych. Terenu wokół GOKiS nie w pełni zaspakaja także potrzeby mieszkańców – głównie dzieci i młodzieży. Znajduje się tam wymagające remontu betonowe boisko do gier zespołowych (mini piłka nożna, kosz, siatka). Niewystarczająca jest liczba miejsc parkingowych oraz miejsc wypoczynku w postaci ławeczek i stolików ew. miejsc na grill, ognisko itp. Bliskość lasu sprzyjałaby bowiem popołudniowym i weekendowym spacerom i odpoczynkowi na świeżym powietrzu, dlatego też odpowiednia infrastruktura techniczna jest rzeczą niezbędną. Te oraz inne niewymienione powyżej mankamenty

znacząco pogarszają jakość pracy ośrodka oraz ograniczają możliwość dostępu mieszkańcom do korzystania z dóbr kultury, dlatego też niezbędne działania w tym zakresie należałoby podjąć niezwłocznie.

Budynek w którym mieści się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MAK-MED”, OPS i Biblioteką to budynek dwukondygnacyjny (wyższa kondygnacja o pomniejszonej powierzchni w stosunku do parteru), nie podpiwniczony, z wewnętrznym atrium i otwartą klatką schodową. Na parterze budynku znajdują się różni użytkownicy o charakterze użyteczności publicznej, o oddzielnych wejściach zewnętrznych, klatka schodowa otwarta obsługuje pomieszczenia ośrodka zdrowia zlokalizowane na piętrze budynku. Obiekt wykonany jest metodą tradycyjną murowaną, ściany zewnętrzne z cegły ceramicznej pełnej i kratówki o grubości 42 cm. Stropodach jest wentylowany, strop kanałowy, ocieplenie ze styropianu, a nawierzchnia kryta papą. Okna wymieniane były w kilku etapach na PCV, ale duża część to okna stare drewniane, bardzo nieszczelne. Drzwi zewnętrzne z PCV częściowo przeszklone, w dwóch miejscach parteru drzwi stare – drewniane. Kotłownia zlokalizowana w piwnicy budynku mieszkalnego ok. 50 m od budynku ośrodka. Zmodernizowano ją w 2013 r. – zainstalowano dwa kotły gazowe stojące BUDERUS Logano GE 315 o mocy znamionowej do 200 kW każdy. Kotły są dwufunkcyjne, a regulacja w pełni zautomatyzowana – z pogodówką i priorytetem C.W.U.. Odbiorcy są opomiarowani, dwa liczniki (na mieszkania i na ośrodek) – jest to jednak rozwiązanie niewykorzystywane do rozliczeń ze sprzedawcą ciepła (ZGKiM) – rozliczenie następuje za m² powierzchni użytkowej ze względu na niewiarygodność odczytu z licznika ciepła (SANITECH Pollustat E). Między budynkiem mieszkalnym z kotłownią i budynkiem ośrodka zdrowia poprowadzono sieć ciepłą czteroprzewodową w podziemnym kanale ciepłowniczym, izolacja rur z waty szklanej i papy jest w złym stanie technicznym. Budynek konstrukcyjnie jest w stanie dobrym, ale współczynniki przenikania dla ścian zewnętrznych są zbyt wysokie. Stolarka okienna jest częściowo wymieniona na PCV, z nawiewnikami okiennymi. Pozostałe okna (ok. 30%) są niewymienione – są drewniane i bardzo nieszczelne. Drzwi zewnętrzne z PCV częściowo przeszklone. Dwoje drzwi zewnętrznych są również stare – drewniane i nieszczelne. Stropodach budynku wentylowany, ocieplony jednak w sposób niedostateczny – nawierzchnia kryta jest papą. Budynek nie spełnia wymagań dotyczących maksymalnych wartości współczynników przenikania, głównie przez niską izolacyjność przegród.

W centrum Małkini Górnej istnieje również słabo rozwinięta sieć monitoringu wizyjnego. Obraz z większości kamer nie rejestruje centrum, dlatego osoba mającą podgląd obrazu nie może podjąć natychmiastowej reakcji. We współpracy z Komisariatem Policji w Małkini Górnej została wyartykułowana chęć sporządzenia mapy zagrożeń i miejsc które należy monitorować. Zaproponowany został projekt stworzenia Centrum Monitoringu.

Jeśli chodzi o oświetlenie uliczne, to system oświetlenia ulicznego na terenie Małkini Górnej jest bardzo zróżnicowany pod względem spełnienia norm PN-EN 13 201. Są miejsca niedoświetlone, ale są też miejsca prześwietlone. W systemie oświetleniowym w Małkini i Górnej mamy jeszcze w niektórych miejscach zamontowane oprawy ręciovowe. Jest to przestarzała technologia, gdzie czynności konserwacyjne są mocno utrudnione ze względu na brak komponentów zamiennych. Oprawy te w zasadzie nie posiadają już kloszy, a odbłyśniki są mocno skorodowane. Oprawy typu ORZ w ogóle nie były wyposażone w odbłyśniki. Efektywność świetlna tych opraw obecnie wynosi ok. 30 %. Oprawy te są bezwzględnie do wymiany. Oświetlenie w Małkini Górnej w zasadzie zamontowane jest na

każdym słupie, co stwarza dobre warunki do obliczeń fotometrycznych na oprawach typu LED. Warunki zabudowy sieci NN umożliwiają zamianę na oprawy LED i spełnienie obowiązującej normy PN-EN 13 201. Na terenie Małkini Górnej istnieją przypadki gdzie oprawy są zamontowane pod linią abonencką. Prawdopodobnie było to podyktowane ułatwieniem dostępu do oprawy przy czynnościach konserwacyjnych. Modernizacja w takich przypadkach przewiduje wyniesienie oprawy z wysięgnikiem ponad linię NN i zastosowanie odpowiedniej długości wysięgu. Należy bowiem zauważyć że im oprawa jest wyżej tym parametry oświetlenia są lepsze, jeśli chodzi o rozsył światła. Czasami czynności konserwacyjne na liniach napowietrznych są utrudnione, ze względu na gęstość linii napowietrznej, szczególnie w przypadkach miejsc tzw. podziałów sieci.

Na ulicy Biegańskiego oraz terenu przy Ośrodku Zdrowia, OPS i Biblioteki Gminnej w Małkini Górnej znajduje się stary układ komunikacyjny. Stan techniczny nawierzchni, okrawężnikowania i elementów odwodnienia jest bardzo zły i nie kwalifikuje żadnych elementów do powtórnego wykorzystania. Odwodnienie posesji odbywa się poprzez istniejącą kanalizację deszczową, której stan nie pozwala w znacznej części na odprowadzenie wód opadowych czego efektem są zastoiska wody utrzymujące się przez kilka dni po każdym opadzie. Dojazd do układu komunikacyjnego posesji odbywa się poprzez dwa zjazdy publiczne na ulicę Biegańskiego. Posesja Ośrodka Zdrowia, OPS i Biblioteki jest ogrodzona ogrodzeniem z siatki, na zjazdach znajdują się bramy. Stan techniczny ogrodzenia jest bardzo zły. W opracowaniu ogrodzenie przeznaczono do likwidacji. Ulica dojazdowa przy garażach przebiega wzdłuż północnej granicy posesji Ośrodka Zdrowia, OPS i Biblioteki i stanowi dojazd do grupy garaży. Ulica ma obecnie nawierzchnię żwirową bez okrawężnikowania. Odwodnienie ulicy odbywa się powierzchniowo na teren przyległy. Ulica Biegańskiego, stanowiąca podstawowy ciąg komunikacyjny przebiegający w rejonie posesji Ośrodka Zdrowia, OPS i Biblioteki, umożliwiający połączenie układu komunikacyjnego Ośrodka Zdrowia, OPS i Biblioteki z układem komunikacyjnym Małkini Górnej, ma przekrój uliczny z jezdnią o nawierzchni bitumicznej ułożoną na podbudowie betonowej, okrawężnikowaną krawężnikami betonowymi z chodnikami z kostki betonowej. Stan techniczny wszystkich elementów ulicy Biegańskiego jest bardzo zły. Odwodnienie ulicy zapewnia istniejąca kanalizacja deszczowa o przekrojach $\phi 500\text{mm}$ i $\phi 300\text{mm}$. Zniszczone studnie wpustowe nie zapewniają właściwego spływu wód opadowych powodując utrzymywanie się zastoisk wody.

Budynek Urzędu Gminy został wybudowany w latach 80. ubiegłego wieku jako obiekt zaplecza budowy bloków mieszkalnych w Małkini Górnej. Pełnił też funkcję budynku administracyjnego PGKiM. W latach 90. ubiegłego wieku został zaadoptowany na Urząd Gminy. Jego powierzchnia to $204,2 \text{ m}^2$. Budynek ze względu na swoje przeznaczenie posiada niewystarczającą powierzchnię jak również нефunkcjonalne rozwiązanie wewnątrz. Średnia powierzchnia przeznaczona do pracy na jednego pracownika wynosi ok. $4,5 \text{ m}^2$. Na tej powierzchni musi znaleźć się także umeblowanie. Budynek nie posiada podjazdu dla niepełnosprawnych. Budynek nie spełnia też aktualnych wymogów odnośnie racjonalizacji użytkowania energii i posiada duże zwilgocenia w części piwnic.

Ulica Przedszkolna na odcinku, który posiada nawierzchnię bitumiczną wymaga remontu, wykonania parkingów i zatok parkingowych. Kolektory odprowadzające wody deszczowe w okolicach skrzyżowania z ul. Leśną są niewydajne a w okolicach z ul. Leśną

tworzą się często 30 cm kałuże. W trakcie deszczów nawalnych woda spływająca z odcinków dróg już utwardzonych jak i dróg żwirowych podtapia posesje położone w zaniżeniu terenu. Prowizoryczny wał wykonany kilka lat temu nie rozwiązuje tego problemu a na dodatek psuje estetykę centrum miejscowości.

Stadion sportowy w Małkini Górnej powstał w latach 50. ubiegłego wieku i położony jest przy ulicy Kolejowej w Małkini Górnej. Początkowo całość stanowiło 1 boisko do piłki nożnej wraz z żużlową bieżnią wokół niego oraz piaszczystym torem do skoku w dal. Na stadionie znajdowały się dwa małe drewniane budynki zlokalizowane przy bramie wjazdowej (ok. 3x3 m) służące za szatnie dla zawodników. W kolejnych latach udało się uzyskać poszerzenie wielkości działki zajętej przez stadion, przygotowanie drugiej, już pełnowymiarowej płyty do gry w piłkę nożną oraz wybudowano szatnię dla zawodników. Niestety zaplecze socjalne jest dziś w nienajlepszym stanie technicznym, a poza tym na obecne potrzeby (3 drużyny piłkarskie) nie spełnia wszystkich wymogów. Nowa płyta, pomimo iż spełnia warunki techniczne co do rozmiarów, to niestety jest bardzo nierówna i źle wypoziomowana. Ogromną potrzebą tego obiektu są trybuny. Obecne zadaszenie, pod którym mieści się około 30 krzesełek jest kroplą w morzu potrzeb. Kolejną sprawą jest część terenu tuż za nowym boiskiem, która w obecnej chwili jest zakrzaczonym mokradłem i kiedy podczas meczu wpadnie tam piłka, to czasami musi pozostać do suszy lub mrozów, gdyż nie można jest stamtąd wydostać. Na terenie stadionu brak jest parkingu z prawdziwego zdarzenia. Istniejący plac jest bardzo mały, ciężki do manewrowania i niewyprofilowany, co naraża kierujących na niebezpieczeństwo (wjechania do rowu lub w krzewy). Wokół stadionu jest wiele miejsca, aby taki parking wykonać wraz z drogą ewakuacyjną. Obecnie na stadion można dojechać tylko jedną, wąską ulicą, a konflikt jaki powstał pomiędzy mieszkańcami osiedla przy ulicy Kolejowej uniemożliwia wykorzystanie przejazdu przy ich posesjach (przy bloku) co stanowi duże zagrożenie zarówno dla kibiców podczas rozgrywek, uczestników uroczystości, które odbywają się na stadionie jak i dla samych mieszkańców. W trakcie meczów ulica Kolejowa jest z dwóch stron zastawiana samochodami i tworzy się na niej „wąskie gardło” oraz brak możliwości dojazdu z drugiej strony (zagrodzona droga przez mieszkańców wspólnoty). Jakakolwiek akcja ratownicza przy udziale ciężkiego samochodu ratowniczego (straż, policja, karetka) staje się wtedy niemożliwa.

W 2016 r. nastąpiło przeniesienie na rzecz Gminy Małkinia Górna praw PKP S.A. do nieruchomości zabudowanej, położonej w Małkini Górnej oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 797/112 o pow. 4,0770 ha z obrębem „0013” Małkinia Górna w trybie art. 66 § 1 ust. 2, ustawy z dnia 29.08.1997r. – Ordynacja podatkowa. Teren zlokalizowany jest w miejscowości Małkinia Górna wzdłuż drogi gminnej na ul. Kolejowej. Na działce znajduje się kilka budynków garażowych i gospodarczych przeznaczonych do rozebrania. Większą część terenu zajmuje zieleń niska (trawy i krzewy). Teren nie jest wyposażony w małą infrastrukturę. Do terenu działki nie są doprowadzone media (wyjątek woda w części wschodniej działki). Zagospodarowywany teren nie jest objęty wpisem do rejestru zabytków, działka nie jest również położona na terenie prac górniczych. Teren nie jest także objęty żadną z powierzchniowych form ochrony przyrody.

Droga gminna ul. Kolejowa w Małkini Górnej stanowi przebiega na działkach ewidencyjnych nr 797/15 i Nr 797/113 stanowiących własność gminy Małkinia Górna. W aktualnym stanie droga posiada nawierzchnię bitumiczną o zmiennej szerokości od 4,00 do 6,00 m i zdeformowanych spadkach podłużnych i poprzecznych. Nawierzchnia

bitumiczna posiada liczne spękania siatkowe i zastoiska wody. Brak jest chodników dla pieszych. Obecnie ruch pieszcy i kołowy odbywa się łącznie na jezdni. Odcinek tej drogi przebiega przez tereny zabudowane, o zabudowie jedno- i wielorodzinnej i stanowi dojazd do zakładów usługowych oraz do stadionu sportowego MKS „MAŁKINIANKA” oraz budynków Wspólnoty Mieszkaniowej ul. Kolejowa.

Na terenie Wspólnoty Mieszkaniowej Właściciele Nieruchomości ul. Kolejowa 20, 21 i 22 znajdują się trzy dwunastorodzinne budynki mieszkalne. Powierzchnia użytkowa każdego z budynków to 820 m², powierzchnia zabudowy to 409 m². Budynki posiadają trzy kondygnacje – 3 nadziemne i 1 podziemna – ściany murowane z pustaków, stropy żelbetowe prefabrykowane, stropodach żelbetowy kryty papą termozgrzewalną, posadowienie na ławach fundamentowych. Ściany działowe murowane. Posadzki w pomieszczeniach wspólnych tj. na klatkach schodowych z terakoty są częściowo uszkodzona i nie stwarza się tam warstw izolacyjnych cieplnych. Budynki te wymagają gruntownego remontu polegające np. na wymianie stolarki okiennej w częściach wspólnych czy ocieplenie ścian zewnętrznych.

6.6. ŻACHY-PAWŁY – WYKLUCZENIE CYFROWE

Żachy-Pawły to peryferyjnie położona wieś w Gminie Małkinia Górna wykluczona cyfrowo. W podanej miejscowości jest utrudniony dostęp do Internetu. Żaden z lokalnych operatorów nie posiada infrastruktury technicznej kablowej umożliwiającej podłączenie dostępu do tego rodzaju mediów. W celu wyeliminowania wykluczenia cyfrowego z projektu „Internet dla Mazowsza” realizowanego przez Samorząd Województwa Mazowieckiego został wybudowany węzeł umożliwiający doprowadzenie sygnału dostępu do Internetu lub innych mediów teleinformatycznych.

Na obecną chwilę jedyną możliwością skorzystania z dostępu do Internetu jest dostęp za pośrednictwem sieci telefonii komórkowej z wykorzystaniem anten zewnętrznych. Gmina Małkinia Górna realizując projekt pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Małkini Górnej poprzez udostępnienie Internetu 90 gospodarstwom domowym i utworzenie 3 PIAP” w miejscowości Żachy-Pawły uruchomiła u czterech beneficjentów projektu dostępu do Internetu.

6.7. POTENCJAŁ, PROBLEMY ORAZ POTRZEBY REWITALIZACYJNE TKANKI SPOŁECZNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Niewątpliwie największym kapitałem obszaru są ludzie – ich aktywność, działalność na rzecz lokalnej społeczności oraz zbiorowość sama w sobie, którą tworzą. W poprzednich rozdziałach wskazano problemy z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy – jednocześnie należy mieć na uwadze, iż wskazane zagrożenia (np. ze sfery społecznej) w ujęciu wewnątrzgminnym wskazują jednocześnie miejsca które, poprzez umiejętnie prowadzony proces rewitalizacyjny przyniosą pozytywny efekt w postaci np. zmniejszenia się liczby osób bezrobotnych czy podniesienia poziomu bezpieczeństwa. W tym celu przy ocenie wskaźnikowej poszczególnych sfer w Gminie wskazywano udział badanego zjawiska w danej jednostce w ogóle zjawiska w Gminie, aby wskazać, w których jednostkach skupia się dany problem.

W Małkini Górnej działa szereg organizacji pozarządowych, np. Stowarzyszenie Grupa Motocyklowa „Stajnia” propagująca ruch motocyklowy i motorowerowy. Wspomaga również ona również działalność charytatywną, promuje Gminę Małkinia Górna oraz pomaga dzieciom i młodzieży. Stowarzyszenie Małkiński Krąg aktywizuje lokalną społeczność, rozwija świadomość społeczną, historyczną i kulturową, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu oraz propaguje sport i aktywny styl życia. Małkiński Klub Sportowy krzewi natomiast kulturę fizyczną wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

W Małkini Górnej działa również Ochotnicza Straż Pożarna. Jednostka ta prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. Bierze one udział w uświadamianiu mieszkańców o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami czy przygotowania ich do udziału w ochronie przeciwpożarowej. Działa również Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”.

Problemy, obawy jak i szanse odzwierciedlają także prowadzone na obszarze gminy badania ankietowe, w tym ankietę przeprowadzoną w sierpniu 2016¹², w której uczestniczyło ponad 200 mieszkańców Gminy. Zdecydowanie potwierdzili oni konieczność ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego (78 % badanych odpowiedziało „zdecydowanie tak”, 19 % „raczej tak”, a tylko 3 % anektowanych było odmiennego zdania). Niska estetyka otoczenia, zły stan infrastruktury otaczającej budynki, zanieczyszczenie środowiska naturalnego to najczęściej występujące według badanych problemy wpływające na jakość życia w gminie. Wśród problemów społecznych występujących w gminie badani najczęściej wskazywali odpływ ludzi młodych dobrze wykształconych, słaba integracja społeczna, niska aktywność społeczna, niewystarczające zasoby mieszkaniowe i bezrobocie. Najczęściej wskazywane przez mieszkańców problemy w obszarze ekonomicznym to brak wystarczającej liczby miejsc pracy, zły stan infrastruktury drogowej, brak wsparcia MŚP, brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych. Jako najbardziej potrzebne inwestycje w kapitał ludzki badani wskazywali, organizację czasu dla seniorów, walkę z bezrobociem, większą integrację społeczeństwa, organizację czasu dla młodzieży oraz budowę ścieżek rowerowych. Najpotrzebniejsze inwestycje w obszarze ekonomicznym to według badanych mieszkańców wsparcie MŚP. W obszarze edukacji badani widzą potrzebę inwestowania w dodatkowe zajęcia dla dzieci (wyrównawcze, sportowe, edukacyjne), kursy i szkolenia zawodowe, podwyższenie poziomu nauki w szkołach, pomoc młodym w wejściu na rynek pracy. W obszarze bezpieczeństwa badani oczekują większej aktywności policji oraz monitoringu w miejscach publicznych. W obszarze kultury badani mieszkańcy gminy wskazywali potrzebę reorganizacji GOK, poszerzenia oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz zwiększenia ilości imprez o charakterze lokalnym. Najbardziej potrzebne inwestycje infrastrukturalne to według badanych poprawa jakości dróg, jezdni, poboczy i chodników oraz inwestycje w budowę i rozbudowę oświetlenia.

Na wyznaczonym obszarze zdegradowanym występują określone problemy społeczne, które trudno skwantyfikować za pomocą określonych wskaźników (duża subiektywność oceny), takie jak niska integracja społeczna czy wykluczenie poszczególnych grup społecznych bądź całych zbiorowości lokalnych.

¹² Ponad 50 % wypełniających ankietę to mieszkańcy miejscowości Małkinia Górna, znacząca większość osób, które wypełniły ankietę stanowiły kobiety (65 %). Ankietę wypełniały najczęściej osoby w wieku 21-40 lat i 41-60 lat.

Jednym z większych problemów najmłodszej części mieszkańców obszaru są niskie aspiracje edukacyjne uczniów ze względu na cechy środowiskowe takie jak niskie wykształcenie i dochody rodziców¹³. Brak jest wzorców edukacyjnych w rodzinie i środowisku. Panuje także niska świadomość możliwości wyboru drogi życiowej i rozwoju. Rady Pedagogiczne wyraziły zaniepokojenie brakiem świadomości wśród dzieci i młodzieży zagrożeń wynikających z nieumiejętnego korzystania z Internetu. Na podstawie rozmów z uczniami, na godzinach wychowawczych jak i z rodzicami na zebraniach, wspólnie udało się dojść do wniosku, iż rodzice chcą by dzieci „miały lepiej niż oni”. Nie wiedzą jednak w jaki sposób to zrobić. Uczniowie również chcą rozwijać swoje zainteresowania – marzą o dobrej szkole, która zagwarantuje im dobrą pracę.

Starsi mieszkańcy obszaru potrzebują natomiast szerokiego wsparcia w zakresie zachowania zdrowia i sprawności ruchowej, także w aspekcie stworzenia warunków pozazawodowej aktywności. Należy również poczynić kroki ku przeciwstawieniu się tendencji depopulacji obszaru, by kapitał społeczny umacniał się na obszarze, a nie przenosił się w miejsca, w których panują, ich zdaniem, lepsze możliwości rozwoju.

Bieda to kolejny obszar wymagający zdecydowanych działań – skalę tego problemu skwantyfikowano poprzez dwa wskaźniki w sferze społecznej:

- *Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.,*
- *Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r w przeliczeniu na 100 osób.*

Wymownie i bezsprzecznie określa on sytuację mieszkańców obszaru zdegradowanego Małkinia Górna.

Należy również pamiętać, iż każdy obszar cechuje określony potencjał, którym są ludzie zamieszkujący dany obszar i procesie rewitalizacji należy zadbać o objęcie wsparciem wszystkich mieszkańców na obszarze, w którym zdiagnozowano sytuację kryzysową.

6.8. PODSUMOWANIE

W niniejszym dokumencie powiedziano już wiele o sytuacji kryzysowej w określonych obszarach Gminy Małkinia Górna. Najpierw odpowiednio ją skwantyfikowano, a następnie szeroko opisano jej zakres i przyczyny. Ostatecznie, z całą odpowiedzialnością i roztropnością co do ferowania nieuzasadnionych wyroków, można stwierdzić, iż określone przestrzenie w Gminie wymagają natychmiastowej interwencji i istnieje szansa na ich wyjście ze stanu kryzysowego. To one staną się obszarem rewitalizacji – miejscem, w którym ściśle skoncentrowane, stanowcze i racjonalne działania przyniosą ulgę mieszkańcom obszaru rewitalizacji i umożliwią ich rozwój.

¹³ wykazane w części diagnostycznej w sferze społecznej

VII. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Procedura wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Małkinia Górna została oparta na podstawie Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji na lata 2014-2020¹⁴:

- 1) stwierdzono, że wyznaczony obszar zdegradowany, na który składają się dwa podobszary zdegradowane, obejmuje tereny wymagające najpilniejszej interwencji, charakteryzuje się określonym potencjałem, a więc może zostać uznany za obszar rewitalizacji,
- 2) obejmuje tereny nie większe niż 20 % powierzchni Gminy,
- 3) zamieszkały jest przez nie więcej niż 30 % mieszkańców.

Wobec powyższych stwierdzeń uznaje się za zasadne i prawidłowe wyznaczenie obszaru rewitalizacji obejmującego wyznaczony obszar zdegradowany.

Ponieważ obszar zdegradowany został podzielony na dwa podobszary zdegradowane nieposiadające ze sobą wspólnych granic, zdecydowano, że obszar rewitalizacji w Gminie Małkinia Górna również zostanie podzielony na podobszary zgodnie z zasadą, że podobszar zdegradowany staje się podobszarem rewitalizacji, tj.:

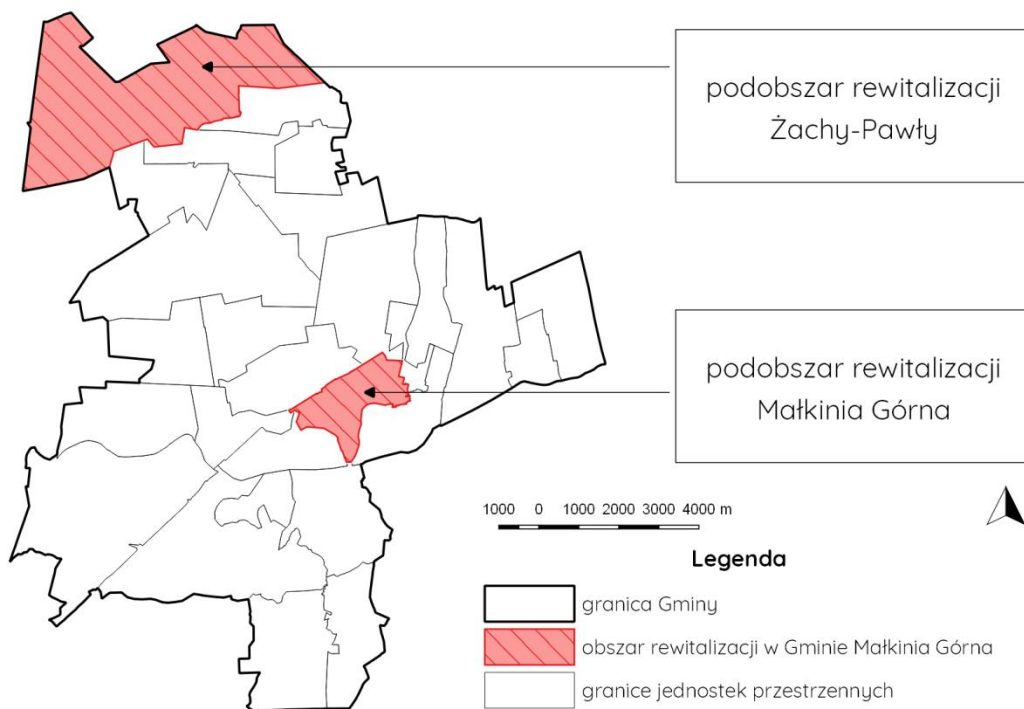
- **podobszar rewitalizacji Małkinia Górna** – obejmujący podobszar zdegradowany Małkinia Górna,
- **podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły** – obejmujący podobszar zdegradowany Żachy-Pawły.

Tereny wymagające najpilniejszej interwencji zostały wyznaczone poprzez ocenę wskaźnikową poszczególnych jednostek przestrzennych w Gminie, w rozdziale V opisano potencjał oraz istotne znaczenie obszarów dla rozwoju lokalnego. Poniżej przedstawiono procentowy udział powierzchni obszaru rewitalizacji w ogóle powierzchni w Gminie oraz procentowy udział liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji w ogóle mieszkańców w Gminie.

Wyznaczona część obszaru zdegradowanego została zakwalifikowana jako obszar rewitalizacji spełniając wymagane kryteria, w tym

- **obejmuje mniej niż 20 % powierzchni Gminy Małkinia Górna, a dokładnie 14,66 % powierzchni Gminy (1 968 ha),**
- **dotyczy mniej niż 30 % mieszkańców Gminy Małkinia Górna, a dokładnie 29,47 % mieszkańców (3 529 osoby).**

¹⁴ za: Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r.

Ryc. 24. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Małkinia Górna

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 25. Podobszar rewitalizacji Małkinia Górna

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 26. Podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły
Źródło: opracowanie własne

VIII. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZONEJ REWITALIZACJI

Ramy czasowe LPR określają stan przestrzeni oraz społeczności obszaru rewitalizacji po zakończonym, kompleksowym procesie rewitalizacji i odpowiadają na następujące pytania:

- Co chcemy osiągnąć w ramach rewitalizacji do roku 2022?,
- Do jakiego stanu rozwoju obszaru rewitalizacji dążymy?

Oczywiście, najogólniej rzecz ujmując, zasadniczą wizją obszaru rewitalizacji w 2022 jest wyjście ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji w Gminie, tj. obszar rewitalizacji przewyższy stan kryzysowy w następujących sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Priorytetowe jest przewyższenie impasu w sferze społecznej związanej z:

- postępującą depopulacją,
- zmieniającą się strukturą demograficzną¹⁵,
- bezrobociem,
- niską samowystarczalnością ekonomiczną oraz
- niskim poziomem bezpieczeństwa.

Dodatkowo, niezbędne jest również zapewnienie odpowiedniej i uzasadnionej ingerencji w przestrzeń obszaru rewitalizacji, która w wyniku skoordynowanych działań, sprawi, że obszar przestanie być kojarzony z nieatrakcyjnym miejscem, który nie ma nic do zaoferowania. Być może dla wielu wydawałoby się, że ingerencja w sferę materialną przynosi nikłe korzyści społeczne, ale warto w tym miejscu przytoczyć potwierdzoną eksperymentalnie teorię z pogranicza kryminologii i socjologii, tj. teorię rozbitych okien¹⁶ zakładającą, że brak reakcji na łamanie norm społecznych (w tym przypadku tłuczenia szyb w oknach) sprzyja wzrostowi przestępczości i łamaniu innych norm społecznych na zasadzie zaraźliwości – to oczywiście tłumaczenie dosłowne, które również znajdzie swoje uzasadnienie w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych, ale teoria ta doskonale przekłada się również na inne płaszczyzny. Reorganizacja przestrzeni przynosi określone, choć czasami trudno mierzalne, skutki społeczne, które umacniają cały proces rewitalizacji, np. wzrost atrakcyjności obszaru, który może stanowić odpowiedź na postępującą depopulację.

Wizja określa obszar rewitalizacji jako przyjazny do życia, zamieszkania i pracy, a także stwarzający warunki do ciągłego rozwoju, zarówno społecznego, jak i gospodarczego. W związku z powyższym wizja odpowiada na zbadane problemy i określa jak ma wyglądać obszar rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji. Problemy w zależności od danych podobszarów rewitalizacji są zróżnicowane i nie każde negatywne zjawisko występuje na wszystkich obszarach, dlatego w projektach określono dokładną lokalizację realizacji danych działań, tak aby zachować logikę podejmowanej interwencji na danym obszarze. Pod pojęciem rozwoju społecznego kryje się również rozwój najmłodszych mieszkańców, który wyartykułowano w pogłębionej diagnozie obszaru zdegradowanego.

Wobec powyższych stwierdzeń, program integruje zarówno działania miękkie ukierunkowane na przeciwdziałanie problemom społecznym jak i wspierające, powiązane z nimi działania skierowane na poprawę jakości przestrzeni, infrastruktury społecznej.

¹⁵ wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym

¹⁶ nazywana również teorią rozbitej szyby

Odpowiednio przystosowana infrastruktura i atrakcyjne przestrzenie stwarzają warunki zarówno do rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru rewitalizacji. Korzystając z niej mieszkańcy mogą dalej się rozwijać i znacząco może się podnieść jakość ich życia.

Dana wizja stanowi więc podstawę do wyznaczenia celów i kierunków rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Małkinia Górna.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji Gminy Małkinia Górna po przeprowadzonej interwencji jawi się zatem następująco.

Obszar rewitalizacji Gminy Małkinia Górna w roku 2022 stanowi atrakcyjne miejsce do zamieszkania, pracy i wypoczynku o dostosowanej do mieszkańców infrastrukturze, która posiada warunki do ciągłego rozwoju społecznego i gospodarczego i dającego szanse na życie na odpowiednim poziomie.

IX. CELE REWITALIZACJI

Działania rewitalizacyjne dla Gminy Małkinia Górna będą prowadzone w oparciu o wyznaczone cele rewitalizacji dopasowane do lokalnych uwarunkowań i potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wszystkie cele wynikają z przeprowadzonej diagnozy i są ukierunkowane na eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk. Cele rewitalizacji są również zgodne z założeniami powiązanych dokumentów strategicznych i planistycznych, zarówno na poziomie lokalnym, jak i ponadlokalnym, a także są pochodną wizji obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji. Cele uwzględniają również zbadane uwarunkowania i lokalne potencjały wszystkich podobszarów rewitalizacji.

Nadrzędnym celem **Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016-2022** jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji Gminy Małkinia Górna. Uszczegółowieniem nadrzędnego celu, są 3 cele szczegółowe i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych, które odnoszą się do zidentyfikowanych problemów opisanych w diagnozie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W następnym tabeli przedstawiono cele szczegółowe i kierunki działań.

Tabela 20. Zestawienie celów szczegółowych rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań

Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji	Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji	Cel 3: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji	Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza
Kierunki działań			
<p>1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p> <p>1.2. Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców</p> <p>1.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa</p>	<p>2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej na rzecz aktywizacji mieszkańców</p> <p>2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p>	<p>3.1. Stworzenie infrastruktury na rzecz lokalnej przedsiębiorczości</p>	<p>4.1. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.</p> <p>4.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i infrastruktury społecznej wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.</p>

Źródło: opracowanie własne

X. PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne są pochodną wyznaczonych celów rewitalizacji i kierunków działań rewitalizacyjnych. Program rewitalizacji powinien zawierać wykaz dopełniających się wzajemnie najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych, a także ogólny opis innych uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z założeniami „Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego” program rewitalizacji zawiera wykaz dopełniających się wzajemnie głównych projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego tzn. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej, a także zbiorczy opis innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, czyli takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu.

W niniejszym rozdziale przedstawiono opis głównych projektów rewitalizacyjnych oraz charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

10.1. GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Wykaz projektów głównych ukierunkowanych na osiągnięcie celów rewitalizacji prezentuje się następująco:

1. Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych.
2. „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.
3. Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych szansą na czyste powietrze oraz wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
5. „Mój rynek” – budowa targowiska gminnego w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna.
6. „Aktywne Centrum” – rewaloryzacja obszaru ulicy Przedszkolnej wraz z modernizacją budynków publicznych na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe oraz rekreacyjne.
7. „Sport łączy pokolenia” – modernizacja stadionu i jego zaplecza jako narzędzia budowania lokalnych więzi.
8. Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Małkinianka” – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Powyższa lista projektów przedstawia zestaw działań ukierunkowany na rozwiązanie zbadanych na etapie diagnozy problemów. Każdy projekt jest powiązany z konkretnymi zbadanymi problemami co zostało przedstawione w opisach poszczególnych z nich. W ramach niniejszego PR zaplanowano 8 projektów głównych ukierunkowanych na

rozwiązanie danych problemów, a także uwzględniających lokalne potencjały i uwarunkowania. Poszczególne działania są ze sobą ściśle zintegrowane. Dotyczy to przede wszystkim projektów infrastrukturalnych i miękkich. Poszczególne projekty miękkie będą wykorzystywały zmodernizowaną infrastrukturę i przestrzenie do skutecznej realizacji swoich działań. Pierwsze 2 projekty są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celu 1. Celem ich realizacji jest ograniczenie skali problemów ze sfery społecznej, która jest priorytetowa z punktu widzenia rewitalizacji. Pozostałe projekty są o charakterze infrastrukturalnym i również wynikają z przeprowadzonej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów obszaru rewitalizacji. Dane działania są wsparciem dla skutecznej i efektywnej realizacji działań miękkich i są z nimi zintegrowane. Wspólna realizacja projektów głównych pozwoli na kompleksowe podejście do rozwiązania kluczowych problemów wykazanych na obszarze rewitalizacji Gminy Małkinia Górna

Poniżej został przedstawiony szczegółowy opis zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych w postaci kart projektowych. Zawarto w nich informacje dotyczące powiązań z celami i kierunkami działań, zakres realizowanych zadań, a także prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia. Wskazano również lokalizację danego projektu, okres realizacji, szacunkową wartość, potencjalne źródła finansowania oraz bezpośrednie powiązania z innymi projektami głównymi i przedsięwzięciami.

Nazwa projektu	Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych
Numer	1
Lokalizacja	Zrewitalizowane przestrzenie obszaru rewitalizacji, obiekty użyteczności publicznej w Małkini Górnej. Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Żachy-Pawły korzystać będą z infrastruktury podobszaru rewitalizacji Małkinia Górna
Szacowana wartość	500 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2022
Potencjalne źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki UE (oś IX, EFS w ramach RPO WM 2014 – 2020) 2. Środki krajowe 3. Środki własne beneficjentów
Zakres realizowanych zadań	<p>Zadanie to jest ukierunkowane na budowaniu wspólnoty lokalnej oraz wielopokoleniowych więzi rodzinnych jako zaplecza, w którym można czuć się bezpiecznie, bez żadnego skrępowania co do pochodzenia, wieku czy sytuacji materialnej. Zadanie to będzie realizowane poprzez za realizację przedsięwzięć z zakresu kultury i dziedzictwa lokalnego w postaci podtrzymywania tradycji rękodzielniczych, kulinarnych i obyczajowych, krzewienia kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, a także propagowanie aktywnego stylu życia i ochrony środowiska (głównie ochrony powietrza), rozwój edukacji (obywatelskiej, ekologicznej, sportowej) oraz międzypokoleniowej integracji i aktywizacji poprzez prowadzenie szkoleń, spotkań i imprez. W ramach projektu przewiduje się również prowadzenie zajęć profilaktycznych o charakterze zdrowotnym (w szczególności związanych z chorobami układu oddechowego), których celem będzie wyeliminowanie bądź zniwelowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – barier zdrowotnych uniemożliwiających funkcjonowanie w społeczeństwie – wpływu nieodpowiedzialnych zachowań związanych z ochroną powietrza (niska emisja, wyroby azbestowe). <p>Przy organizacji jak i realizacji zostanie wykorzystany także zostanie potencjał społeczny drzemiący w obszarze – organizacje pozarządowe (np. Małkiński Krąg czy Małkiński Klub Sportowy). Uczestnicy projektu będą rekrutowani z obszaru rewitalizacji i działania będą prowadzone w przestrzeniach publicznych i różnych obiektach użyteczności publicznej przystosowanych do prowadzenia animacji.</p>
Podmiot realizujący projekt	Gmina Małkinia Górna, GOKiS, GOPS, organizacje pozarządowe
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	Zadanie to jest odpowiedzią na zmieniającą się strukturę demograficzną, którą w części diagnostycznej zdiagnozowano

	<p>dwutorowo – poprzez zmniejszającą się liczbę mieszkańców oraz jednocześnie zwiększającą się liczbę osób w wieku poprodukcyjnym. Jest to również wyraz przeprowadzonych na obszarze rewitalizacji konsultacji społecznych, w których mieszkańcy stwierdzili niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną mieszkańców obszaru.</p> <p>Dodatkowo, projekt ten stanowi również odpowiedź na kumulację w obszarze rewitalizacji osób o niskiej samowystarczalności ekonomicznej, która ze względu na swoją sytuację nie może w satysfakcjonującym stopniu uczestniczyć w życiu społecznym. Osoby takie narażone są na lokalny ostracyzm, a dzięki działaniom animacyjnym będą mogły stać się pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego obszaru.</p> <p>Zadanie to ukierunkowane jest również na cel zdrowotny mający uświadomienie mieszkańcom wpływu nieracjonalnych zachowań z punktu widzenia ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza, w warunkach zanieczyszczenia powietrza obszaru rewitalizacji. Obejmuje przede wszystkim problem niskiej emisji i właściwego postępowania z wyrobami azbestowymi (duża liczba mieszkańców zatrudnionych w zamkniętym już Zakładzie Wyrobów Azbestowo-Cementowych).</p>
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p>
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączenie społeczne grup wykluczonych, - rozwój aktywności społecznej, - wykorzystanie potencjału społecznego drzemącego w obszarze, - międzypokoleniowa integracja, - wzrost świadomości tożsamości lokalnej, - wzrost atrakcyjności obszaru mającego na celu dostrzeżenie zalet z mieszkania na obszarze <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 300 os. 2. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 16 szt. 3. Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (rocznie) – 1 szt. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 100 os. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, którym udzielono wsparcia – 300 osób. <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji</p>

	danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu). Źródło pozyskania danych: <ul style="list-style-type: none"> - UG w Małkini Górnej, - OPS.
Powiązanie projektu z innymi	Projekt nr 3 - Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt nr 5 - „Mój rynek” – budowa targowiska gminnego w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna. Projekt nr 6 - „Aktywne Centrum” – rewaloryzacja obszaru ulicy Przedszkolnej wraz z modernizacją budynków publicznych na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe oraz rekreacyjne. Projekt nr 7 - „Sport łączy pokolenia” – modernizacja stadionu i jego zaplecza jako narzędzia budowania lokalnych więzi.

Nazwa projektu	„Aktywny znaczy potrzebny” – wzmocnienie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość
Numer	2
Lokalizacja	Zrewitalizowane przestrzenie obszaru rewitalizacji, obiekty użyteczności publicznej w Małkini Górnej. Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Żachy-Pawły korzystać będą z infrastruktury podobszaru rewitalizacji Małkinia Górna
Szacowana wartość	400 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2022
Potencjalne źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki UE (oś IX, EFS ramach RPO WM 2014 – 2020) 2. Środki krajowe 3. Środki własne beneficjentów
Zakres realizowanych zadań	W ramach niniejszego projektu planuje się organizację szkoleń ukierunkowanych na podniesienie kompetencji i umiejętności społecznych i zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i społecznie. W ramach danego projektu przewiduje się również przeprowadzenie warsztatów dotyczących nabycia kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności pożądaných na lokalnym rynku pracy. W zakres zadań projektu wchodzi również doradztwo zawodowe, psychologiczne prowadzone przez pracowników socjalnych, psychologa. W ramach projektu przewidziane jest zatrudnienie podmiotów zewnętrznych do pomocy w realizacji

	<p>poszczególnych zadań. Projekt jest cykliczny – coroczny.</p> <p>Zadania zawarte w projekcie są skierowane do osób bezrobotnych (ze szczególnym naciskiem na osoby trwale bezrobotne i o niskich kompetencjach zawodowych, niesamodzielnym finansowo, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji, a także członków ich rodzin. Głównym celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji. Problemy są zróżnicowane i zajęcia prowadzone w danych podobszarach będą ukierunkowane na najbardziej nasilone problemy na nich występujące. Dane działania mogą również mieć wpływ na ograniczenie problemu związanego z bezpieczeństwem publicznym, które zostało opisane w rozdziale 3.2.4.1. Nauka kompetencji społecznych, a także zajęcia z psychologiem, pracownikami socjalnymi mają na celu wpłynąć na mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy są odpowiedzialni za zakłócanie porządku publicznego i miru domowego, co wskazała analiza zjawisk kryzysowych.</p> <p>W ramach projektu zakłada się przeprowadzenie działań promocyjnych i zachęcających mieszkańców wszystkich podobszarów rewitalizacji do wzięcia udziału w projekcie. Organizatorzy danego projektu będą rekrutować uczestników poprzez odpowiednio ukierunkowane działania mające na celu włączenie osób bezrobotnych, zależnych od pomocy społecznej i zagrożonych i wykluczonych społecznie do których skierowana jest interwencja.</p>
Podmiot realizujący projekt	Gmina Małkinia Górna, GOPS
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	<p>Niniejszy projekt jest bezpośrednią odpowiedzią na następujące zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - większe niż w województwie mazowieckim oraz w Polsce bezrobocie, - koncentrację osób bezrobotnych na obszarze – 31,93 % ogółu bezrobotnych w wieku produkcyjnym zamieszkuje obszar rewitalizacji, - wysoki udział osób bezrobotnych z niskim wykształceniem – 23,93 % ogółu bezrobotnych z niskim wykształceniem zamieszkuje obszar rewitalizacji, - wysoki udział pozostających trwale bezrobotnych – 32,32 % ogółu trwale bezrobotnych w Gminie mieszka w obszarze rewitalizacji, - niska samowystarczalność ekonomiczna mieszkańców obszaru rewitalizacji wyrażona poprzez dużą liczbę osób pobierających zasiłki (280 osób) oraz wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych (ponad 77 % ogółu zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych przypada na obszar rewitalizacji). <p>Projekt jest również odpowiedzią na zdiagnozowany problem w sferze gospodarczej a dokładnie wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 – podmioty wyrejestrowane z tego okresu z obszaru rewitalizacji stanowiły 40 % ogółu wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych z tego okresu.</p>
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p> <p>1.2.</p>

<p>Sposób oceny i zmiernienia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców</p> <p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie skali zdiagnozowanych poszczególnych negatywnych zjawisk społecznych na konkretnych podobszarach rewitalizacji – w szczególności bezrobocia długotrwałego, - wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców, - dopasowanie kwalifikacji zawodowych do lokalnego rynku pracy, - wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, - wzrost aktywności zawodowej mieszkańców w zakresie prowadzenia własnych działalności gospodarczych. <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 53 osoby 2. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie – 39 osób <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 40 osób, 2. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 30 osób. <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - UG w Małkini Górnej, - OPS,
<p>Powiązanie projektu z innymi</p>	<p>Projekt nr 3 - Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Projekt nr 5 - „Mój rynek” – budowa targowiska gminnego w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna.</p> <p>Projekt nr 6. - „Aktywne Centrum” – rewaloryzacja obszaru ulicy Przedszkolnej wraz z modernizacją budynków publicznych na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe oraz rekreacyjne.</p> <p>Projekt nr 7 - „Sport łączy pokolenia” – modernizacja stadionu i jego zaplecza jako narzędzia budowania lokalnych więzi.</p> <p>Projekt nr 8 - Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Małkinianka” – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

Nazwa projektu	Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Numer	3
Lokalizacja	obszar SML-W „Zacisze” (w tym budynki wielorodzinne Leśna 3, 5, 7, 9, 11, 14, 16, 22, 24, Cicha 3, 5, 6, 7 oraz Przedszkolna 4 a także budynki komunalne przy ulicy Leśnej 18 i 20, budynek wspólnoty mieszkaniowej przy ulicy Leśnej 16B, a także budynki usługowe zasilanie z kotłowni przy ulicy Leśnej 13)
Szacowana wartość	4 500 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2022
Potencjalne źródła finansowania	1. Środki UE (oś VI, EFRR ramach RPO WM 2014 – 2020) 2. Środki SML-W „Zacisze”
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt dotyczy ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru SML-W „Zacisze” poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni wewnątrzsiedlowej i poprawienie efektywności energetycznej budynków osiedla. Za główny cel niniejszego zadania uważa się stworzenie atrakcyjnego miejsca do życia, zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Na wskazanym obszarze (obejmuje jednostki analityczne Małkinia Górna III oraz IV) zaobserwowano szereg problemów społecznych, tj. postępującą depopulację obszaru, wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców, duży udział osób bezrobotnych w ogóle osób bezrobotnych w Gminie - 19,41 % ogółu bezrobotnych w Gminie, dodatkowo wielu z nich posiada niskie wykształcenie i/lub pozostaje bez pracy co najmniej 24 miesiące. Niska samowystarczalność ekonomiczną mieszkańców także należy do jednego z głównych problemów społecznych tego obszaru – w roku 2016 obszar zamieszkiwało 132 beneficjentów opieki społecznej. Niski poziom bezpieczeństwa to również obszar kryzysowy tego miejsca – w jednostkach tych w roku 2016 odnotowano ponad 35 % ogółu przestępstw o charakterze kryminalnym. Kondycja gospodarcza tego obszaru również wymaga poprawy. Dodatkowo, obszar ten zmaga się bardzo uciążliwym oddziaływaniem kotłowni węglowej zasilającej okoliczne budynki i jest największym emitorem zanieczyszczeń tego obszaru. Kotłownia znajduje się przy ulicy Leśnej 3. Zauważa się ponadto brak przestrzeni publicznej sprzyjającej integracji mieszkańców jak i budowania trwałych więzi oraz przestrzeni sprzyjających rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Wszystkie wymienione wyżej problemy wskazują na konieczność wsparcia realizacji działań miękkich skierowanych do mieszkańców poprzez stworzenie atrakcyjnej przestrzeni dostosowanej do potrzeb mieszkańców. Zamierzonym efektem realizacji działania jest poprawa warunków mieszkaniowych, a także ożywienie gospodarcze obszaru.</p> <p>W I etapie prac istnieje pilna potrzeba modernizacji kotłowni na kotłownię gazową. Spółdzielnia opracowała już dokumentację techniczną kotłowni zasilanej gazem ziemnym. Kotłownia została zbudowana w roku 1978, a następnie rozbudowano ją w roku 1983. Kotły te funkcjonują do dnia dzisiejszego i w każdej chwili może nastąpić przerwa w dostawie energii cieplnej do</p>

	<p>budynków przez nią zasilanych. Zmiana kotłowni z węglowej na gazową spowoduje znaczące ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SO₂ o 6,71 Mg/rok, - NO_x o 0,09 Mg/rok, - Pyły o 5,89 Mg/rok, - CO o 36,75 Mg/rok, - CO₂ o 731,08 Mg/rok. <p>Planowana kotłownia zasilaby w energię ciepłą na cele C.O. i C.W.U. budynki SML-W „Zacisze” przy ulicy Leśnej, budynki komunalne przy ulicy Leśnej 18 i 20, budynek wspólnoty mieszkaniowej przy ulicy Leśnej 16B, a także budynki usługowe – a zatem bardzo dużą liczbę mieszkańców obszaru rewitalizacji – w tym wymagającą najpilniejszego wsparcia. I etap obejmuje mniej niż 50 % kosztów kwalifikowanych projektu.</p> <p>II etap prac to zagospodarowanie obszaru SML-W „Zacisze” i stworzenie nowej przestrzeni publicznej celem aktywizacji i integracji międzypokoleniowej mieszkańców obszaru. Jak wspomniano w pogłębionej diagnozie, niezbędne jest przeprowadzenie przedsięwzięć związanych z estetyką osiedla (budynków mieszkalnych oraz terenów osiedlowych). W zależności od budynku niezbędne będą następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renowacja elewacji budynków, - wymiana obróbek blacharskich, - wymiana okienek w piwnicach lub klatkach schodowych, - wykonanie opaski wokół budynku, - wymiana instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, - remont klatek schodowych, - wymiana drzwi wejściowych, - remont balkonów. <p>Następna w kolejności będzie modernizacja przestrzeni publicznej osiedla służącej realizacji Projektów 1 i 2 i mającej na celu przystosowanie przestrzeni dla wielopokoleniowego społeczeństwa oraz umożliwienie prowadzenia działalności gospodarczej. Zakres prac obejmuje m.in. modernizację istniejących placów zabaw oraz montaż nowych urządzeń, montaż energooszczędnego oświetlenia w ciągu ulic osiedla, które nie spełniają norm PN-EN 13 201 oraz monitoringu, który w przyszłości wpięty zostanie do ogólnego centrum monitoringu Małkini Górnej, wygospodarowanie i przygotowanie jednego z pomieszczeń zasobu SML-W na klub osiedlowy „Zacisze”, w którym odbywać się będą zajęcia w ramach projektów 1 i 2, a także dostosowanie rozwiązań technicznych do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze. Nie przewiduje się budowy lub modernizacji dróg osiedlowych wewnętrznych i dojazdowych oraz utworzenia nowych miejsc parkingowych w kwocie przekraczającej 40 % kosztów kwalifikowanych projektu rewitalizacyjnego.</p>
Podmiot realizujący projekt	SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej

Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	<p>Niniejszy projekt (Etap I) jest bezpośrednią odpowiedzią na wyartykułowany w części diagnostycznej problem zanieczyszczenia powietrza w podobszarze rewitalizacji Małkinia Górna (Ryc. 18, Ryc. 19), który ma destrukcyjny wpływ na zdrowie ludzi. Kotłownia znajduje się w centrum Małkini Górnej i na jej oddziaływanie narażeni są wszyscy mieszkańcy – także osoby starsze, których zachowanie zdrowia i sprawności w dobie starzejącego się społeczeństwa (rozdział 3.2.1.2) jest prawdziwym wyzwaniem i priorytetem. Dodatkowo z kotłowni tej korzystają mieszkańcy budynków komunalnych, których sytuacja materialna z pewnością nie należy do najlepszej (rozdział 3.2.3.1., 3.5.2.1.) – w połączeniu z przeprowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi (Projekt 4), przebudowa kotłowni oprócz widocznego efektu środowiskowego przyniesie również wyraźny efekt ekonomiczny w postaci oszczędności na ogrzewanie.</p> <p>Etap II zakłada ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru, który jest obszarem zmarginalizowanym. Na obszarze odnotowuje się szereg niepożądanych zjawisk społecznych i ekonomicznych szeroko opisanych w części diagnostycznej dokumentu.</p> <p>W połączeniu z działaniami miękkimi (Projekt 1 i 2) ukierunkowanymi na eliminację bądź ograniczenie zbadanych problemów społecznych i gospodarczych, realizacja tego projektu ma na celu powstanie nowej jakości przestrzeni w rewitalizowanym obszarze. Następujące zjawiska ze sfery społecznej i gospodarczej ulegną poprawie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, 2. podniesienie poziomu bezpieczeństwa, 3. ożywienie gospodarcze.
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia 1.2. Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców 1.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej na rzecz aktywizacji mieszkańców 2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności <p>Cel 3:</p>

	<p>Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</p> <p>3.1. Stworzenie infrastruktury na rzecz lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza</p> <p>4.1. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.</p>
<p>Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji do atmosfery zanieczyszczeń powietrza (SO₂, NO_x, CO, CO₂, pyły), - odnowa tkanki mieszkaniowej obszaru rewitalizacji, - powstanie przyjaznych dla wielopokoleniowego przekroju mieszkańców przestrzeni publicznych, - powstanie infrastruktury społecznej rewitalizowanym obszarze, - wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, - wzrost poziomu bezpieczeństwa, - ożywienie gospodarcze, - poprawa stanu środowiska <p>Wskaźniki produktu :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach – 1 szt. 2. Liczba obiektów infrastruktury społecznej, którym udzielono wsparcia – 1 szt. 3. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 15 szt. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – (SO₂ o 6,71 Mg/rok, NO_x o 0,09 Mg/rok, Pyły o 5,89 Mg/rok, CO o 36,75 Mg/rok, CO₂ o 731,08 Mg/rok) 2. Liczba obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. 3. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 3 szt. 4. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - ok. 10 ha <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru robót budowlanych,

	<ul style="list-style-type: none"> - ewidencja osób korzystających z rewitalizowanych obszarów, - ankiety przeprowadzane przez UG w Małkini Górnej.
Powiązanie projektu z innymi	<p>Projekt nr 1. - Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych.</p> <p>Projekt nr 2. - „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.</p> <p>Projekt nr 4 - Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych szansą na czyste powietrze oraz wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

Nazwa projektu	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych szansą na czyste powietrze oraz wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Numer	4
Lokalizacja	zasoby mieszkaniowe SML-W „Małkianka”, budynki wspólnot mieszkaniowych przy ul. Nurskiej 126, 128, 130 i 140 w Małkini Górnej, budynki wspólnot mieszkaniowych przy ulicy Kolejowej 20, 21 i 22 w Małkini Górnej, budynki komunalne przy ulicy Leśnej 18 i 20, ul. Nurskiej 35 oraz Cichej 4 w Małkini Górnej
Szacowana wartość	1 730 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2022
Potencjalne źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki UE (oś IV, EFRR ramach RPO WM 2014 – 2020) 2. Środki pozyskane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 - 2020 3. Środki WFOŚiGW w Warszawie 4. Środki własne wspólnot mieszkaniowych 5. Środki własne budżetu Gminy Małkinia Górna
Zakres realizowanych zadań	<p>Projekt zakłada inwestycje z zakresu podniesienia efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych podobszaru rewitalizacji Małkinia Górna, którego nadrzędnym celem jest przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu obszarowi. Nie bez znaczenia jest również poprawa estetyki obszaru rewitalizacji, a co za tym idzie wzrost poziomu jakości życia mieszkańców (zarówno w aspekcie ekonomicznym jak zdrowotnym). Planowane jest w zależności od budynku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ocieplenie lub docieplenie budynku: przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg, dachów i stropodachów, wymianę okien, drzwi zewnętrznych, cokołu 2. wymianę oświetlenia na energooszczędne,

	<ol style="list-style-type: none"> 3. modernizację węzłów ciepłowniczych, 4. instalację OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, 5. zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku.
Podmiot realizujący projekt	Wspólnoty mieszkaniowe przy ul. Nurskiej 126, 128, 130 i 140 w Małkini Górnej, wspólnoty mieszkaniowe przy ulicy Kolejowej 20, 21 i 22 w Małkini Górnej, Gmina Małkinia Górna
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowany problem zanieczyszczenia powietrza w rewitalizowanym obszarze (rozdział 3.4.3.2.) jak również projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowany problem przestrzenno-funkcjonalny, tj. koncentrację wielorodzinnych budynków, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów (rozdział 3.5.2.1.). Stan konstrukcji tych budynków daleki jest również od standardów estetycznych – głęboka modernizacja tych budynków w znaczącym stopniu wpłynęłaby pozytywnie na estetykę obszaru rewitalizacji. Projekt dodatkowo obejmuje także budynki komunalne obszaru rewitalizacji, w których mieszkają osoby w trudnej sytuacji materialnej (rozdział 3.2.3.1.). Nie bez znaczenia, choć trudne do skwantyfikowania, jest także oddziaływanie zrewitalizowanych przestrzeni na poziom bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji. Jak powiedziano wcześniej, to jak zachowują się mieszkańcy jest również odzwierciedleniem przestrzeni, w której egzystują.
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>1.2. Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców</p> <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji</p> <p>2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p> <p>Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza</p> <p>4.1. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.</p>
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	<p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji do atmosfery zanieczyszczeń powietrza (SO₂, NO_x, CO, CO₂, pyły), - poprawę efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków obszaru rewitalizacji

	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, - wzrost estetyki obszaru rewitalizacji - wzrost bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 11 szt. <p>Wskaźnik rezultatu bezpośredniego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 25 % (w stosunku do stanu sprzed termomodernizacji) 2. Zmniejszenie rocznego zużycia energii finalnej – 25 % (w stosunku do stanu sprzed termomodernizacji) <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru robót budowlanych, - audyt energetyczny.
Powiązanie projektu z innymi	Projekt nr 3. Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Nazwa projektu	„Mój rynek” – budowa targowiska gminnego w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna.
Numer	5
Lokalizacja	działka ewidencyjna nr 797/112 obszaru rewitalizacji Małkinia Górna
Szacowana wartość	1 620 000,00 zł
Okres realizacji	2017 - 2018
Potencjalne źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki PROW 2014 – 2020, 2. Środki własne budżetu Gminy Małkinia Górna
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie to ma na celu zagospodarowanie terenu działki 797/112 pod targowisko gminne „Mój Rynek” przy ulicy Kolejowej w podobszarze rewitalizacji Małkinia Górna. Obiekt ten ma na celu ułatwienie mieszkańcom zakupów oraz promowanie lokalnych produktów. Sposób funkcjonowania handlu będzie mieć charakter ogólnodostępny, a działalność handlowa będzie prowadzona w sześciu wiatkach oraz w wyodrębnionych miejscach bez zadaszenia. Projekt zakłada również następujący podział powierzchni handlowej targowiska:

	<ul style="list-style-type: none"> - STREFA A – powierzchnia handlowa targowiska przeznaczona dla rolników pod sprzedaż produktów rolno-spożywczych, - STREFA B – powierzchnia handlowa targowiska przeznaczona dla rolników pod sprzedaż produktów rolno-spożywczych wyprodukowanych w systemie rolnictwa ekologicznego, - STREFA C – powierzchnia handlowa targowiska przeznaczona pod asortyment tekstylny, AGD i RTV, odzieżowy, obuwniczy, - STREFA D – asortyment przemysłowy, meblowy i inny. <p>Na terenie placu targowego należy zaprojektować następujące obszary informacyjne: informacje handlowe, informacje kierunkowe, numeracje alejek, opisy stref, opisy asortymentu, nazwy stoisk, reklamy panelowe wiszące, reklamy na głównych ciągach komunikacyjnych, znaki pionowe i poziome wewnętrznych dróg i parkingów, drogi ewakuacyjne, plan ewakuacji.</p> <p>Zakres planowanej inwestycji obejmuje: zapewnienie dwóch zjazdów z drogi gminnej (działka ew. nr 797/113 – ulica Kolejowa), budowę nawierzchni placu targowiska: jezdni – ciągów pieszo jezdnych, parkingów oraz pozostałej powierzchni handlowej – w kostce betonowej wraz zaprojektowaną małą architekturą i zielenią, budowę odwodnienia całej powierzchni targowiska, budowę przyłączy: wodociągowego, kanalizacyjnego, energetycznego, budowę sanitariatów WC z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, budowę zadaszenia wraz z oświetleniem wewnętrznym alei handlowej na powierzchni handlowej targowiska, budowę oświetlenia, nagłośnienia oraz wewnętrznego systemu bezpieczeństwa (za pomocą kamer przemysłowych) całego terenu targowiska wraz z przyległymi parkingami wzdłuż ulic, budowę ogrodzenia całego terenu targowiska wraz z bramami wjazdowymi wraz z bramami wjazdowymi przesuwными oraz likwidację ewentualnych kolizji.</p> <p>Pierwszeństwo w zatrudnieniu przy obsłudze targowiska będą miały osoby długotrwale bezrobotne, o niskich kwalifikacjach zawodowych, które w wyniku uzyskania niezbędnych kwalifikacji w ramach Projektu 2 przerwą swoją nieaktywność na rynku pracy.</p>
Podmiot realizujący projekt	Gmina Małkinia Górna
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	Zadanie to jest pochodną zdiagnozowania na obszarze Gminy, a w szczególności na obszarze rewitalizacji nienajlepszej kondycji gospodarczej (rozdział 3.3) oraz bezrobocia (rozdział 3.3.2.). Poprzez stworzenie warunków do sprzedaży bezpośredniej, z jednej strony dojdzie do tworzenia się więzi handlowych, w których odbiorca w prosty sposób będzie mógł kontrolować pochodzenie towaru, a z drugiej strony główną korzyścią z inwestowania w rozwój targowisk jest również rozwój lokalnej przedsiębiorczości – lokalne centra zbytu skupiają wokół siebie inne rodzaje aktywności gospodarczej. Już sama obsługa targowiska stworzy nowe miejsca pracy. Powstałe targowisko stanie się także miejscem animacji lokalnej, w której

	prezentowane będą dobra (kulinaria, rękodzieło) wytworzone w ramach realizowanych projektów animacyjnych na obszarze rewitalizacji.
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p> <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji</p> <p>2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p> <p>Cel 3: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</p> <p>3.1. Stworzenie infrastruktury na rzecz lokalnej przedsiębiorczości</p>
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. powstanie nowych miejsc pracy, 2. poprawa stanu przestrzeni obszaru rewitalizacji, 3. poprawa jakości życia mieszkańców, 4. integracja społeczna, 5. rozwój przedsiębiorczości. <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objęta rewitalizacją – 4,077 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 3 szt. 2. Liczba nowopowstałych miejsc pracy na zrewitalizowanym obszarze – 1 szt. <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja techniczna, – protokoły odbioru robót budowlanych,

	<ul style="list-style-type: none"> – UG w Małkini Górnej, – PUP w Ostrowi Mazowieckiej, – protokoły z zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej.
Powiązanie projektu z innymi	<p>Projekt nr 1. - Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych.</p> <p>Projekt nr 2. - „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.</p>

Nazwa projektu	„Aktywne Centrum” – rewaloryzacja obszaru ulicy Przedszkolnej wraz z modernizacją budynków publicznych na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe oraz rekreacyjne.
Numer	6
Lokalizacja	działki ewidencyjne nr 1872, 810/37, 810/38, 1513, 797/11, 1862/7 – obszar ulicy Przedszkolnej, terenu Urzędu Gminy w Małkini Górnej oraz obszar działania Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu obszaru rewitalizacji Małkinia Górna
Szacowana wartość	4 000 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2020
Potencjalne źródła finansowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki UE (oś VI, EFRR ramach RPO WM 2014 – 2020) 2. Środki własne budżetu Gminy Małkinia Górna
Zakres realizowanych zadań	<p>Jest to kompleksowy projekt służący stworzeniu lokalnego centrum na rzecz rozwoju usług społecznych, edukacyjnych, kulturowych oraz rekreacyjnych. Projekt ten można podzielić na trzy podstawowe elementy, które w całości dopiero tworzą wielofunkcyjną przestrzeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pierwszy zakłada rozbudowę Urzędu Gminy o salę konferencyjną oraz zaplecze socjalno-biurowe. Ze względu na istniejącą stację uzdatniania wody zakłada się przeprowadzenie rozbudowę od strony wschodniej. Stworzone miejsca ma na celu możliwość realizacji Projektów 1 i 2 ukierunkowanych na rozwój społeczno-zawodowy mieszkańców obszaru rewitalizacji. Drugi element projektu zakłada również rozwój usług społecznych obszaru rewitalizacji – w tym przypadku ukierunkowany jest bardziej w stronę rozwoju kulturalnego oraz rekreacyjnego. Dotyczy on rozbudowy budynku GOKiS i rewaloryzacji przestrzeni terenu wokół niego. Zakłada rozbudowę budynku GOKiS w zakresie oczekiwań stawianych głównie w ramach Projektu 1, ale niewykluczone jest prowadzenie także</p>

	<p>zadań wynikających z Projektu 2. Zakłada on rozbudowę budynku o salę widowiskowo-kinową oraz sale do prowadzenia zajęć, a także zagospodarowanie i wyposażenie terenu dookoła GOKiS na cele wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – mała architektura w postaci ławek, stolików, miejsce na grilla czy ognisko, remont istniejącego boiska. Zakłada się również budowę niezbędnych miejsc parkingowych – zarówno dla rowerów jak i samochodów. W okresie letnim prowadzenie inicjatyw w ramach projektu 1 i 2 odbywać się będą także na zewnątrz zrewitalizowanego obszaru. Aby elementy te mogły tworzyć wspólnie nową jakość przestrzeni w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna niezbędny będzie element scalający dwa poprzednie. Zakłada on przebudowę nawierzchni jezdni i pasa drogowego ulicy Przedszkolnej: wykonanie podbudowy, nawierzchni bitumicznej, odwodnienia odcinka drogi, wykonanie energooszczędnego oświetlenia ulicznego, wykonanie kanalizacji sanitarnej, parkingów i zatok parkingowych, a także przebudowę kolektorów odprowadzających wody opadowe.</p> <p>Połączone ze sobą wszystkie te elementy umożliwią efektywne wykorzystanie potencjału społeczno-zawodowego mieszkańców obszaru rewitalizacji – zostaną zniwelowane wszelkie bariery przestrzenno-funkcjonalne uniemożliwiające rozwój mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Ze względu na limity i ograniczenia w realizacji projektów, nie przewiduje się udziału wyższego niż 40 % ogółu kosztów kwalifikowanych projektu.</p>
Podmiot realizujący projekt	Gmina Małkinia Górna
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	<p>Zadanie jest to jest odpowiedzią na konieczność podjęcia działań naprawczych związanych z tkanką społeczną obszaru rewitalizacji, która to by móc się rozwijać społecznie i zawodowo, potrzebuje wsparcia materialnego umożliwiającego ów rozwój. Problemy społeczne szeroko opisano w rozdziale 3.2 uwzględniając osoby bezrobotne, osoby starsze, osoby zaradne ekonomicznie. Aby przeprowadzane w ramach projektów 1 i 2 działania animacyjne oraz zawodowe przyniosły oczekiwane efekt, niezbędna jest jak najszybsza reakcja.</p> <p>Zadanie to ma celu również utworzenie nowej jakości przestrzeni na zrewitalizowanym obszarze. Konieczność podniesienia wartości estetycznej obszaru rewitalizacji określono pośrednio w rozdziale 3.5.2.1., a o istniejących barierach przestrzenno-funkcjonalnych powiedziano wiele w rozdziale 6.5.</p> <p>Zastosowanie energooszczędnego oświetlenia ulicznego przyniesie również wymierny efekt ekonomiczny.</p>
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p> <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji</p>

	<p>2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej na rzecz aktywizacji mieszkańców</p> <p>2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p>
<p>Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych miejsc pracy, - poprawa stanu przestrzeni obszaru rewitalizacji, - poprawa jakości życia mieszkańców, - integracja społeczna, - rozwój przedsiębiorczości. <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ok. 7 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. 2. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 5 szt. 3. Liczba nowopowstałych miejsc pracy – 1 szt. <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru robót budowlanych, - UG w Małkini Górnej - PUP w Ostrowi Mazowieckiej, - protokoły z zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej.
<p>Powiązanie projektu z innymi</p>	<p>Projekt nr 1. - Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych.</p> <p>Projekt nr 2. - „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmocnienie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.</p>

Nazwa projektu	„Sport łączy pokolenia” – modernizacja stadionu i jego zaplecza jako narzędzia budowania lokalnych więzi.
Numer	7
Lokalizacja	działka ewidencyjna nr 1853 na obszarze rewitalizacji Małkinia Górna
Szacowana wartość	300 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2019
Potencjalne źródła finansowania	3. Środki UE (oś VI, EFRR ramach RPO WM 2014 – 2020) 4. Środki własne budżetu Gminy Małkinia Górna
Zakres realizowanych zadań	<p>Istniejące boisko spełnia warunki techniczne co do rozmiarów, ale jest niestety równe i źle wyprofilowane. Projekt oprócz wyrównania boiska zakłada przede wszystkim remont i docieplenie szatni i sanitariatów, remont natrysków oraz pokoju dla sędziów. Remont starej płyty treningowej wymaga także odwodnienia, podsypywania ziemią i zamontowania energooszczędnego oświetlenia, gdyż w sezonie jesiennym i wiosennym nie jest możliwe przeprowadzenie żadnych zajęć po zmierzchu. Odremontowania wymaga również bieżnia wokół starej płyty boiska, aby umożliwić podejmowanie działań nie tylko z zakresu piłki nożnej, ale także innych form aktywności – także takich dostosowanych do osób starszych i młodszych. Aby odbywane inicjatywy miały charakter międzypokoleniowej rywalizacji i budowania więzi, niezbędne jest także zwiększenie miejsc siedzących dla publiczności, a także zadaszenie trybun. Projekt zakłada również rozwiązanie problemu miejsc parkingowych. Projekt ten jest częścią wieloletniej perspektywy zagospodarowania tego terenu, która w drugim etapie obejmować będzie teren za boiskiem – w chwili obecnej teren ten jest zakrzaczonym mokradłem.</p> <p>Przy organizacji wszelkich inicjatyw włączone zostaną organizacje pozarządowe działające na obszarze krzewiące kulturę i wychowanie poprzez sport np. Małkiński Klub Sportowy.</p> <p>Do obsługi stworzonej infrastruktury zakłada się również zatrudnienie pracownika wyłonionego w trakcie realizacji Projektu 2.</p>
Podmiot realizujący projekt	Gmina Małkinia Górna
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	<p>Projekt ten ma stanowić odpowiedź na wyzwanie stopniowego odpływu mieszkańców ze zrewitalizowanego obszaru oraz zmiany w demografii obszaru rewitalizacji (rozdział 3.2.1. i podrozdziały), który ze względu na istniejącą infrastrukturę jest mało atrakcyjnym miejscem i z jednej strony nie zaspokaja potrzeb ogółu mieszkańców rewalizowanego obszaru i z drugiej strony nie odpowiada w swych rozwiązaniach technicznych na wyzwania stawiane osobom starszym dla zachowania ich zdrowia. O konieczności zachowania zdrowia i sprawności osób starszych, potrzebie stworzenia im warunków aktywności pozazawodowej oraz współpracy międzypokoleniowej mówiono przy okazji innych projektów, a także w części diagnostycznej. Efektem zrewitalizowania stadionu i jego zaplecza będzie także przeciwdziałanie degradacji stanu i zagospodarowania</p>

	<p>przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji oraz jego marginalizacji. Wymierny będzie także efekt środowiskowy – poprzez zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku zaplecza boiska, w którym znajdują się szatnie, sanitariat, natryski oraz pokój dla sędziów (termomodernizacja) a także montaż energooszczędnego oświetlenia.</p>
<p>Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań</p>	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji 2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej na rzecz aktywizacji mieszkańców 2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza 4.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i infrastruktury społecznej wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.</p>
<p>Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych miejsc pracy, - poprawa stanu przestrzeni obszaru rewitalizacji, - poprawa jakości życia mieszkańców, - integracja społeczna, - międzypokoleniowa współpraca <p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ok. 3,1 ha 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. 3. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. 2. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 3 szt. 3. Liczba nowopowstałych miejsc pracy – 1 szt. <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji</p>

	danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu). Źródło pozyskania danych: <ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru robót budowlanych, - UG w Małkini Górnej, - PUP w Ostrowi Mazowieckiej, - protokoły z zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej.
Powiązanie projektu z innymi	Projekt nr 1. - Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych. Projekt nr 2. - „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmocnienie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.

Nazwa projektu	Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Małkinianka” – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
Numer	8
Lokalizacja	obszar SML-W „Małkinianka” (wraz z budynkami 1a, 1b, 1c i 1d na ulicy Przedszkolnej w Małkini Górnej) – działki ewidencyjne nr 1862/2, 1862/3, 1862/4, 1862/5, 1877/4, 1877/4, 1862/6, 1877/5, 1877/1 oraz 1862/1
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł
Okres realizacji	2018 - 2022
Potencjalne źródła finansowania	3. Środki UE (oś VI, EFRR ramach RPO WM 2014 – 2020) 4. Środki SML-W „Małkinianka”
Zakres realizowanych zadań	Obszar SML-W „Małkinianka” znajdujący się na obszarze rewitalizacji wymaga interwencji z zakresie dostosowania istniejących warunków bytowych mieszkańców do oczekiwań stawianych w głównych celach i kierunkach programu rewitalizacji. Spółdzielnia przeprowadziła już szereg prac remontowych poprawiających przede wszystkim sposób zarządzania energią cieplną w budynkach. w latach 2010 – 2011 przeprowadzono kompleksową termomodernizację oraz wymianę sieci ciepłowniczej. Pobudowano także 56 kolektorów słonecznych, które zostały wpięte w zasilanie ciepłem C.WU. Cała inwestycja została sfinansowana w ramach Kredytu Inwestorskiego „Nasz Remont” udzielonego przez PKO BP SA. Kredytu udzielono na okres 15 lat. Obecnie spółdzielnia nie jest w stanie wygenerować środków na ożywienie społeczno-gospodarcze zarządzanego obszaru. W ramach projektu przewidziany jest remont klatek schodowych oraz przebudowa drogi osiedlowej wraz z parkingami. Droga

	<p>ta jest jednocześnie drogą pożarową i przebiega wyłącznie po gruntach spółdzielni. Remont drogi opiewa na kwotę około 400 000 zł, a zatem nie stanowi więcej niż 40 % kosztów kwalifikowanych projektu. Droga ta znajduje się również będzie przy terenach, które spółdzielnia zamierza przygotować w ramach realizacji projektu pod działalność gospodarczą. Niezbędne będzie w tym zakresie odpowiednich prac uzbrojeniowych terenu. Znajdujący się na obszarze przestrzeni publicznej także wymaga modernizacji, by dostosować ją do warunków zmieniającej się struktury demograficznej obszaru – tak aby mogła w zadowalający sposób spełniać oczekiwania mieszkańców umożliwiając budowanie trwałych relacji międzypokoleniowych i zachęcając do pozostawania na obszarze – remont placu zabaw oraz montaż nowych urządzeń poprawiających jakość życia obszaru: osiedlowa siłownia zewnętrzna. W wyniku reorganizacji przestrzeni możliwa będzie realizacja zadań wynikających z projektów miękkich: animacja lokalna (Projekt 1) oraz rozwój gospodarczy (Projekt 2). Przy wyborze osób, które podejmą działalność gospodarczą na przygotowanym terenie, pierwszeństwo będą miały osoby, które uzyskały niezbędne kwalifikacje w ramach realizacji projektu 2.</p>
Podmiot realizujący projekt	SML-W „Małkinianka” w Małkini Górnej
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy	<p>Niniejszy projekt zakłada ożywienie społeczno-gospodarcze tego obszaru, który jest obszarem zmarginalizowanym. Na obszarze odnotowuje się szereg niepożądanych zjawisk społecznych i ekonomicznych szeroko opisanych w części diagnostycznej dokumentu.</p> <p>W połączeniu z działaniami miękkimi (Projekt 1 i 2) ukierunkowanymi na eliminację bądź ograniczenie zbadanych problemów społecznych i gospodarczych, realizacja tego projektu ma na celu powstanie lepszej jakości przestrzeni w rewitalizowanym obszarze, która będzie zachęcać do pozostawania na obszarze, budować trwałe relacje mieszkańców go zamieszkujących, a także wspierać przedsiębiorczość.</p>
Zgodność z celami strategicznymi i kierunkami działań	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji</p> <p>1.2. Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców</p> <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji</p> <p>2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej na rzecz aktywizacji mieszkańców</p> <p>2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p> <p>Cel 3:</p>

	<p>Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</p> <p>3.1. Stworzenie infrastruktury na rzecz lokalnej przedsiębiorczości</p>
<p>Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w stosunku do celów rewitalizacji</p>	<p>W ramach realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnowa tkanki mieszkaniowej obszaru rewitalizacji, - powstanie przyjaznych dla wielopokoleniowego przekroju mieszkańców przestrzeni publicznych, - powstanie infrastruktury społecznej rewitalizowanym obszarze, - wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców, - ożywienie gospodarcze, <p>Wskaźniki produktu :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach – 2 szt. 2. Liczba obiektów infrastruktury społecznej, którym udzielono wsparcia – 1 szt. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. 2. Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 2 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - ok. 1,2 ha <p>Stopień realizacji projektu będzie opisany w raporcie realizacji projektu, który będzie zawierał wybrane wskaźniki realizacji danego zadania (wskaźniki produktu i rezultatu).</p> <p>Źródło pozyskania danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru robót budowlanych, - ewidencja osób korzystających z rewitalizowanych obszarów - PUP w Ostrowi Mazowieckiej, - ankiety przeprowadzane przez UG w Małkini Górnej, - protokoły z zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej.
<p>Powiązanie projektu z innymi</p>	<p>Projekt nr 1. - Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych.</p> <p>Projekt nr 2. - „Aktywny znaczy potrzebny” – wzmocnienie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość.</p>

10.2. UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawia się następująco:

1. Budowa mieszkań komunalnych na rewitalizowanym obszarze.
2. Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz utworzenie centrum monitoringu w Małkini Górnej.
3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z termomodernizacją budynku Ośrodka Zdrowia i OPS i przebudową drogi gminnej ul. Biegańskiego na cel poprawy warunków życia mieszkańców.
4. Termomodernizacja Zespołu Szkół Gminnych w Małkini Górnej.
5. Budowa sieci światłowodowej w miejscowości Żachy-Pawły.

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych czyli realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 21. Przedsięwzięcia uzupełniające

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka przedsięwzięcia	Powiązanie z celami i kierunkami interwencji	W jakim zakresie przyczyni się do wzmocnienia efektów rewitalizacji?
1.	Budowa mieszkań komunalnych na rewitalizowanym obszarze	<p>Celem projektu będzie zwiększenie ilości mieszkań komunalnych w Małkini Górnej zmierzające do osiągnięcia przez Gminę następujących korzyści:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzyskanie oszczędności w przyszłych wydatkach ponoszonych na utrzymanie budynków (m.in. ograniczenie przyszłych kosztów ponoszonych przez Gminę na naprawy i remonty infrastruktury budowlanej budynków); – przedsięwzięcie ma służyć realizacji zadań publicznych należących do zakresu zadań własnych Gminy Małkinia Górna w rozumieniu ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o ochronie praw lokatorów. – brak wpływu zobowiązań z tytułu realizacji Projektu na państwowy dług publiczny oraz deficyt sektora finansów publicznych; – realizację Przedsięwzięcia przy udziale Partnera Prywatnego, a nie w tradycyjnej formule opartej o przepisy prawa zamówień publicznych. <p>Budowa mieszkań na terenie Małkini Górnej wynika z niedostatecznej liczby mieszkań w stosunku do istniejącego zapotrzebowania oraz braku zasobów finansowych w budżecie Gminy umożliwiających realizację inwestycji wyłącznie ze środków własnych Gminy. Oczekuje się, że powyższe cele zostaną zrealizowane w ramach współpracy z partnerem prywatnym, który będzie odpowiedzialny za sfinansowanie, zaprojektowanie i przeprowadzenie niezbędnych robót budowlanych oraz za utrzymanie zmodernizowanej infrastruktury, a jego wynagrodzenie pochodzić będzie w głównej mierze z płatności ze strony Gminy. Projekt polega na wybudowaniu jednego mieszkalnego budynku komunalnego, w skład którego będzie wchodzić 40 samodzielnych lokali mieszkalnych, o powierzchni 35-40 m² lub dwóch budynków w skład których będzie wchodzić 30 samodzielnych lokali mieszkalnych, o powierzchni 35-40 m². W budynku będą przewidziane piwnice lokatorskie oraz parking przed budynkiem</p>	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.2. Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji 2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p>	<p>poprawa jakości życia mieszkańców, stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania</p>

		do użytku mieszkańców. Budynek ma zostać wykonany w technologii energooszczędnej, ogrzewany gazem ziemnym. Nieruchomość, na której ma powstać budynek przeznaczony na potrzeby mieszkaniowe Gminy, stanowi własność Gminy Małkinia Górna. Zgodnie z Uchwałą nr 146/XXV/97 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 18 sierpnia 1997 roku w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miejscowości gminnej Lokalizacja: Małkinia Górna, działki o numerach ewidencyjnych 1961/1 i 1961/2 położone w miejscowości Małkinia Górna znajdują się na terenie usług, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz urządzeń komunikacji samochodowej. Działki przeznaczone na realizację przedsięwzięcia są „uzbrojone” tj. posiadają dostęp do sieci wod – kan, zasilania elektrycznego i gazu ziemnego. W budynku/budynkach wstępnie nie planuje się prowadzenia działalności komercyjnej.		
2	Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz utworzenie centrum monitoringu w Małkini Górnej	<p>Stan projektowany zakłada w pierwszym etapie remont oświetlenia ulicznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymianę opraw na oprawy w technologii LED. – wymianę wysięgników. – wymianę zabezpieczeń na liniach napowietrznych – wymianę przewodów zasilających oprawy oświetleniowe – szafy oświetleniowe SO będą tylko remontowane w zakresie wymiany zabezpieczeń oraz ew. zegarów sterujących na nowe – elektroniczne – Wyniesienie szaf SO poza rozdzielnię NN w stacji Tr. <p>W drugim etapie przewiduje się w ramach współpracy Komisarzatem Policji w Małkini Górnej uruchomienie centrum monitoringu w Małkini Górnej, do którego wpięty zostanie monitoring utworzony w ramach realizacji Projektu 3.</p>	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa</p> <p>Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji 2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności</p>	poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszaru
3	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z termomodernizacją budynku Ośrodka Zdrowia i OPS i przebudową drogi gminnej ul. Biegańskiego na cel poprawy	W zakres przedmiotowej inwestycji wchodzi wykonanie zagospodarowania przestrzeni publicznej przy budynku Ośrodka Zdrowia w Małkini Górnej na rzecz wspierania głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Inwestycja obejmuje przebudowę układu komunikacyjnego obsługującego budynek Ośrodka Zdrowia oraz budynki przyległej zabudowy szeregowej, w których oprócz budynków mieszkalnych znajdują się siedziby instytucji gminnych. Do właściwego funkcjonowania przedmiotowego układu komunikacyjnego niezbędna jest przebudowa przyległych ulic gminnych – ulicy dojazdowej przy	<p>Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia</p> <p>Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu</p>	poprawa usług społecznych świadczonych na obszarze, poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa struktury przestrzenno-funkcjonalnej obszaru, ochrona środowiska

	warunków życia mieszkańców.	garażach i ulicy Biegańskiego. Oprócz tego przewidziana jest również termomodernizacja budynku Biegańskiego 3, w którym znajduje się Ośrodek Zdrowia a także siedziba OPS. Projekt zakłada również stworzenie nowych miejsc aktywizacji i animacji mieszkańców obszaru, tak aby poszerzać ofertę kierowaną w ramach projektów głównych.	dotrzymania standardów jakości powietrza 4.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i infrastruktury społecznej wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.	
4	Termomodernizacja Zespołu Szkół Gminnych w Małkini Górnej.	Projekt zakłada dostosowanie budynku do spełniania aktualnych wymogów odnośnie racjonalizacji użytkowania energii poprzez docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachu Sali Sportowej, docieplenie dachu Sali sportowej, docieplenie stropu nad partnerem, docieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją, wymianę starych okien, wymianę drzwi zewnętrznych, wymianę starych świetlików, wymianę naświetleń Sali sportowej, zastosowanie odnawialnych źródeł energii, modernizację instalacji C.O., wymianę źródeł ciepła – kotłów olejowych na gazowe. Projekt zakłada także dostosowanie rozwiązań funkcjonalnych budynku do możliwości realizacji zadań animacyjnych i aktywizujących mieszkańców (w tym najmłodszych).	Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji 1.1. Włączenie społeczne i aktywizacja zawodowa mieszkańców potrzebujących wsparcia Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza 4.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i infrastruktury społecznej wraz z modernizacją źródeł ich ogrzewania i przygotowania C.W.U.	ochrona środowiska, poprawa oferty społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
5	Budowa sieci światłowodowej w miejscowości Żachy-Pawły.	Projekt zakłada budowę sieci światłowodowej w miejscowości Żachy-Pawły, która jest w obszarze rewitalizacji i jest wykluczona cyfrowo ze względu na swoje peryferyjne położenie. Projekt ten ma na celu podnieść jakość życia mieszkańców zamieszkujących ten obszar, który w chwili obecnej zmaga się z wieloma problemami natury społecznej.	Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji 2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez odnowę przestrzeni i jej spójności	poprawa jakości życia mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne

XI. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych. Opisano mechanizmy zapewniania komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami podmiotów i funduszy na obszarze rewitalizacji. Przedstawiono również syntetyczny opis działań zapewniających włączenie mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie miasta w proces rewitalizacji.

11.1. MECHANIZMY ZAPEWNIANIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Zachowanie komplementarności projektów rewitalizacyjnych w różnych wymiarach jest koniecznym wymogiem dla wspierania projektów w ramach RPO w.m. Poszczególne wymiary zostały przedstawione w grafice poniżej.

Ryc. 27. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020”

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 jest komplementarny pod względem przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Szczegółowy opis komplementarności PR dla poszczególnych wymiarów został przedstawiony w następujących podrozdziałach.

11.1.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Komplementarność przestrzenna została zachowana dzięki skupieniu działań na obszarze rewitalizacji, czyli w miejscu największej koncentracji zbadanych problemów, Wskazano 2 podobszary, w których koncentracja problemów jest największa. Zostały one wyznaczone jako dwa podobszary rewitalizacji:

1. Podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły,
2. Podobszar rewitalizacji Małkinia Górna

Wszystkie projekty społeczne (tzw. miękkie) są skierowane dla wszystkich mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji, tj. dotyczą 3 529 osób (29,47 % ogółu mieszkańców Gminy), a projekty infrastrukturalne niezbędne realizacji celów społecznych zlokalizowane są w całości w obszarze rewitalizacji, który obejmuje 14,66 % powierzchni Gminy (1 968 ha). Założeniem takiego umiejscowienia projektów i przedsięwzięć głównych jest osiągnięcie jak największej efektywności podjętej interwencji w ramach rewitalizacji i ograniczenie zbadanych na obszarze rewitalizacji różnorodnych problemów.

Macierz komplementarności przestrzennej projektów rewitalizacyjnych przedstawiono w kolejnej tabeli – „iksem” zaznaczono obszar realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 22. Komplementarność przestrzenna PR

Numer projektu	Realizacja na podobszarach rewitalizacji	
	podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły	podobszar rewitalizacji Małkinia Górna
PROJEKTY GŁÓWNE		
1	x	x
2	x	x
3		x
4		x
5		x
6		x
7		x
8		x

Zródło: opracowanie własne

Powyższa tabela wskazuje na lokalizację i realizację danych projektów i przedsięwzięć na wybranych podobszarach rewitalizacji. Jak widać projekty główne o charakterze społecznym są skierowane do wszystkich mieszkańców podobszarów rewitalizacji, natomiast projekty infrastrukturalne (tzw. twarde) dotyczą określonych przestrzeni poszczególnych podobszarów rewitalizacji, by zapewnić jak najlepsze efekty realizowanych przedsięwzięć o charakterze społecznym – w tym przypadku ukierunkowane są one na obszar rewitalizacji Małkinia Górna, ale należy zaznaczyć, iż z infrastruktury tej będą również korzystać mieszkańcy podobszaru rewitalizacji Żachy-Pawły.

Aby zachować jak największą komplementarność PR nie przewiduje się realizacji projektów/przedsięwzięć poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji.

Opracowując niniejszy dokument dużą uwagę skupiono także na jego efektywność, by opracowany plan interwencji nie był działaniem punktowym, a obejmował cały dotknięty kryzysem obszar. Służą temu projekty 1 i 2 zakładające czynny udział wszystkich mieszkańców rewitalizacji. Projekty 3 – 8 natomiast zapewniają skuteczną realizację wymienionych projektów. Projekty mają dodatkowo charakter prospołeczny – zwiększający uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym, eliminowanie ograniczeń i barier przestrzenno-funkcjonalnych, a więc nie tylko nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak np. wykluczenie, a wręcz przeciwnie – relacje społeczne ulegną znacznej poprawie.

11.1.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych również została zachowana. Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 obejmuje wszystkie sfery rewitalizacji, które zostały poddane analizie i w których zbadano konkretne problemy. Kluczową sferą w ramach interwencji jest sfera społeczna i to na eliminację problemów z tej sfery jest ukierunkowana interwencja w ramach rewitalizacji w Gminie Małkinia Górna. W wyniku analizy problemów w sytuacji społecznej został wyznaczony cel szczegółowy 1.

W sferze społecznej interwencja jest skierowana na eliminację wykazanych na obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk tj.:

1. zmiany demograficzne (depopulacja oraz zmiana struktury wiekowej mieszkańców),
2. bezrobocie (z uwzględnieniem osób trwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach),
3. niska samowystarczalność ekonomiczna mieszkańców (wyrażona poprzez wielkość zaległości czynszowych jak również uzależnienie od pomocy społecznej),
4. niski poziom bezpieczeństwa

Celem zaplanowanych projektów miękkich jest eliminacja zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, która ma doprowadzić do wyjścia z sytuacji kryzysowej podobszarów rewitalizacji.

Cel drugi, trzeci i czwarty, który dotyczy przemian w aspekcie materialnym jest ściśle skorelowany z celem pierwszym ponieważ tworzy infrastrukturę i przestrzeń niezbędną do realizacji działań aktywizujących bądź poprawiającą sytuację materialną społeczności obszaru rewitalizacji lub pobudzających gospodarczo rewitalizowany obszar.

W kontekście procesu rewitalizacji w aspekcie komplementarności problemowej jest zachowano więc konieczność realizacji projektów/przedsięwzięć wzajemnie się dopełniających sprawiając, że LPR będzie oddziaływał na obszar objęty interwencją we wszystkich niezbędnych aspektach:

- społecznym (np. animacja lokalna)
- gospodarczym (np. powstanie terenów pod działalność gospodarczą)
- przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym (np. odnowa tkanki mieszkalnej obszaru rewitalizacji)
- środowiskowym (np. przeciwdziałanie zjawisku „niskiej emisji”)

i nie będzie powodował fragmentacji działań (np. tylko rewitalizacja techniczna).

Skuteczność problemowa została zachowana również poprzez zgodność LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy, w których to w mniejszym bądź większym stopniu wyartykułowano konieczność podjęcia niezbędnych działań mających na celu eliminację negatywnych zjawisk z różnych sfer w Gminie

W kolejnej tabeli ukazano bezpośrednie powiązania projektów głównych i uzupełniających z opisanymi celami i kierunkami rewitalizacji

Tabela 23. Komplementarność problemowa

Numer projektu	CELE REWITALIZACJI							
	Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji			Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji		Cel 3: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji	Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza	
	KIERUNKI DZIAŁAŃ							
	1.1.	1.2.	1.3.	2.1.	2.2.	3.1	4.1.	4.2.
PROJEKTY GŁÓWNE								
1	x							
2	x	x						
3	x	x	x	x	x	x	x	
4		x			x		x	
5	x				x	x		
6	x			x	x			
7	x			x				x
8		x		x	x	x		

Źródło: opracowanie własne

Główne projekty rewitalizacyjne są również powiązane pomiędzy sobą. Chodzi tutaj przede wszystkim o projekty, które mogą otrzymać dofinansowanie z funduszu EFRR i EFS. Są to projekty zintegrowane i zachodzi między nimi korelacja. Są one wspólnie ukierunkowane na osiągnięcie efektu w postaci ograniczenia problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych, a także wykorzystują lokalny potencjał. Opis powiązań został zawarty w opisie każdego z projektów głównych. W następnej tabeli wskazano bezpośrednie powiązania projektów głównych pomiędzy sobą.

Ryc. 28. Powiązania projektów głównych

	Projekt główny nr 1	Projekt główny nr 2	Projekt główny nr 3	Projekt główny nr 4	Projekt główny nr 5	Projekt główny nr 6	Projekt główny nr 7	Projekt główny nr 8
Projekt główny nr 1			x		x	x	x	
Projekt główny nr 2			x		x	x	x	x
Projekt główny nr 3	x	x		x				
Projekt główny nr 4			x					
Projekt główny nr 5	x	x						

Projekt główny nr 6	x	x						
Projekt główny nr 7	x	x						
Projekt główny nr 8	x	x						

Źródło: opracowanie własne

11.1.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna polega na wypracowaniu odpowiedniego systemu zarządzania i oceny programu rewitalizacji. W ramach realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 utworzono system, który zapewnia aktywny udział wszystkich interesariuszy. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu rewitalizacji będzie Urząd Gminy w Małkini Górnej, który wspólnie z pozostałymi interesariuszami rewitalizacji będzie prowadził proces rewitalizacji na danym obszarze. System zarządzania został opisany szczegółowo w rozdziale XIII Opis struktury zarządzania realizacją programu rewitalizacji.

11.1.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Komplementarność źródeł finansowania została zachowana we wszystkich przedsięwzięciach, co oznacza, że w kontekście polityki spójności 2014-2020 projekty opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Projekty zakładają różne źródła finansowania, w tym: środki własne podmiotów realizujących dane zadania. Wszystkie źródła finansowania wzajemnie się uzupełniają celem uzyskania korzystnych efektów rewitalizacji. Projekty rewitalizacyjne mogą zostać dofinansowane z różnych źródeł. Dokładne wskazanie źródeł finansowania i szacunkowa wielkość została przedstawiona w rozdziale XII Finansowanie programu rewitalizacji i harmonogram realizacji działań.

11.1.6. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa została zachowana dzięki integracji działań o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowanych bądź w trakcie realizacji na terenie Gminy Małkinia Górna. Dane działania są komplementarne z zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami ujętymi w Programie Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022, gdyż dotyczyły istotnych elementów tworzenia integracji społeczno-zawodowej mieszkańców (np. OD BEZRADNOŚCI DO SAMODZIELNOŚCI), a także miały wpływ na aspekt przestrzenno-funkcjonalny obszaru związany z poprawą jakości życia mieszkańców obszaru (np. Aktywizacja społeczno - gospodarcza Gminy Małkinia Górna poprzez rozwój infrastruktury technicznej - rozbudowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w Małkini Górnej). Zaplanowane w Programie Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 działania są w części kontynuacją, a także uzupełnieniem poprzednio zrealizowanych projektów. Celem realizacji programu jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego osiągnięcie zrównoważonego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy Małkinia Górna.

Tabela 24. Wykaz projektów zrealizowanych i w trakcie realizacji dofinansowanych z funduszy unijnych

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania
Projekty zrealizowane	
Aktywizacja społeczno - gospodarcza Gminy Małkinia Górna poprzez rozwój infrastruktury technicznej - rozbudowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w Małkini Górnej	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
Aktywizacja społeczno - gospodarcza Gminy Małkinia Górna poprzez zwiększenie zasięgu przestrzennego dróg gminnych - przebudowa drogi gminnej ul. 1 Maja oraz drogi dojazdowej w Małkini Górnej.	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Małkini Górnej poprzez udostępnienie Internetu 90 gospodarstwom domowym i utworzeniu 3 PIAP	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
Aktywizacja społeczno - gospodarcza Gminy Małkinia Górna poprzez zwiększenie zasięgu przestrzennego dróg gminnych - przebudowa drogi dojazdowej na stację PKP w Małkini Górnej.	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
Akademia Małego Człowieka	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
OD BEZRADNOŚCI DO SAMODZIELNOŚCI	Fundusze Europejskie na lata 2007-2013
Projekty w trakcie realizacji	
Projekt „ERASMUS” + pn. „Mobilność kadry edukacji szkolnej”	Fundusze Europejskie na lata 2014-2020
Regionalne partnerstwo samorządów Mazowsza dla aktywizacji społeczeństwa informacyjnego w zakresie e-administracji i geoinformacji – zwiększenie informacji	Fundusze Europejskie na lata 2014-2020
Stawiam na edukację!	Fundusze Europejskie na lata 2014-2020
Program Umiem pływać	Środki MSiT
Program Senior+	Mazowiecki Urząd Wojewódzki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Małkini Górnej

11.2. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji dla gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 tworzony był przez władze gminy wspólnie z mieszkańcami i innymi grupami interesariuszy. Uspołecznienie działań związanych z rewitalizacją przewidziane jest na wszystkich etapach, łącznie z etapem realizacji. Planowana rewitalizacja może bowiem zakończyć się sukcesem tylko w sytuacji zaangażowania społeczności lokalnej w działania z nią związane. Prace nad PR podzielone były na trzy etapy: diagnostyczny, projektowania i programowania. Na każdym z etapów włączano zainteresowane grup społeczne w prowadzone prace. Na etapie diagnostycznym mieszkańcy Gminy oraz interesariusze przedstawiali swoje oceny dotyczące problemów rozwojowych gminy jej obszarów oraz obiektów wymagających interwencji. Stosując metodę CAWI (wywiad wspomagany komputerowo przy pomocy strony WWW – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej) zebrano interesujący materiał studialny dotyczący funkcjonowania gminy w różnych sferach życia publicznego, zidentyfikowano obszary postrzegane przez mieszkańców jako kryzysowe i wymagające interwencji publicznej. Ankieta została przeprowadzona w sierpniu 2016 r. Jej wersja

papierowa została udostępniona w Urzędzie Gminy. Wersja elektroniczna była dostępna na stronie internetowej Urzędu Gminy Małkinia Górna.

Z ankietą do mieszkańców gminy docierali też bezpośrednio pracownicy członkowie powołanego zespołu ds. opracowania programu rewitalizacji, pracownicy Urzędu Gminy, sołtysi, pracownicy spółdzielni mieszkaniowych. Łącznie wersję papierową i elektroniczną wypełniło 208 mieszkańców gminy. Na etapie diagnostycznym przeprowadzono jeszcze spotkania i warsztaty z interesariuszami. Wyznaczone obszary zdegradowane i przeznaczone do rewitalizacji poddano konsultacjom, a mieszkańcy i interesariusze mogli się do niego odnieść poprzez składanie uwag.

Na etapie projektowania powstała wizja rewitalizacji oraz określone zostały kierunki działań i cele rewitalizacji opracowane wspólnie z interesariuszami. Mieszkańcy i interesariusze mieli możliwość zgłaszania swoich projektów oraz zgłaszania uwag do projektu Programu Rewitalizacji.

Ostateczna wersja niniejszego dokumentu wymagała wielu korekt oraz mediacji celem dostosowania ich do wymagań stawianych przez interesariuszy rewitalizacji. W toku postępowania nad pracami związanymi z ostateczną wersją niniejszego dokumentu w dniach przeprowadzono dodatkowe konsultacje społeczne w dniach od 13 do 18 lipca 2017 r. Konsultacjom poddawana była część diagnostyczna dokumentu umożliwiająca prawidłowe wyłonienie obszarów wymagających najpilniejszego wsparcia w ramach procesu rewitalizacji. Konsultacje prowadzone były w formie zbierania uwag i opinii w postaci papierowej elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego dostępnego:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Małkinia Górna pod adresem internetowym bip.malkiniagorna.pl w zakładce Konsultacje społeczne,
- w Sekretariacie Urzędu Gminy Małkinia Górna, ul. Przedszkolna 1, 07-320 Małkinia Górna.

W ramach konsultacji społecznych w dniach od 13. lipca do 18. lipca na reprezentatywnej grupie mieszkańców odbyło się na terenie Gminy także badanie ankietowe, w trakcie którego mieszkańcy Gminy zostali powtórnie zapoznani z wyznaczonymi obszarami rewitalizacji oraz procesem rewitalizacji. Zapytano ich również czy uzasadnione jest objęcie wyznaczonych obszarów wsparciem o charakterze rewitalizacyjnym, a także zostaną poproszeni o wskazanie największych, ich zdaniem, problemów w Gminie. Mieli również możliwość wyrażania swojego zdania na temat działań, które powinna podjąć Gmina Małkinia Górna w ramach rewitalizacji.

Konsultacje społeczne obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

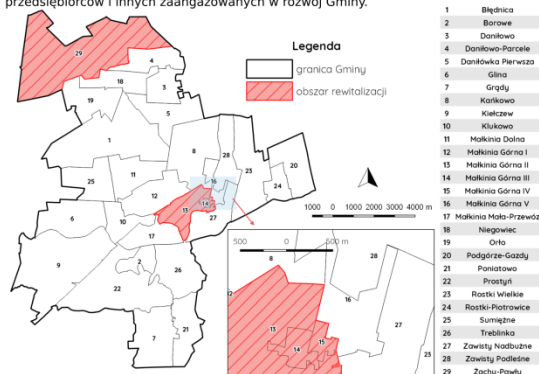

a n k i e t a

Gmina Małkinia Górna przystąpiła do opracowania dokumentu pn. "Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016-2022". Na podstawie sporządzonej diagnozy wyznaczono na obszarze Gminy obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, obejmujący następujące sołectwa:

1. Małkinia Górna II
2. Małkinia Górna III
3. Małkinia Górna IV
4. Zachy-Pawły

Na obszarze tym będą prowadzone działania o charakterze rewitalizacyjnym, tj. mające na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Rewitalizacja prowadzona jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, realizowane przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji. Oznacza to, że rewitalizacja jest wspólnym działaniem podejmowanym przez mieszkańców Gminy, władze, przedsiębiorców i innych zaangażowanych w rozwój Gminy.

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem dokumentu "Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022" zwracamy się do Państwa z prośbą o odpowiedź na kilka pytań, które przysługują się przeprowadzeniu działań o charakterze rewitalizacyjnym przy aktywnym udziale społeczności lokalnej.

Ankieta ma charakter anonimowy i pozwoli na ukierunkowanie działań zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców Gminy.

1. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji w Gminie Małkinia Górna obejmuje sołectwa **Małkinia Górna II, Małkinia Górna III, Małkinia Górna IV oraz Zachy-Pawły**. Czy Pani/Pana zdaniem uzasadnione jest prowadzenie rewitalizacji na wyżej wymienionym obszarze?

tak nie (dlaczego?)

2. Jakie Pani/Pana zdaniem największe problemy: społeczne (np. ubóstwo, niski poziom bezpieczeństwa, bezrobocie), gospodarcze (np. słaba kondycja przedsiębiorstw), przestrzenno-funkcjonalne (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, niski poziom obsługi komunikacyjnej) czy środowiskowe (np. obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi, zwierząt bądź środowiska) można dostrzec na terenie Gminy Małkinia Górna? Proszę wskazać **rodzaj problemu** oraz **lokalizację** szczególnej kumulacji niniejszego problemu.

2. Jakie Pani/Pana zdaniem, działania o charakterze rewitalizacyjnym powinny zostać podjęte w Gminie Małkinia Górna? Proszę podać **rodzaj przedsięwzięcia** oraz **lokalizację?**

Ryc. 29. Skan ankiety przeprowadzanej w ramach konsultacji społecznych w dniach 13 – 18 lipca 2017.

Źródło: opracowanie własne

W Programie Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 zaplanowano także udział interesariuszy na dalszych etapach procesu rewitalizacji, a mianowicie wdrażania, monitoringu i oceny PR. Program Rewitalizacji ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji kluczową rolę będą odgrywać mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, organizację pozarządowe i pozostali interesariusze zainteresowani aktywnym uczestnictwem we wdrażaniu programu. Włączenie interesariuszy w proces monitoringu i oceny programu będzie polegał na możliwości zgłaszania uwag dotyczących realizacji dodatkowych projektów i przedsięwzięć możliwych do wpisania w program rewitalizacji, a także pozostałych zapisów programu. Uwagi będą zbierane przez członków Zespołu ds. rewitalizacji, pracowników Urzędu Gminy w Małkini Górnej, pracowników OPS, a także radnych i sołtysów. Nabór uwag jest ciągły i będą one rozpatrywane podczas przeprowadzonej obowiązkowo co 2 lata oceny aktualności i realizacji programu rewitalizacji. Dana ocena będzie sporządzana w formie raportu, który będzie podany do publicznej wiadomości za pośrednictwem BIP.

Program Rewitalizacji może zostać zaktualizowany w zależności od potrzeb interesariuszy rewitalizacji i zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Małkinia Górna. Zespół ds. rewitalizacji będzie również odpowiedzialny za współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji. Daje to możliwość organizacji dodatkowych spotkań informacyjno-edukacyjnych dotyczących prowadzonego procesu rewitalizacji, a także zachęcających mieszkańców, przedsiębiorców i pozostałych interesariuszy do aktywnego włączenia się w rewitalizację Gminy Małkinia Górna np. poprzez realizację swoich pomysłów (projektów lub przedsięwzięć) na rzecz rozwoju obszaru rewitalizacji.

Dodatkowo interesariusze będą włączeni w proces wdrażania programu rewitalizacji poprzez prowadzoną aktywnie promocję działań rewitalizacyjnych i będą zachęceni do aktywnego uczestnictwa w realizacji poszczególnych projektów. Za promocję zaplanowanych w programie przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialny będzie Zespół ds. rewitalizacji. W tym celu zostaną wykorzystane dostępne środki przekazu tj. prasa lokalna, Internet, media społecznościowe; tak aby dotrzeć do jak największej liczby osób. W ramach działań informacyjnych będą również wykorzystane ogłoszenia, plakaty, ulotki, a także spotkania organizowane w ramach promocji działań rewitalizacyjnych.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Niniejszy rozdział przedstawia szacunkowe wartości danych projektów i przedsięwzięć wraz ze wskazaniem wielkości dofinansowania możliwego do uzyskania z różnych źródeł. Wielkość dofinansowania dotyczy całego okresu trwania projektu. Możliwe źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych zostały przedstawione w poniższych tabelach wraz ze wskazaniem szacowanej, maksymalnej wielkości dofinansowania. W tabelach podano również zakładany termin realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 25. Główne projekty rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji działań

Termin realizacji projektu	Projekt	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Potencjalne źródła finansowania
2018-2022	Animacja lokalna jako narzędzie budowania więzi i modelu społeczeństwa międzypokoleniowego w warunkach zmian demograficznych	Gmina Małkinia Górna, GOKiS, OPS, organizacje pozarządowe	500 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 9.1 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.
2018-2022	„Aktywny znaczy potrzebny” – wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji jako szansy na lepszą przyszłość	Gmina Małkinia Górna, OPS, GOKiS	400 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 9.1 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.
2018-2022	Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Zacisze” w Małkini Górnej – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.	SML-W „Zacisze”	4 500 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 6.2 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.

Termin realizacji projektu	Projekt	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Potencjalne źródła finansowania
2018 - 2022	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych szansą na czyste powietrze oraz wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Małkinia Górna, wspólnoty mieszkaniowe	1 730 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 4.2 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.
2017-2018	„Mój rynek” – budowa targowiska gminnego w obszarze rewitalizacji Małkinia Górna.	Gmina Małkinia Górna	1 620 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – PROW na lata 2014 – 2020 – do 63,36 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 36,64 %.
2018 - 2020	„Aktywne Centrum” – rewaloryzacja obszaru ulicy Przedszkolnej wraz z modernizacją budynków publicznych na cele społeczne, edukacyjne, kulturowe oraz rekreacyjne	Gmina Małkinia Górna	4 000 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 6.2 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.
2018-2019	„Sport łączy pokolenia” – modernizacja stadionu i jego zaplecza jako narzędzia budowania lokalnych więzi	Gmina Małkinia Górna	300 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 6.2 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.
2018-2022	Odnowa tkanki mieszkaniowej SML-W „Małkinianka” – poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	SML-W „Małkinianka”	1 000 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – RPO WM z działania 6.2 – do 80 % dofinansowania, – Środki własne podmiotów realizujących – min. 20 %.

Źródło: opracowanie własne

Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć uzupełniających zostały przedstawione w poniższej tabeli. Wszystkie możliwe źródła finansowania zostały podane szacunkowo i orientacyjnie. Doszczegółowienie przedsięwzięć uzupełniających nastąpi na etapie wdrażania PR.

Tabela 26. Przedsięwzięcia uzupełniające – szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji działań

Termin realizacji projektu	Projekt	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Potencjalne źródła finansowania
2017 - 2018	Budowa mieszkań komunalnych na rewitalizowanym obszarze	Gmina Małkinia Górna, Partnerstwo Publiczno-Prywatne	7 000 000,00	<ul style="list-style-type: none"> – środki własne, – inwestor

Termin realizacji projektu	Projekt	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Potencjalne źródła finansowania
2018-2019	Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz utworzenie centrum monitoringu w Małkini Górnej	Gmina Małkinia Górna, spółdzielnie mieszkaniowe	400 000,00	<ul style="list-style-type: none"> - RPO WM, - PROW, - środki własne Gminy - środki własne wspólnot mieszkaniowych
2017 - 2020	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z termomodernizacją budynku Ośrodka Zdrowia i OPS i przebudową drogi gminnej ul. Biegańskiego na cel poprawy warunków życia mieszkańców.	Gmina Małkinia Górna	2 450 000,00	<ul style="list-style-type: none"> - PRO WM, - PROW, - środki własne
2016 - 2017	Termomodernizacja Zespołu Szkół Gminnych w Małkini Górnej	Gmina Małkinia Górna	1 250 000,00	<ul style="list-style-type: none"> - RPO WM , - PROW, - WFOŚiGW - środki własne Gminy
2018	Budowa sieci światłowodowej w miejscowości Żachy-Pawły	Gmina Małkinia Górna	25 000,00	<ul style="list-style-type: none"> - RPO WM, - środki własne Gminy

Źródło: opracowanie własne

Na chwilę obecną występuje znikome współfinansowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków prywatnych, ponieważ niewielka liczba podmiotów prywatnych wyraziła chęć uczestnictwa w działaniach rewitalizacyjnych. Jednak jeśli w przyszłości pojawią się podmioty zainteresowane współudziałem przy realizacji działań rewitalizacyjnych zostaną one ujęte w programie.

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 jest programem, który daje możliwość aktualizacji jego założeń. W trakcie realizacji programu interesariusze będą mogli zgłaszać swoje pomysły i projekty i podczas oceny stopnia realizacji programu będzie można go rozszerzyć o nowe działania ukierunkowane na wyjście ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji. Więcej szczegółowych informacji na temat możliwości składania pomysłów i projektów na etapie wdrażania programu jest opisana w podrozdziale 11.2 i w rozdziale XIII.

XIII. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

Realizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022 wymaga odpowiedniego systemu wdrażania i zarządzania, ze względu na swoją złożoność. PR jest jednym z narzędzi do prowadzenia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring ich realizacji. Właściwa realizacja PR wymaga współpracy wszystkich interesariuszy rewitalizacji w Gminie Małkinia Górna.

Za realizację Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 odpowiedzialne będą władze Gminy Małkinia Górna. Poszczególne zadania wynikające z programu zostaną przypisane **Zespołowi ds. rewitalizacji**, który zostanie powołany zarządzeniem Wójta Gminy Małkinia Górna w sprawie powołania Zespołu ds. rewitalizacji. Do zadań Zespołu należeć będzie w szczególności:

- aktywny udział w opracowaniu programu rewitalizacji,
- opiniowanie i zgłaszanie uwag do projektu programu,
- przedkładanie Radzie Gminy zmian w treści programu rewitalizacji,
- opiniowanie wniosków przedkładanych przez interesariuszy rewitalizacji dotyczących zadań realizowanych w obszarze rewitalizacji,
- koordynacji wdrażania programu – zadaniem zespołu będzie przygotowanie wniosków celem pozyskania środków zewnętrznych na realizację projektów i przedsięwzięć zawartych w programie, zgodnie z ich harmonogramem,
- monitoring programu rewitalizacji - zbieranie danych niezbędnych do monitoringu i ewaluacji założeń programu,
- promocję programu rewitalizacji,
- współpraca ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji.

Koordynowanie procesu rewitalizacji, a także monitoring i ocena będzie głównym zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022. W skład Zespołu wchodzić pracownicy Urzędu Gminy oraz przedstawiciele władz Gminy Małkinia Górna z poszczególnych stanowisk:

- Przedstawiciele władz Gminy,
- Kierownicy Referatów Urzędu Gminy (do ich zadań należeć będzie monitorowanie i ocena stopnia realizacji PR, nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie, w tym także monitorowanie ich wdrażania, wnioskowanie do Wójta Gminy i Rady Gminy o uzasadnione zmiany w treści PR, przyjmowanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad ustalonych przez Zespół, działalność informacyjno-promocyjna oraz sporządzenie raportu końcowego na zakończenie horyzontu czasowego Programu Rewitalizacji)
- Sołtysi z obszarów objętych rewitalizacją (głównym ich zadaniem będzie pośrednictwo pomiędzy Urzędem Gminy a lokalną społecznością. Sołtys pełni funkcję lokalnego lidera, którego zadaniem jest zapewnienie rozwoju wsi, dlatego zasadnym jest włączenie go w proces rewitalizacji. Do pozostałych zadań Sołtysów w ramach Zespołu należeć będą: uczestniczenie w spotkaniach Zespołu i reprezentowanie na nich lokalnej społeczności oraz

prowadzenie konsultacji i spotkań w celu pozyskania ich opinii, a także informowaniu ich o działalności Zespołu),

- Doradcy ds. Rewitalizacji (przedstawiciele jednostek organizacyjnych JST, w tym placówek kulturalnych i oświatowych, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych i sektora gospodarczego. Doradcy wybierani będą przez Referentów. Osoba wytypowana na stanowisko Doradcy ds. Rewitalizacji wyraża chęć uczestnictwa w Zespole. Do zadań doradców należeć będą: wspomaganie Referentów w działaniach informacyjno-promocyjnych, pełnienie funkcji opiniodawczych w stosunku do Referentów oraz uczestnictwo w spotkaniach Zespołu)

Na spotkania możliwe będzie zaproszenie także mieszkańców Gminy – członków lokalnych społeczności – będą oni mogli w czasie otwartych spotkań zgłaszać swoje uwagi i wnioski dotyczące procesu rewitalizacji.

Zespół będzie działał w strukturze Urzędu i bezpośrednio będzie podlegał Wójtowi Gminy Małkinia Górna. Zespół ds. rewitalizacji realizuje zadania związane z wdrażaniem, monitoringiem i oceną Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych, dlatego nie określa się kosztów zarządzania programem rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016-2022 ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji kluczową rolę będą odgrywali mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inni interesariusze zainteresowani aktywnym uczestnictwem we wdrażaniu programu. Członkowie Zespołu będą zbierać od pozostałych interesariuszy propozycje zmian dotyczących działań możliwych do ujęcia w dokumencie, a także występujących problemów. Uwagi będą mogły być zgłaszane bezpośrednio u członków Zespołu ds. rewitalizacji, ale także do:

- pracowników Urzędu Gminy w Małkini Górnej bezpośrednio zaangażowanych w proces rewitalizacji,
- pracowników OPS – zgłaszanie potrzeb i propozycji, w szczególności przez osoby będące podopiecznymi OPS,
- za pośrednictwem Radnych Gminy i Sołtysów.

Interesariusze rewitalizacji będą mogli brać czynny udział w procesie przygotowania, wdrażania i monitoringu PR w ramach sporządzanej co najmniej raz na 2 lata ocenie aktualności i realizacji programu. Dana ocena będzie sporządzana w formie raportu, którego zakres został opisany w rozdziale XIV System monitorowania i oceny programu rewitalizacji. Raport zostanie podany do publicznej wiadomości za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej. Umożliwi to aktywny udział interesariuszy, którzy będą mogli zapoznać się oceną prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie i będą mogli zgłaszać swoje uwagi, pomysły i własne projekty. Taka procedura zarządzania programem umożliwi wpływ interesariuszy na kształt procesu rewitalizacji, dostosowany do zmieniającej się sytuacji w Gminie Małkinia Górna i lokalnych potrzeb w zakresie rewitalizacji. Uwagi zgłoszone przez interesariuszy będą rozpatrzone i brane pod uwagę podczas ewentualnej aktualizacji programu.

XIV. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI

Ważnym elementem programu rewitalizacji jest odpowiedni system monitorowania i oceny efektywności podjętych działań. System zapewnia również możliwość wprowadzenia ewentualnych modyfikacji do programu wynikających z dynamiki zmian w rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy Małkinia Górna.

System monitoringu Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022 zawiera raport, który będzie stanowił podstawę do oceny aktualności programu. System zawiera następujące elementy:

- wskaźniki monitoringu efektów realizacji programu rewitalizacji – wskaźniki pokazujące osiągnięte efekty w odniesieniu do zbadanych problemów na podstawie zbadanych wskaźników i odnoszących się do wyznaczonych celów rewitalizacji,
- dane jakościowe, które będą zawierać opis zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji, opis zmian w sytuacji społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej (dane opisowe),
- dane do zmian kierunków interwencji, czyli stopień zgodności realizowanych zadań (raporty z realizacji projektów zawierające **karty oceny projektów/przedsięwzięć** z zamierzonymi efektami,
- wykaz i sposób rozpatrzenia uwag zgłoszonych do programu,
- prognoza realizacji programy i wskazanie ewentualnej potrzeby jego aktualizacji.

Monitoring i ocena Programu sporządzana będzie raz na **2 lata**, począwszy od **2018** roku.

Dane niezbędne do monitoringu i oceny zostaną pozyskane od instytucji, które udostępniły dane wykorzystane do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, czyli: Urząd Gminy w Małkini Górnej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, Komisariat Policji w Małkini Górnej.

Poniżej przedstawiono kartę oceny projektu rewitalizacji, która będzie integralną częścią raportu z realizacji projektu i będzie stanowiła podstawę oceny poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Karta będą zbierane przez członków Zespołu ds. rewitalizacji po realizacji danego działania. Za sporządzenie karty będą odpowiedzialne podmioty realizujące dane projekty/przedsięwzięcia.

Tabela 27. Karta oceny projektu/przedsięwzięcia

Nazwa projektu/przedsięwzięcia			
Podmiot/y realizujące			
Planowany termin realizacji		Rzeczywisty termin realizacji	
Wskaźniki			
Wskaźniki produktu	Wartość założona	Wartość osiągnięta	
Wskaźniki bezpośredniego rezultatu	Wartość założona	Wartość osiągnięta	
Opis realizacji projektu i informacje dodatkowe			
Sporządził		Data	
Zatwierdził		Data	

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia główne wskaźniki monitorowania efektów realizacji programu rewitalizacji, które umożliwią ocenę jego skuteczności. Przedstawiony został stan docelowy danych wskaźników planowy do osiągnięcia w 2022 r. Wskaźniki użyte do monitorowania efektów realizacji programu są analogiczne ze wskaźnikami wykorzystanymi w diagnozie przeprowadzonej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Małkinia Górna i są odniesione do poszczególnych celów rewitalizacji. Pozwolą one wykazać skuteczność interwencji poprzez monitorowanie dynamiki zmian negatywnych zjawisk. Każdy wskaźnik został przypisany do konkretnego celu/-ów rewitalizacji.

Tabela 28. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022

Cele	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa				Wartość docelowa w 2022 r.				Źródło pozyskania danych
		podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły	podobszar rewitalizacji Małkinia Górna			podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły	podobszar rewitalizacji Małkinia Górna			
			Małkinia Górna II	Małkinia Górna III	Małkinia Górna IV		Małkinia Górna II	Małkinia Górna III	Małkinia Górna IV	
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji	Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012 = 100,00 %)	92,22	94,43	89,80	93,50	co najmniej 95,15	co najmniej 95,15	co najmniej 95,15	co najmniej 95,15	– Urząd Gminy w Małkini Górnej
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji	Zahamowanie tendencji starzenia się społeczeństwa	24,10	25,57	19,91	16,04	Mniej niż 24,10	Mniej niż 25,57	bez zmian lub zmniejszenie wartości	bez zmian lub zmniejszenie wartości	– Urząd Gminy w Małkini Górnej
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji Cel 3: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji	Zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych	12,24	9,12	7,51	6,49	spadek o 5 %	spadek o 10 %	spadek o 10 %	bez zmian lub zmniejszenie wartości	– PUP w Ostrowi Mazowieckiej
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji	Zmniejszenie się liczby gospodarstw domowych korzystających z zasiłków	14,46	8,27	5,59	9,26	spadek o 10 %	bez zmian lub zmniejszenie wartości	bez zmian lub zmniejszenie wartości	spadek o 10 %	– OPS w Małkini Górnej
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów społecznych obszaru rewitalizacji	Wzrost samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru	0	2 445,82	1238,05	9215,55	bez zmian	spadek o 20 %	bez zmian lub zmniejszenie wartości	spadek o 20 %	– Urząd Gminy w Małkini Górnej
Cel 1: Ograniczenie skali zbadanych problemów	Zmniejszenie liczby przestępstw o charakterze kryminalnym	0,60	1,43	2,18	1,29	bez zmian lub zmniejszenie	spadek o 30 %	spadek o 30 %	spadek o 30 %	– Komisariat Policji w Małkini

Cele	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa				Wartość docelowa w 2022 r.				Źródło pozyskania danych
		podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły	podobszar rewitalizacji Małkinia Górna			podobszar rewitalizacji Żachy-Pawły	podobszar rewitalizacji Małkinia Górna			
			Małkinia Górna II	Małkinia Górna III	Małkinia Górna IV		Małkinia Górna II	Małkinia Górna III	Małkinia Górna IV	
społecznych obszarów rewitalizacji Cel 2: Wieloaspektowa poprawa przestrzeni obszaru rewitalizacji						nie wartości				Górnej
Cel 3: Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji	Zahamowanie spadku wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	1,81	3,71	1,05	1,72	1,54 i mniej	1,54 i mniej	bez zmian lub mniej	1,54 i mniej	– Urząd Gminy w Małkini Górnej
Cel 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków obszaru rewitalizacji w celu dotrzymania standardów jakości powietrza	Poprawa stanu technicznego wielorodzinnych budynków	0	2,87	66,67	122,22	bez zmian	0,27 i mniej	0,27 i mniej	0,27 i mniej	– Urząd Gminy w Małkini Górnej

Źródło: opracowanie własne

XV. PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a projekt dokumentu dotyczy obszaru jednej gminy. W związku z powyższym wystąpiono z upoważnienia Wójta Gminy Małkinia Górna z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 – 2022.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w odpowiedzi na pismo z dnia 22.02.2017 r., znak: GKS.6220.1.2017 po zapoznaniu się przedłożoną dokumentacją stwierdził, iż przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, dla którego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (znak pisma: WOOS-III.410.119.2017.ARM) jednocześnie zaznaczając, iż prace dotyczące modernizacji budynków na obszarze objętym programem mogą spowodować zniszczenie siedlisk zwierząt, w tym podlegającym ochronie gatunkowej, wobec czego budynki przewidziane do modernizacji powinny być poddane inwentaryzacji ornitologicznej i chiropterologicznej, co też zamierza się z przeprowadzić w toku prac rewitalizacyjnych.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna pismem z dnia 7 marca 2017 r. (znak ZS.9022.377.2017) stwierdza, co następuje: „rozpatrywany dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zatem nie wymaga – zdaniem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie – przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

XVI. SPIS TABEL

Tabela 1. Podstawowe dane o jednostkach analitycznych w Gminie Małkinia Górna	11
Tabela 2. Miejscowości lub ulice wchodzące w skład określonych jednostek przestrzennych w Gminie Małkinia Górna	12
Tabela 3. Liczba oraz procentowy udział ludności w Gminie Małkinia Górna w podziale na grupy ekonomiczne w ujęciu wieloletnim (2004 – 2015)	17
Tabela 4. Wskaźniki obciążenia demograficznego dla Gminy Małkinia Górna, powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego i Polski za rok 2015.....	18
Tabela 5. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00%)	20
Tabela 6. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.....	22
Tabela 7. Udział (%) bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2004 – 2015	24
Tabela 8. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.....	25
Tabela 9. Udział (%) osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012 – 2015	30
Tabela 10. Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	32
Tabela 11. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w danej jednostce przestrzennej w 2016 r w przeliczeniu na 100 osób	34
Tabela 12. Dane dotyczące przestępstw o charakterze kryminalnym w powiecie ostrowskim, województwie mazowieckim oraz w Polsce na przestrzeni lat 2012 - 2015.....	37
Tabela 13. Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.	39
Tabela 14. Zestawienie dotyczące rodzajów podmiotów gospodarczych w Gminie Małkinia Górna za rok 2016 według danych GUS	43
Tabela 15. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016	46
Tabela 16. Struktura użytkowania gruntów Gminy Małkinia Górna	49
Tabela 17. Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km ²	58
Tabela 18. Wyniki przeprowadzonej analizy wraz z określeniem wskaźnika Perkala	63
Tabela 19. Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Małkinia Górna – liczba negatywnych wskaźników społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych zdiagnozowanych w poszczególnych jednostkach przestrzennych	66
Tabela 20. Zestawienie celów szczegółowych rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań .	85
Tabela 21. Przedsięwzięcia uzupełniające	111
Tabela 22. Komplementarność przestrzenna PR	115
Tabela 23. Komplementarność problemowa	117
Tabela 24. Wykaz projektów zrealizowanych i w trakcie realizacji dofinansowanych z funduszy unijnych	119
Tabela 25. Główne projekty rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji działań	122
Tabela 26. Przedsięwzięcia uzupełniające – szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji działań	123
Tabela 27. Karta oceny projektu/przedsięwzięcia	128
Tabela 28. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Małkinia Górna na lata 2016 - 2022	129

XVII. SPIS RYCIN

Ryc. 1. Cechy programów rewitalizacji.....	8
Ryc. 2. Lokalizacja poszczególnych jednostek przestrzennych	12
Ryc. 3. Podział miejscowości Małkinia Górna na poszczególne jednostki przestrzenne.....	14
Ryc. 4. Miejscowości w poszczególnych jednostkach przestrzennych w Gminie	15
Ryc. 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku.....	17
Ryc. 6. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2012 – 2016 (2012=100,00%) –	19
Ryc. 7. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. – ujęcie graficzne	23
Ryc. 8. Udział (%) osób bezrobotnych w ogóle osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce przestrzennej w 2016 r.– ujęcie graficzne	27
Ryc. 9. Zestawienie dotyczące procentowego rozkładu osób z niskim wykształceniem oraz pozostających trwale bezrobotnymi w podziale na poszczególne jednostki przestrzenne	28
Ryc. 10. Liczba osób pobierających zasiłki na 100 osób w danej jednostce przestrzennej w 2016 r. – ujęcie graficzne	33
Ryc. 11. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych	36
Ryc. 12. Ilość przestępstw o charakterze kryminalnym na 100 osób w danej	40
Ryc. 13. Zestawienie dotyczące kondycji gospodarczej Gminy Małkinia Górna na tle powiatu ostrowskiego, województwa mazowieckiego i kraju – podstawowe wskaźniki	42
Ryc. 14. Wyrejestrowane podmioty gospodarcze w poszczególnych jednostkach analitycznych w latach 2012 – 2012 – ujęcie graficzne problemu kondycji podmiotów gospodarczych	45
Ryc. 15. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2012 – 2016 na 100 osób w jednostce przestrzennej w roku 2016 – ujęcie graficzne	48
Ryc. 16. Lokalizacja pomnika przyrody w Gminie Małkinia Górna na tle jednostek przestrzennych	51
Ryc. 17. Położenie Gminy Małkinia Górna na tle kartogramów prezentujących klimat Polski w wieloletniu 1971 – 2000 (pierwszy prezentuje dane dotyczące średniej rocznej temperatury a drugi średniej temperatury w zimie)	52
Ryc. 18. Graficzne ujęcie obszaru przekroczeń wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) w Gminie Małkinia Górna na tle województwa	54
Ryc. 19. Powiększony do obszaru Gminy (z naniesionymi granicami jednostek przestrzennych) fragment mapy przedstawiającej obszary przekroczeń wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) z „Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2016”	55
Ryc. 20. Liczba budynków wielorodzinnych, których stan konstrukcji uniemożliwia efektywne korzystanie z tych obiektów na 1 km ² – ujęcie graficzne.....	60
Ryc. 21. Podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy – sfera społeczna (W1 – W6), sfera gospodarcza (W7) i sfera przestrzenno-funkcjonalna (W8).....	62
Ryc. 22. Graficzna interpretacja wskaźnika Perkala definiującego	64
Ryc. 23. Podobszary zdegradowane w Gminie Małkinia Górna	67
Ryc. 24. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Małkinia Górna.....	81
Ryc. 25. Podobszar rewitalizacji Małkinia Górna Źródło: opracowanie własne	81
Ryc. 26. Podobszar rewitalizacji Zachy-Pawły	82
Ryc. 27. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych	114
Ryc. 28. Powiązania projektów głównych.....	117
Ryc. 29. Skan ankiety przeprowadzanej w ramach konsultacji społecznych w dniach 13 – 18 lipca 2017.	121

XVIII. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Udział (%) bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce.....	24
Wykres 2. Udział (%) osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012 - 2015	30
Wykres 3. Liczba beneficjentów opieki społecznej w Gminie Małkinia Górna w latach 2012 – 2016 ..	31
Wykres 4. Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych i socjalnych w Gminie Małkinia Górna w latach 2012 – 2016	34
Wykres 5. Wskaźnik – przestępstwa o charakterze kryminalnym na 100 osób	37